

VĚSTNÍK

Nejvyššího kontrolního úřadu
3/2009

OBSAH

Část A: PLÁN KONTROLNÍ ČINNOSTI

5.	Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2008 (VI) (08/25, 08/37)	str. 255
6.	Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2009 (III) (09/11, 09/18, 09/17, 09/12, 09/28, 09/25)	str. 257

Část B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY Z KONTROLNÍCH AKCÍ

08/32	Prostředky státního rozpočtu určené na vybudování Mezinárodního centra klinického výzkumu v Brně	str. 261
08/33	Finanční prostředky určené na výstavbu univerzitního kampusu Masarykovy univerzity v Brně	str. 267
08/35	Návratné finanční výpomoci poskytnuté Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem zemědělství	str. 275
08/36	Prostředky vybírané na základě zákona Vojenskou zdravotní pojišťovnou České republiky	str. 285
08/38	Peněžní prostředky určené na programy podpor výroby energie z obnovitelných zdrojů energie a úspor energie	str. 297
09/01	Majetek státu, se kterým jsou příslušné hospodařit policejní školy Ministerstva vnitra	str. 309
09/05	Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu <i>Ministerstvo práce a sociálních věcí</i> za rok 2008	str. 315
09/06	Majetek státu, se kterým jsou příslušné hospodařit organizační složky státu a příspěvkové organizace vzniklé v letech 2007 a 2008	str. 325

Část A

Plán kontrolní činnosti**5. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2008 (VI)**

Číslo kontrolní akce: 08/25

Předmět kontroly:

Finanční prostředky určené na realizaci opatření LEADER+ a LEADER

Změna v položce:

Kontrolní závěr vypracovává:

nový údaj: JUDr. Ing. Jiří Kalivoda;

původní údaj: Ing. Ludmila Brynychová.

Změna v položce:

Časový plán:

– předložení kontrolního závěru ke schválení:

nový údaj: 09/2009,

původní údaj: 06/2009.

Změny schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 6/XII/2009 na svém XII. zasedání dne 20. 7. 2009.

Číslo kontrolní akce: 08/37

Předmět kontroly:

Finanční prostředky vynakládané na poradenské služby ústředními orgány státní správy

Změna v položce:

Kontrolní závěr vypracovává:

nový údaj: Ing. Petr Skála;

původní údaj: Ing. Ludmila Brynychová.

Změny schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/XIII/2009 na svém XIII. zasedání dne 12. 8. 2009.

6. Změny plánu kontrolní činnosti NKÚ na rok 2009 (III)

Číslo kontrolní akce: 09/11

Předmět kontroly:

Správa daně z přidané hodnoty

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

– doplňuje se:

Finanční úřad Brno II;
Finanční úřad Brno III;
Finanční úřad v Domažlicích;
Finanční úřad v Karlových Varech;
Finanční úřad Ostrava I;
Finanční úřad Ostrava III;
Finanční úřad v Plzni;
Finanční úřad pro Prahu 2;
Finanční úřad v Táboře.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 3/XI/2009 na svém XI. zasedání dne 29. 6. 2009.

Číslo kontrolní akce: 09/18

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na odstraňování starých ekologických zátěží

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

– upřesňuje se:

Jihočeské dřevařské závody Soběslav, a.s.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/XI/2009 na svém XI. zasedání dne 29. 6. 2009.

Číslo kontrolní akce: 09/12

Předmět kontroly:

Podpora rybářství v České republice podle operačních programů v letech 2004–2008

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

– upřesňuje se:

DELIMAX, a.s., Hodonín, Bratislavská 1647/3;
DIANA–MRÁZEK – EKO spol. s r.o., Kolín II, Náměstí republiky čp. 31;
FISH MARKET a. s., Třeboň, Rybářská 801;
Jan Houška, Stráž nad Nežárkou, Jindřichova 207;
LÍŠNO a.s., Konopiště 24, Benešov u Prahy;
Rybářství Hluboká a.s., Hluboká nad Vltavou, Tyršova 681;
Rybářství Hodonín, s.r.o., Hodonín, Písečná 741;
Rybářství Třeboň Hld. a.s., Třeboň, Rybářská 801;
Rybníkářství Pohořelice a.s., Pohořelice, Vídeňská 717;
S.M.K., a.s., Blansko, Skalní mlýn 96.

Změna v položce:

Kontrolní závěr vypracovává:

nový údaj: Ing. Jan Vedral;

původní údaj: Ing. Ludmila Brynychová.

Změny schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 10/XII/2009 na svém XII. zasedání dne 20. 7. 2009.

Číslo kontrolní akce: 09/17

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na výstavbu a rekonstrukci zařízení správních částí Ministerstva obrany

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

– upřesňuje se:

Ústřední vojenská nemocnice Praha;
Vojenská nemocnice Brno;
Vojenská nemocnice Olomouc;
Vojenská lázeňská a rekreační zařízení.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/XII/2009 na svém XII. zasedání dne 20. 7. 2009.

Číslo kontrolní akce: 09/18

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na odstraňování starých ekologických zátěží

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

– vypouští se:

Jihočeské dřevařské závody Soběslav, a.s.;

– doplňuje se:

Jihočeské dřevařské závody, a.s.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/XII/2009 na svém XII. zasedání dne 20. 7. 2009.

Číslo kontrolní akce: 09/18

Předmět kontroly:

Peněžní prostředky určené na odstraňování starých ekologických zátěží

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

– doplňuje se:

Aircraft Industries, a.s., Kunovice, Na Záhonech 1177;

OKD, OKK, a.s., Ostrava-Přívoz, Koksární ulice 1112;

PARAMO, a.s., Pardubice, Přerovská čp. 560;

Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost, Ústí nad Labem,
Revoluční 1930/86.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/XIV/2009 na svém XIV. zasedání dne 26. 8. 2009.

Číslo kontrolní akce: 09/28

Předmět kontroly:

Programy, z nichž jsou spolufinancovány projekty výstavby a rozvoje středisek zimních sportů

Změna v položce:

Kontrolní závěr vypracovává:

nový údaj: Ing. Zdeněk Brandt;

původní údaj: Ing. Ludmila Brynychová.

Změna v položce:

Časový plán:

– zahájení kontroly:

nový údaj: 12/09,

původní údaj: 09/09,

– předložení kontrolního závěru ke schválení:

nový údaj: 09/10,

původní údaj: 06/10.

Změny schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/XIV/2009 na svém XIV. zasedání dne 26. 8. 2009.

Číslo kontrolní akce: 09/11**Předmět kontroly:**

Správa daně z přidané hodnoty

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

– *vypouští se:*

Finanční úřad pro Prahu 2

– *doplňuje se:*

Finanční úřad Brno IV;

Finanční úřad pro Prahu 4;

Finanční úřad pro Prahu 8;

Finanční úřad v Břeclavi;

Finanční úřad v Hodoníně;

Finanční úřad v Hradci Králové;

Finanční úřad v Chebu;

Finanční úřad v Jablonci nad Nisou;

Finanční úřad v Kralupech nad Vltavou;

Finanční úřad v Kraslicích;

Finanční úřad v Písku;

Finanční úřad v Rakovníku;

Finanční úřad v Sokolově;

Finanční úřad v Žamberku;

Finanční úřad ve Vysokém Mýtě;

Finanční úřad ve Zlíně.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 4/XV/2009 na svém XV. zasedání dne 14. 9. 2009.

Číslo kontrolní akce: 09/25**Předmět kontroly:**

Majetek státu, se kterým jsou příslušné hospodařit vybrané příspěvkové organizace v působnosti Ministerstva zdravotnictví

Změna v položce:

Kontrolovaná osoba:

– *doplňuje se:*

Fakultní nemocnice Brno.

Změnu schválilo Kolegium NKÚ usnesením č. 5/XV/2009 na svém XV. zasedání dne 14. 9. 2009.

Část B

Kontrolní závěry z kontrolních akcí

08/32

**Prostředky státního rozpočtu určené na
vybudování Mezinárodního centra klinického
výzkumu v Brně**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2008 pod číslem 08/32. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ MVDr. Rudolf Němeček.

Cílem kontroly bylo prověřit nakládání s prostředky státního rozpočtu z programu reprodukce majetku určenými na přípravu a realizaci Mezinárodního centra klinického výzkumu a vývoje v areálu Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně – projekt ICRC Brno, který je realizován formou spolupráce veřejného a soukromého sektoru.

Kontrola byla prováděna v době od listopadu 2008 do března 2009. Kontrolováno bylo období od roku 2005 do doby ukončení kontroly v roce 2009, v případě věcných souvislostí i období předcházející.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo zdravotnictví (dále také „MZd“);

Ministerstvo financí (dále také „MF“);

Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně (dále také „FN u sv. Anny“).

Námítky proti kontrolním protokolům nebyly podány.

Kolegium NKÚ na svém XI. zasedání, konaném dne 29. června 2009,

schválilo usnesením č. 5/XI/2009

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Výstavba Mezinárodního centra klinického výzkumu v Brně [*International Clinical Research Center* (dále také „ICRC“)], je významným projektem v oblasti rozvoje aplikovaného výzkumu, vzdělávání a veřejné lékařské péče. Smyslem výstavby ICRC je vytvořit unikátní centrum pro výzkum kardiovaskulárních a dalších onemocnění, pro výzkum a vývoj nových lékařských technologií a léků se zaměřením na mezinárodní výzkumné programy financované především ze zahraničních zdrojů. ICRC jako samostatná organizační, koncepční a ekonomická součást FN u sv. Anny se má stát jedním z nejmodernějších výzkumných a lékařských center v Evropské unii.

O podmínkách realizace projektu výstavby ICRC rozhodovala vláda svými usneseními. Usnesením ze dne 8. března 2006 č. 239 vláda souhlasila s celkovou koncepcí projektu ICRC, jeho technicko-ekonomickými parametry a umístěním v rámci areálu FN u sv. Anny, dále určila způsob a zdroje financování ICRC: státní rozpočet, vlastní zdroje investora a dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje a města Brna, tj. bez spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Dále vláda ČR stanovila uvolňování peněžních prostředků dle vyhlášky č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, a v souladu s podmínkami programu reprodukce majetku kapitoly 335 – *Ministerstvo zdravotnictví* ev. č. 235 110 – *Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny fakultních nemocnic* (dále jen „program ev. č. 235 110“), podprogramu ev. č. 235 111 – *Podpora rozvoje a obnovy mat. tech. základny FN u sv. Anny* a podprogramu ev. č. 235 111 – *Pořízení, obnova a provozování ICT fakultních nemocnic*. Vláda v tomto usnesení v příloze č. 2 zároveň stanovila bilanci potřeb a zdrojů financování (viz tabulka č. 1).

Tabulka č. 1 – Bilance zdrojů

(v mil. Kč)

Zdroj financování		Období				
		2006	2007	2008	2009	Celkem
Individuální výdaje státního rozpočtu	Kapitola 335 – <i>Ministerstvo zdravotnictví</i>	50	50	180	180	460
	Dotace z kapitoly 398 – VPS ¹⁾	50	305	345	253	953
Státní rozpočet celkem						1 413
FN u sv. Anny	Vlastní zdroje (s využitím dodavatelského úvěru)	0	230	124	177	531
Jihomoravský kraj a město Brno	Dotace z rozpočtu	0	10	20	20	50
Zdroje celkem		100	595	669	630	1 994

¹⁾ Všeobecná pokladní správa.

Zdroj: příloha č. 2 usnesení vlády ze dne 8. března 2006 č. 239.

Ze státního rozpočtu byly pro období 2006 až 2009 vyčleněny účelově určené peněžní prostředky v celkové výši 1 413 mil. Kč. Usnesením vlády ze dne 12. července 2006 č. 859 vláda:

- vzala na vědomí:
  - informaci o realizaci projektu ICRC a zajištění jeho financování v rámci programu ev. č. 235 110,
  - dokumentaci programu ev. č. 235 110;
- stanovila závazné ukazatele programu ev. č. 235 110.

K zabezpečení realizace projektu na výstavbu ICRC zaregistrovalo MZd do programu ev. č. 235 110 čtyři akce s předpokladem čerpání prostředků státního rozpočtu. Byly to:

- akce ev. č. 235 111-0306 – *FNsA Brno – příprava území ICRC* (bourací práce, vybudování inženýrských sítí včetně optických kabelů, rozvodny, trafostanice, zpevněných ploch a komunikací, a to pro vlastní stavbu ICRC);
- akce ev. č. 235 111-0401 – *FN u sv. Anny v Brně–ICRC* (vlastní výstavba budovy ICRC);
- akce ev. č. 235 111-0601 – *FNsA Brno–ICRC–CARS* (na základě vydaného rozhodnutí o poskytnutí dotace z února 2009 bude z prostředků na tuto akci hrazeno pořízení zdravotnické techniky);

- akce ev. č. 235 111-0405 – *FN u sv. Anny – ICT pro ICRC* (pořízení informačních technologií pro ICRC).

Dle rozhodnutí o registraci akcí v informačním systému ISPROFIN (dále také „registrační list“) na realizaci projektu ICRC se předpokládaly celkové náklady ve výši 1 994 000 tis. Kč, z toho prostředky státního rozpočtu na tyto akce činily celkem 1 413 000 tis. Kč. Poskytování dotací a podmínky pro čerpání dotací upravuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla).

Kontrola byla zaměřena na nakládání, poskytování a uvolňování finančních prostředků státního rozpočtu určených na vybudování ICRC v rámci programu ev. č. 235 110. U akce výstavby budovy ICRC, vzhledem k současnému stavu, byla kontrolou prověřena počáteční fáze postupu MZd, MF a FN u sv. Anny v přípravě realizace této akce.

MZd jako správce kapitoly státního rozpočtu 335 – *Ministerstvo zdravotnictví* a správce programu ev. č. 235 110 rozhoduje o koncepci výstavby ICRC a účasti státního rozpočtu; MZd je zřizovatelem FN u sv. Anny.

U MF byl prověřen postup při vydávání souhlasu s registrací akcí spojených s vybudováním ICRC a při uvolňování dotace určené vládou k realizaci výstavby.

Kontrola provedená u účastníka programu – FN u sv. Anny jako investora a příjemce peněžních prostředků státního rozpočtu – byla zaměřena na nakládání s prostředky státního rozpočtu v rámci přípravy území pro výstavbu ICRC, které byly poskytovány z programu ev. č. 235 110.

Kontrolovaný objem peněžních prostředků uvolněných ze státního rozpočtu v rámci akce ev. č. 235 111-0306 *FNsA Brno – příprava území ICRC* (dále také „Příprava území ICRC“) činil 42 185 tis. Kč.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Příprava území a výstavby ICRC

MZd na základě zpracovaného investičního záměru FN u sv. Anny vydalo dne 24. května 2006 registrační list akce *Příprava území ICRC* a dne 1. prosince 2006 rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování této akce ve výši 50 000 tis. Kč. Celkové náklady akce *Příprava území ICRC* činily 69 502 tis. Kč, z toho 42 185 tis. Kč bylo financováno ze systémové dotace MZd a byly čerpány v souladu s rozhodnutím o účasti státního rozpočtu. Akce byla ukončena v říjnu 2007, a to dle smlouvy o dílo.

V prosinci 2006 vydalo MZd registrační list akce ev. č. 23511–0401 na realizaci výstavby budovy ICRC dle parametrů schválených vládou se stanovením celkových prostředků státního rozpočtu ve výši 1 319 000 tis. Kč.

Souběžně MZd schválilo materiál *Záměry komplexního rozvoje Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně v kontextu výstavby a provozování ICRC*, kterým se změnila koncepce tak, že bude kromě výstavby budovy ICRC realizována i rekonstrukce a renovace vybraných částí FN u sv. Anny (k tomu dále viz část 2.).

MZd vyzvalo 15. ledna 2007 FN u sv. Anny k zajištění dalšího postupu přípravy výstavby ICRC podle parametrů stanovených vládou, přestože již předpokládalo změnu výstavby s jinými parametry. Změnu postupu přípravy výstavby ICRC oznámilo Ministerstvo zdravotnictví dne 18. ledna 2007 Fakultní nemocnici u sv. Anny. MZd však neřešilo dopad této změny na akci *Příprava území ICRC*, která byla na počátku stavební realizace.

Připravené území bylo kolaudováno v prosinci 2007 a odpovídá parametrům z původní koncepce. V případě, že bude realizace výstavby budovy ICRC pokračovat dle nového koncepčního řešení (včetně rekonstrukce a renovace vybraných částí FN u sv. Anny), je reálný předpoklad, že připravené území nebude výstavbě budovy ICRC vyhovovat.

Změny závazných parametrů schválené MZd a MF registračním listem (č. j. 44768/2008) ze dne 5. prosince 2008 nebyly projednány vládou ČR. Příslušné usnesení vlády ze dne 8. března 2006 č. 239 nebylo zrušeno.

2. Vliv změny koncepce výstavby na výši účasti státního rozpočtu

FN u sv. Anny zpracovala 15. listopadu 2007 dokument *Stavební program ICRC – Nová sv. Anna – Mezinárodní centrum klinického výzkumu a klinických oborů ve FN u sv. Anny v Brně*. Dokument schválilo MZd 15. listopadu 2007; bylo v něm zdůvodněno pořízení nových prostorů funkčního komplexu ICRC s výhledem technického zhodnocení stávajících medicínských a administrativních provozů, vybavení nových prostorů zdravotnickou technikou a přístroji, propojení nových a stávajících objektů.

V důsledku této změny koncepce výstavby ICRC vydalo MZd nový registrační list akce ev. č. 235 111-0401 – *FN u sv. Anny v Brně – ICRC* na realizaci vlastní výstavby budovy ICRC, a to dne 5. prosince 2008. Parametry byly nově stanoveny tak, že provoz ve výzkumném centru ICRC bude po změnách rozšířen o neurologickou kliniku, anesteziologicko-resuscitační kliniku, centrální operační sály, centrální sterilizaci, heliport, retenční nádrže a novou trafostanici. Důvodem změny parametrů byl navazující aplikovaný výzkum, který by probíhal na rekonstruovaných klinických pracovištích. Předpoklad celkových nákladů je ve výši 2 818 761 tis. Kč, z toho vlastní zdroje FN u sv. Anny a dodavatelské úvěry mají činit 845 628 tis. Kč.

Prostředky dotace ve výši 1 319 000 tis. Kč byly navýšeny celkem o 654 133 tis. Kč na částku 1 973 133 tis. Kč, přičemž navýšení prostředků z kapitoly 335 – *Ministerstvo zdravotnictví* činilo 100 133 tis. Kč. MZd předpokládá, že zbývající navýšení finančních potřeb ve výši 554 000 tis. Kč by mělo být pokryto z mimorozpočtových zdrojů v souvislosti se schválením novely zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku České republiky a o působnosti Ministerstva financí při privatizaci majetku České republiky (zákon o zrušení Fondu národního majetku). Novela zákona č. 112/2009 Sb. stanovila v čl. I odst. 1 převod částky 1 500 000 tis. Kč pro rok 2009 a částky 1 500 000 tis. Kč pro rok 2010 MZd na podporu strategických investic ve zdravotnictví. MZd v období do ukončení kontroly NKÚ jednalo i o možnostech jiných zdrojů financování nově pojaté výstavby ICRC.

Tabulka č. 2 – Srovnání závazných parametrů pro výstavbu budovy ICRC

Registrační list	Finanční potřeby (v tis. Kč)	Zastavěná plocha (v m ²)	Obestavěný prostor (v tis. m ³)	Termín dokončení realizace
29. 12. 2006 – původní koncepce	1 319 000	4 300	112	září 2010
5. 12. 2008 – nová koncepce	1 973 133	6 540	168	30. září 2012
Rozdíl	+ 654 133	+ 2 240	+ 56	+ dva roky

Zdroj: investiční záměry a registrační listy.

Prostředky státního rozpočtu v celkové výši 1 413 000 tis. Kč byly převedeny podle původního časového harmonogramu do kapitoly 335 – *Ministerstvo zdravotnictví* na základě usnesení vlády

z 8. března 2006 č. 239. Tato částka zahrnovala předpokládané čerpání prostředků státního rozpočtu takto: příprava území ve výši 50 000 tis. Kč, výstavba budovy ICRC 1 319 000 tis. Kč, informační technologie 44 000 tis. Kč.

V únoru 2009 byly z částky 1 319 000 tis. Kč vyčleněny prostředky státního rozpočtu ve výši 75 600 tis. Kč na pořízení zdravotnické techniky, zbývající prostředky ve výši 1 243 400 tis. Kč na výstavbu budovy ICRC a 44 000 tis. Kč na pořízení informačních technologií zůstávají v kapitole 335 – *Ministerstvo zdravotnictví*. Tyto prostředky nebyly dosud čerpány pro stanovený účel a byly v letech 2006–2009 převáděny prostřednictvím rezervního fondu v kapitole 335 – *Ministerstvo zdravotnictví* do následujícího období. Do doby ukončení kontroly nevydalo MZd rozhodnutí o poskytnutí dotace na výstavbu budovy ICRC, proto nebylo kontrolováno čerpání peněžních prostředků ze státního rozpočtu na vlastní výstavbu ICRC.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Oproti koncepci výstavby ICRC schválené vládou v roce 2006 se bude současně realizovat rekonstrukce a renovace vybraných částí FN u sv. Anny, což bude mít za následek zvýšené nároky na finanční potřeby a finanční zdroje této akce.

Peněžní prostředky ze státního rozpočtu ve výši 1 319 000 tis. Kč, které byly vyčleněny k realizaci výstavby budovy ICRC dle registračního listu z 29. prosince 2006, byly usnesením vlády konkrétně připraveny k čerpání v letech 2006–2009. Tyto prostředky státního rozpočtu byly převedeny v plné výši k čerpání do kapitoly 335 – *Ministerstvo zdravotnictví*.

Příprava území pro výstavbu ICRC byla zahájena a realizována v době, kdy již bylo rozhodnuto o zásadní změně koncepce výstavby, a je tedy reálný předpoklad, že území připravené dle nových parametrů nebude vyhovovat účelům výstavby ICRC.

Po změnách závazných parametrů obsažených v registračním listu z 5. prosince 2008 byly peněžní prostředky navýšeny o celkovou částku 654 133 tis. Kč (mimo vlastní zdroje FN u sv. Anny a dodavatelské úvěry).

V důsledku změny koncepce a realizace projektu ICRC dle změny závazných parametrů uvedených v registračním listu ze dne 5. prosince 2008 nebude dodrženo usnesení vlády ČR z 8. března 2006 č. 239. Změny závazných parametrů nebyly projednány vládou ČR a příslušné usnesení vlády nebylo zrušeno. Termín realizace výstavby ICRC bude prodloužen o dva roky.

08/33

Finanční prostředky určené na výstavbu univerzitního kampusu Masarykovy univerzity v Brně

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2008 pod číslem 08/33. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Antonín Macháček.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a použití finančních prostředků určených na výstavbu univerzitního kampusu Masarykovy univerzity v Brně.

Kontrola byla prováděna v době od listopadu 2008 do dubna 2009. Kontrolováno bylo období let 2002 až 2008, v případě věcných souvislostí i období předcházející a období do doby ukončení kontroly.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále také „MŠMT“);
Masarykova univerzita (dále také „MU“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podalo MŠMT, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách MŠMT nepodalo.

Kolegium NKÚ na svém XII. zasedání, konaném dne 20. července 2009,

schválilo usnesením č. 8/XII/2009

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Záměr vybudovat univerzitní areál v Brně Bohunicích byl obsažen v dlouhodobých koncepčních dokumentech MU i MŠMT. V územním plánu města Brna zpracovaném na počátku 90. let minulého století již byla lokalita v Bohunicích vyčleněna pro výstavbu univerzitního kampusu. Základní ideou vzniku univerzitního kampusu byla symbióza pracovišť Lékařské fakulty s Fakultní nemocnicí Brno. Univerzitní kampus představuje nový vysokoškolský areál budovaný pro Lékařskou fakultu, Přírodovědeckou fakultu a Fakultu sportovních studií v sousedství Fakultní nemocnice Brno.

V únoru roku 2002 schválila vláda České republiky záměr výstavby univerzitního kampusu a zásady realizace a financování tohoto rozsáhlého projektu. Na výstavbu univerzitního kampusu jsou vynakládány prostředky státního rozpočtu, prostředky od Evropské investiční banky (dále jen „EIB“) se státní zárukou, prostředky města Brna a vlastní zdroje MU.

Ze státního rozpočtu byla výstavba financována prostřednictvím rozpočtové kapitoly 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* v rámci programu evid. č. 233 330 – *Rozvoj materiálně technické základny Masarykovy univerzity v Brně* (dále jen „Program“), a to z podprogramu evid. č. 233 332 – *Výstavba univerzitního kampusu Masarykovy*

univerzity v Brně Bohunicích (dále jen „Podprogram“), který zahrnoval dvě akce:
1) evid. č. 233 332 0701 – MU Výstavba univerzitního kampusu v Brně Bohunicích,
2) evid. č. 233 332 0702 – MU Morfologické centrum III. etapa.

Kontrola byla podrobena akce evid. č. 233 332 0701 (dále také „Výstavba univerzitního kampusu“).

Výstavba univerzitního kampusu je realizována jako soubor dvou staveb – stavby integrovaných laboratoří biomedicínských technologií (dále jen „ILBIT“) a akademického výukového a výzkumného areálu (dále jen „AVVA“). Každá z těchto staveb se skládá z dílčích pavilonů (viz příloha č. 1). Kontrolovány byly tři dokončené stavby (ILBIT, AVVA – modrá etapa, AVVA – žlutá etapa, fáze A) a jedna probíhající stavba (AVVA – žlutá etapa, fáze D).

Kontrola byla zaměřena na činnost:

- a) MŠMT jako správce kapitoly státního rozpočtu a správce programu, resp. podprogramu, ze kterého je výstavba univerzitního kampusu realizována;
- b) MU jako investora a příjemce peněžních prostředků státního rozpočtu při zabezpečování přípravné a realizační fáze výstavby univerzitního kampusu.

Pozn.: 1) Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.
2) Ceny jsou uvedeny včetně DPH, pokud není uvedeno jinak.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Základní parametry výstavby stanovené vládou ČR

Vláda usnesením ze dne 27. února 2002 č. 203 + P odsouhlasila přijetí úvěru Českou republikou od EIB na financování Programu do výše 95 mil. EUR a věcné, časové a finanční parametry Programu, který zahrnuje mj. výstavbu univerzitního kampusu. Tímto usnesením vláda současně schválila dokumentaci Programu s finančními náklady ve výši 4 853 000 tis. Kč.

Program vypracovalo MŠMT ve spolupráci s MU v souladu s dlouhodobými prioritami resortu ve vzdělávací činnosti v oblasti vysokých škol. Cílem Programu bylo vytvoření potřebné infrastruktury pro evropsky orientovanou a výzkumně zaměřenou univerzitu. Mělo být dosaženo lepšího pokrytí zájmu o studium, a to při zvyšování počtu studentů MU, a především rozšíření disponibilní užité plochy a prostor, dále molo být pořízeno příslušné vybavení s důrazem na technologickou úroveň výukových a výzkumných pracovišť. Program měl být realizován v letech 2002 až 2006.

Cílem Podprogramu byla výstavba univerzitního kampusu pro dvě fakulty MU (Lékařskou a Přírodovědeckou) z hlediska laboratorního a technického vybavení a rovněž pro umístění nové Fakulty sportovních studií. V návaznosti na akademickou část univerzitního kampusu Podprogram řešil i část infrastrukturní, která byla hrazena převážně ze zdrojů města Brna.

Vláda svým usnesením ze dne 20. července 2005 č. 986 schválila nárůst celkových nákladů na realizaci Programu o 1 572 000 tis. Kč (oproti roku 2002) na celkovou částku 6 425 000 tis. Kč, a to v důsledku zvýšení sazby DPH u stavebních prací z 5 na 19 %, v důsledku inflačního růstu cen ve stavebnictví a nárůstu cen energií a pohonných hmot. Termín dokončení Programu byl prodloužen do 31. srpna 2008. K podstatné revizi Programu došlo v roce 2008, kdy vláda usnesením ze dne 23. července 2008 č. 916 schválila změnu dokumentace Programu tak, že nedostatek finančních zdrojů bude při zachování cíle Programu řešen redukcí věcného rozsahu výstavby Přírodovědecké fakulty MU a posunem termínu ukončení Programu na 31. prosinec 2010. Druhou revizí došlo ke snížení čistých užítkových ploch o 10 617 m², tj. ze 49 800 m²

na 39 183 m². Plocha na jednoho studenta byla snížena z původních 6,8 m² (v roce 2002) na 3,7 m² (v roce 2008).

2. Přípravná fáze výstavby univerzitního kampusu

2.1 Studie proveditelnosti

MU zpracovala v roce 2001 studii proveditelnosti, která vycházela z vítězného návrhu mezinárodní urbanisticko-architektonické soutěže z roku 2000 a měla vazbu na základní koncepční dokumenty MU a MŠMT. Studie předpokládala, že v univerzitním kampusu bude umístěna celá Lékařská fakulta, chemická a biologická pracoviště Přírodovědecké fakulty, Fakulta sportovních studií a příslušná infrastruktura univerzitního kampusu.

2.2 Investiční záměr a registrace akce

MU předložila investiční záměr (dále jen „IZ“) akce Výstavba univerzitního kampusu včetně stavebního programu a obsahu dokumentace projektu na MŠMT dne 5. září 2002. Propočtení celkových nákladů akce Výstavba univerzitního kampusu činil 3 704 500 tis. Kč.

MŠMT dne 17. října 2002 vydalo rozhodnutí o registraci akce v informačním systému (dále jen „registrační list“), jež Ministerstvo financí (dále jen „MF“) potvrdilo dne 9. prosince 2002.

Akce Výstavba univerzitního kampusu skládající se z více jednotlivých staveb byla registrována jedním registračním listem na základě jediného investičního záměru; parametry výstavby byly stanoveny pro výstavbu celého univerzitního kampusu.

Schválený IZ byl v souvislosti s revizemi Programu dvakrát změněn. Změnou Programu schválenou usnesením vlády ze dne 20. července 2005 č. 986 byl dodatkem č. 1 k IZ upřesněn stavební program akce Výstavba univerzitního kampusu a upraveno členění stavby. Zároveň byly v souvislosti s provedenou pasportizací ploch MU upraveny parametry akce. MU aktualizovala strukturu výstavby AVVA tak, že stavbu rozčlenila do čtyř etap – modré, žluté, zelené a červené – se samostatnými stavebními povoleními. Žlutou a zelenou etapu dále MU rozdělila na jednotlivé fáze (pod označením A až F), které představovaly výstavbu jednotlivých pavilonů nebo jejich částí.

Dle propočtu uvedeného v dodatku č. 1 k IZ činily celkové náklady akce Výstavba univerzitního kampusu 4 930 002 tis. Kč.

V návaznosti na změnu Programu schválenou usnesením vlády ze dne 23. července 2008 č. 916 byly dodatkem č. 2 k IZ ze srpna 2008 upraveny věcné, finanční a časové parametry akce (zejména došlo k redukci výstavby Přírodovědecké fakulty). Aktualizované finanční prostředky na akci Výstavba univerzitního kampusu vycházely ze závazných nabídkových cen zadávacích řízení a předpokládaného vývoje cen. Celkové náklady byly kalkulovány ve výši 4 972 951 tis. Kč.

3. Rozhodování o účasti státního rozpočtu

Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce (stejně jako registrační list) byla vydána vždy na celou akci Výstavba univerzitního kampusu. Věcné, finanční a časové parametry jednotlivých staveb byly uvedeny vždy v přílohách k rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce v souladu s vyhláškou č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, nebo v přílohách k vydanému rozhodnutí o poskytnutí dotace ve smyslu vyhlášky č. 560/2006 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, účinné od 1. ledna 2007.

MŠMT vydalo dne 27. července 2004 rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce, které MF potvrdilo dne 29. července 2004. Souhrn zdrojů financování činil 3 704 500 tis. Kč.

MŠMT po posouzení dodatku č. 1 k IZ vydalo dne 30. listopadu 2005 změnu rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce, které MF potvrdilo dne 1. prosince 2005. Jeho nedílnou součástí byly podmínky čerpání prostředků státního rozpočtu na realizaci modré a červené etapy stavby AVVA. Souhrn zdrojů financování celé akce činil 4 930 002 tis. Kč, což znamenalo navýšení zdrojů o 1 225 502 tis. Kč (z 3 704 500 tis. Kč) – toto navýšení bylo pokryto z prostředků státního rozpočtu. Investiční náklady činily 4 730 818 tis. Kč a neinvestiční náklady 199 184 tis. Kč.

Vláda usnesením ze dne 28. listopadu 2007 č. 1340 schválila úhradu kurzových ztrát z účelového úvěru, který byl pro financování programu přijat od EIB. Kurzové ztráty ve výši 422 000 tis. Kč byly uhrazeny ze státního rozpočtu na rok 2007 z kapitoly 398 – *Všeobecná pokladní správa* z položky *Vládní rozpočtová rezerva*.

MŠMT dne 9. října 2008 požádalo MF o potvrzení změny rozhodnutí o poskytnutí dotace na základě dodatku č. 2 k IZ, tuto žádost však MF dne 7. listopadu 2008 vrátilo MŠMT s těmito připomínkami: 1) rozepsat splátky návratné finanční výpomoci a jejich zdroje do jednotlivých let; 2) opravit chybné uvedení dosud nevyčerpaných úvěrových prostředků. Po provedení požadovaných úprav MŠMT dne 21. listopadu 2008 opětovně požádalo MF o potvrzení změny rozhodnutí o poskytnutí dotace. MF dopisem ze dne 4. prosince 2008 navržené změny odsouhlasilo. Souhrn zdrojů financování činil 4 972 951 tis. Kč, z toho investiční náklady činily 4 766 120 tis. Kč a neinvestiční náklady 206 831 tis. Kč.

4. Realizace výstavby univerzitního kampusu

4.1 Výběrová řízení

MU provedla výběrová (zadávací) řízení na zhotovení projektové dokumentace, na funkci projektového manažera výstavby, průběžné poskytování právních služeb, na dodavatele vybavení jednotlivých staveb a na zhotovitele jednotlivých staveb. Výběrová (zadávací) řízení provedla MU v souladu s ustanoveními v té době účinného zákona o veřejných zakázkách.

4.2 Dodávky vybavení staveb

Na jednotlivých kontrolovaných stavbách bylo z 30 zakázek prověřeno všech jedenáct dodávek (veřejných zakázek) překračujících cenu 2 mil. Kč bez DPH. Jejich celkový objem činil 241 854 271 Kč, tj. 93,31% objemu všech zakázek. Jednalo se například o vybavení laboratoří, dodávky strojů a zařízení, vybavení interiérů apod. Kontrolou nebyly zjištěny nedostatky v postupu MU jako zadavatele veřejných zakázek.

4.3 Stavby

ILBIT

Stavba ILBIT byla první fází výstavby univerzitního kampusu. Stavba byla tvořena čtyřmi pavilony se dvěma vstupními halami a vzájemně propojenými nadzemními koridory. Součástí stavby byly obslužné komunikace, venkovní parkoviště, podzemní garážová stání, přípojky a rozvody inženýrských sítí, protihluková bariéra, trafostanice a sadové úpravy. Stavba byla zahájena v roce 2004 a dokončena v roce 2005. Celkové náklady, včetně nákladů na technologické a prvotní vybavení stavby, činily 729 300 tis. Kč.

AVVA

a) Redukce rozsahu výstavby AVVA

MU v prosinci 2006 vyhlásila otevřené zadávací řízení na generální dodávku žluté a zelené etapy stavby AVVA. Jelikož nejnižší obdržená nabídka převyšovala o cca 855 000 tis. Kč výši nepřekročitelných nákladů stanovenou v Programu, MU po souhlasu MŠMT zrušila v únoru 2008 zadávací řízení a následně vyhlásila nová zadávací řízení na jednotlivé fáze žluté a zelené etapy (A až F) samostatně s tím, že souhrn jednotlivě vyhlášených zakázek byl shodný s původní zakázkou na generální dodávku. Současně se předpokládalo, že rozdělením zakázky dojde ke snížení souhrnné ceny.

Výsledkem těchto zadávacích řízení bylo snížení cen všech šesti zakázek v souhrnu o 636 454 tis. Kč. I přes tuto úsporu se však MU nepodařilo dosáhnout snížení nákladů na úroveň nepřekročitelných nákladů stanovených v Programu.

MU předložila MŠMT dne 24. července 2007 návrh revize Programu podložený dodatkem č. 2 k IZ, ve kterém analyzovala vývoj nákladů výstavby, do něhož se promítl negativní vliv posílení kurzu Kč, což mělo dopad na objem zdrojů pro financování Programu. Návrh revize Programu MŠMT v roce 2007 vládě nepředložilo, protože v té době nebylo známo, zda budou ze státního rozpočtu pokryty zvýšené potřeby na dofinancování výstavby univerzitního kampusu, které vznikly v důsledku kurzových ztrát a výsledků výběrových řízení. MU přitom nesouhlasila s redukcí parametrů Programu.

MŠMT v roce 2007 nevydalo souhlas s pokračováním výstavby univerzitního kampusu, protože by nebyly dodrženy hodnoty závazných ukazatelů uvedených v rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce. MU se souhlasem MŠMT a v souladu s podmínkami čerpání stanovenými MŠMT uzavřela v roce 2007 smlouvu s vítězným uchazečem pouze na fázi A žluté etapy. V roce 2007 se tedy nepodařilo vytvořit podmínky pro pokračování výstavby univerzitního kampusu.

V únoru 2008 vydalo MŠMT změnu rozhodnutí o poskytnutí dotace na akci Výstavba univerzitního kampusu. Termín realizace akce byl posunut ze srpna 2008 na 31. říjen 2009. Součástí dokladů byl souhlas s realizací fáze D žluté etapy. MU se souhlasem MŠMT a v souladu s podmínkami čerpání stanovenými MŠMT uzavřela v březnu 2008 smlouvu s vítězným uchazečem na realizaci fáze D žluté etapy.

MU předchozí zadávací řízení zrušila a v březnu 2008 vyhlásila se souhlasem MŠMT nová zadávací řízení pouze na fáze E a F zelené etapy. **Prodlení s realizací fází E a F mělo za následek navýšení ceny o cca 441 822 tis. Kč bez DPH oproti cenám vítězných nabídek z roku 2007, a to i přes tu skutečnost, že rozsah a obsah zadávací dokumentace zůstal stejný jako v roce 2007.**

Tabulka č. 1 – Porovnání cen vítězných nabídek na realizaci fází E a F zelené etapy v roce 2007 s cenami dle uzavřených smluv v roce 2008 (v Kč bez DPH)

Fáze	Vítězné nabídky – rok 2007 (nerealizované smlouvy)	Vítězné nabídky – rok 2008 (cena podle smlouvy o dílo)	Rozdíl
E	345 639 729	558 377 655	+ 212 737 926
F	399 664 436	628 748 119	+ 229 083 683
Celkem	745 304 165	1 187 125 774	+ 441 821 609

Zdroj: doklady MŠMT a MU.

Na základě druhé revize Programu v roce 2008 byla z akce vypuštěna realizace fází B a C žluté etapy.

b) Realizace modré etapy

Stavba sestávala celkem z devíti pavilonů a vstupní haly s koridorem (pro potřeby Lékařské fakulty a Přírodovědecké fakulty MU). Stavební povolení nabylo právní moci v lednu 2005. MŠMT stanovilo termín dokončení stavby z důvodu propojení univerzitního kampusu s Fakultní nemocnicí Brno do 31. srpna 2007. Kolaudační rozhodnutí pro modrou etapu stavby AVVA nabylo právní moci dne 30. července 2007. Celkové náklady na tuto část stavby činily 1 552 618 tis. Kč.

c) Realizace žluté etapy

Fáze A žluté etapy sestávala z přípravy staveniště, tj. části území pro stavbu fáze D žluté etapy – jednalo se o odtěžení navážky v části staveniště, její odvoz na skládku a odstranění zeleně z území připravovaného pro výstavbu sportovní haly a Fakulty sportovních studií. Stavební povolení nabylo právní moci v prosinci 2006. Předávací protokol stavby byl ze dne 30. listopadu 2007. Celkové náklady činily 9 623 tis. Kč.

Stavba fáze D žluté etapy zahrnuje výstavbu pavilonu Fakulty sportovních studií a sportovní haly. Součástí této fáze je i vybudování lávky, opěrné zdi, parkoviště, chodníků, kanalizace, horkovodu, elektrorozvodů či provedení sadových úprav. Stavební povolení nabylo právní moci v prosinci 2006. Stavba byla v době kontroly ve stadiu realizace s předpokládaným termínem dokončení v říjnu 2009. Celkové náklady stavební části byly podle smlouvy o dílo ve znění dodatku č. 1 sjednány ve výši 463 367 576 Kč.

5. Financování výstavby univerzitního kampusu

Z vydaných rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce Výstavba univerzitního kampusu a z rozhodnutí o poskytnutí dotace vyplývá, že plán financování výstavby univerzitního kampusu je závazný pro celek výstavby, nikoliv pro její etapy nebo fáze – jednotlivé stavby. Termín dokončení výstavby univerzitního kampusu byl prodloužen do 31. prosince 2010.

V době kontroly NKÚ byla dokončena stavba ILBIT, u stavby AVVA byla dokončena modrá a červená etapa a u žluté etapy byla dokončena fáze A. Celkem byly na tyto dokončené akce k 31. prosinci 2008 vyčerpány peněžní prostředky ve výši 2 627 935 tis. Kč. Čerpání prostředků u rozestavěných staveb (tj. AVVA, fáze D, E a F) činilo 563 637 tis. Kč.

Z úvěru EIB byly na akci Výstavba univerzitního kampusu vyčleněny peněžní prostředky ve výši 3 120 500 tis. Kč, z toho návratná finanční výpomoc činila 1 775 000 tis. Kč a nenávratná část úvěru (dotace státu) činila 1 345 500 tis. Kč. K 31. prosinci 2008 byl úvěr od EIB čerpán (prostřednictvím státního rozpočtu) ve výši 1 415 099 tis. Kč, z toho návratná finanční výpomoc ve výši 956 082 tis. Kč a nenávratná část ve výši 459 017 tis. Kč.

Na výstavbu univerzitního kampusu byly k datu 31. prosince 2008 vyčerpány peněžní prostředky v celkové výši 3 191 572 tis. Kč. Ze státního rozpočtu byla vyčerpána celková částka 2 631 295 tis. Kč, z toho z úvěru EIB 1 415 099 tis. Kč (čerpání probíhalo prostřednictvím státního rozpočtu), z vlastních zdrojů MU 263 406 tis. Kč a z prostředků města Brna 296 871 tis. Kč.

Při účetním vedení majetku, který vznikl výstavbou univerzitního kampusu, nebylo zjištěno porušení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Tabulka č. 2 – Čerpání finančních prostředků na výstavbu univerzitního kampusu ke dni 31. prosince 2008 (v tis. Kč)

Název	Skutečné čerpání
Stavba ILBIT	729 300
Stavba AVVA – modrá etapa	1 552 618
Stavba AVVA – červená etapa	336 394
Stavba AVVA – žlutá etapa, fáze A	9 623
Čerpání u dokončených staveb akce 233 332 0701	2 627 935
Čerpání u rozestavěných staveb akce 233 332 0701 (fáze D, E, F)	563 637
Celkem akce 233 332 0701	3 191 572
z toho: – ze státního rozpočtu	2 631 295
z toho: – z úvěru EIB	1 415 099
– z vlastních zdrojů MU	263 406
– z prostředků města Brna	296 871

Zdroj: doklady MŠMT a MU.

III. Shrnutí

Zásady realizace a financování výstavby univerzitního kampusu Masarykovy univerzity byly schváleny vládou České republiky v roce 2002.

Na realizaci tohoto rozsáhlého projektu se podílejí peněžní prostředky státního rozpočtu (prostřednictvím kapitoly 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*), včetně úvěru poskytnutého Evropskou investiční bankou, prostředky města Brna a vlastní zdroje investora, tj. Masarykovy univerzity.

V průběhu výstavby univerzitního kampusu se v roce 2007 nepodařilo vytvořit podmínky pro komplexní realizaci univerzitního kampusu dle investičního záměru. Zejména se nepodařilo pokrýt stanovenými zdroji zvýšené náklady způsobené v průběhu stavební realizace vnějšími vlivy (šlo především o růst DPH, změnu kurzu Kč, růst cen stavebních prací atd.). V důsledku nedostatku finančních prostředků bylo přistoupeno k redukci rozsahu výstavby Přírodovědecké fakulty a prodloužení výstavby o čtyři roky, termín dokončení byl posunut z původního 31. prosince 2006 na 31. prosinec 2010.

Celkové náklady na výstavbu univerzitního kampusu vzrostly oproti roku 2002 (3 704 500 tis. Kč) o 1 268 451 tis. Kč na částku 4 972 951 tis. Kč v roce 2008. Celková čistá užitková plocha byla redukcí výstavby snížena o 10 617 m². Plocha na jednoho studenta byla snížena z původních 6,8 m² v roce 2002 na 3,7 m² v roce 2008.

Celkem byly na výstavbu univerzitního kampusu k datu 31. prosince 2008 vyčerpány peněžní prostředky ve výši 3 191 572 tis. Kč, z toho prostředky státního rozpočtu činily 2 631 295 tis. Kč.

Příloha

Členění výstavby univerzitního kampusu

- Stavba ILBIT (integrované laboratoře biomedicínských technologií)
  - Funkční genomika a proteomika
  - Buněčné technologie
  - Strukturní chemie a biologie
  - Biologický ústav LF – 1. část
- Stavba AVVA (akademický výukový a výzkumný areál)
  - Modrá etapa
    - Biologický ústav LF – 2. část
    - Biochemický ústav LF
    - Ústav patologické fyziologie LF
    - Katedra biochemie PŘF
    - Katedra organické chemie PŘF
    - Katedra anorganické chemie PŘF
    - Společné výukové laboratoře PŘF – 1. část
    - Chovné a uživatelské zařízení
    - Informační centrum
    - Technické zázemí
  - Žlutá etapa
    - Katedra mikrobiologie PŘF, česká sbírka mikroorganismů
    - Katedra genetiky a molekulární biologie PŘF
    - Katedra srovnávací fyziologie živočichů PŘF, společné výukové laboratoře PŘF – 2. část
    - Katedra fyziologie a anatomie rostlin PŘF
    - Zoologický ústav PŘF
    - Botanický ústav PŘF
    - Zoologický ústav, Katedra antropologie PŘF
    - Fakulta sportovních studií
    - Sportovní haly
  - Zelená etapa
    - Katedra teoretické a fyzikální chemie PŘF
    - Katedra analytické chemie PŘF
    - Ústav sociálního lékařství a veřejného zdravotnictví LF, společné výukové prostory
    - Farmakologický ústav, Ústav lékařské etiky
    - Fyziologický ústav
    - Ústav preventivního lékařství LF
    - Společné výukové centrum, posluchárny LF
    - Děkanáty, správa areálu
    - Vstup, aula
  - Červená etapa
    - Rekonstrukce ulice Kamenice
    - Rekonstrukce ulice Netroufalky, včetně dopravního terminálu
    - Propojovací ulice mezi ulicemi Kamenice a Jihlavská, včetně ramp a parkovišť
    - Severní komunikace
    - Úpravy povrchu stávajících komunikací
    - Kanalizační sběrač

08/35

Návratné finanční výpomoci poskytnuté Ministerstvem průmyslu a obchodu a Ministerstvem zemědělství

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2008 pod číslem 08/35. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Antonín Macháček.

Cílem kontroly bylo prověřit postup Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva zemědělství při správě pohledávek z poskytnutých návratných finančních výpomocí (dále také „NFV“) a postup finančních orgánů při správě odvodů za porušení rozpočtové kázně ze strany příjemců NFV.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2000 až 2007 a v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla prováděna v době od října 2008 do července 2009.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo financí, Finanční úřad Brno I, Finanční úřad Brno-venkov, Finanční úřad pro Prahu 5, Finanční úřad pro Prahu 8, Finanční úřad pro Prahu 9, Finanční úřad v Českých Budějovicích, Finanční úřad v Hradci Králové, Finanční úřad v Kolíně, Finanční úřad v Kutné Hoře, Finanční úřad v Náchodě, Finanční úřad v Písku, Finanční úřad v Plzni, Finanční úřad v Rychnově nad Kněžnou, Finanční úřad v Třebíči, Finanční úřad v Ústí nad Orlicí, Finanční úřad ve Zlíně.

Námítky proti kontrolním protokolům, které podaly Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo financí, Finanční úřad v Kutné Hoře a Finanční úřad v Písku, byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námitkách. Odvolání proti rozhodnutí o námitkách podaná Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem financí byla vypořádána usneseními Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XIV. zasedání, konaném dne 26. srpna 2009,

schválilo usnesením č. 7/XIV/2009

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále také „MPO“) a Ministerstvo zemědělství (dále také „MZe“) byly zřízeny zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, jako ústřední orgány státní správy, které jsou podle § 14 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), oprávněny poskytovat NFV.

Ministerstvo financí (dále také „MF“) přijímá a eviduje splátky některých NFV poskytnutých Ministerstvem zemědělství v letech 2000 až 2004. Příjmy z těchto splátek jsou vykazovány v kapitole 398 – *Všeobecná pokladní správa*.

Finanční úřady (dále také „FÚ“) vykonávají na základě zákona č. 218/2000 Sb. správu odvodů za porušení rozpočtové kázně a podle zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech,

přijímají a evidují splátky NFV poskytnutých MZe v letech 1991 až 1995 včetně (dále jen „NFV 1991–1995“) a případné související úroky. Smluvní 2% úroky z nesplacené NFV (dále také „2% úroky“) byli povinni hradit příjemci, kterým MZe povolilo odložení a rozložení splátek.

Kontrola NKÚ se u kontrolovaných osob (MZe, MPO, MF a FÚ) zaměřila na evidenci splátek NFV, na jejich postup při porušení rozpočtové kázně nedodržením splátkového kalendáře příjemcem NFV a na účtování o pohledávkách z NFV. Na MZe byla dále prověřena realizace nápravných opatření přijatých v reakci na kontrolní závěr NKÚ z kontrolní akce č. 04/04 – *Návratné finanční výpomoci (bezúročné půjčky) poskytované na rozvoj zemědělsko-potravinářského komplexu* (kontrolní závěr byl zveřejněn v č. 2/2005 Věstníku NKÚ).

Pozn.: Právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném v kontrolovaném období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Základní informace

Ministerstvo průmyslu a obchodu

MPO v letech 2000 až 2005 poskytlo z kapitoly 322 – *Ministerstvo průmyslu a obchodu* na program výzkumu a vývoje TECHNOS, program na podporu průmyslového výzkumu a vývoje, program *Speciální vědecko-technický rozvoj* a *Program na podporu rozvoje průmyslových zón* návratné finanční výpomoci v celkové výši 1 236 094 tis. Kč. V letech 2006 a 2007 neposkytlo MPO žádné NFV. K 31. prosinci 2007 vykázalo v účetnictví pohledávky za 40 příjemci NFV v celkové výši 585 343 tis. Kč.

Ministerstvo zemědělství

MZe v letech 2000 až 2005 poskytlo z kapitoly 329 – *Ministerstvo zemědělství* v rámci programu 329040 – *Výstavba a technická obnova kanalizací a čistíren odpadních vod*, programu 329030 – *Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod* a programu 329180 – *Odstranění škod na vodních tocích a souvisejících vodních dílech způsobených povodní 1997*, dále na financování sanace poruchy vodního díla Mostišťe a Vinařskému fondu NFV v celkové výši 936 696 tis. Kč. V letech 2006 a 2007 MZe neposkytlo žádné NFV. K 31. prosinci 2007 vykázalo MZe ve svém účetnictví pohledávky z NFV v celkové výši 425 078 tis. Kč. K 31. prosinci 2007 evidovalo MZe splátky před termínem splatnosti (dále jen „nesplacené splátky“) v celkové výši 639 634 tis. Kč ze 470 smluv o poskytnutí NFV 1991–1995.

Finanční úřady

Na 15 kontrolovaných FÚ bylo evidováno celkem 1 434 smluv s příjemci NFV 1991–1995, na jejichž základě jim byly poskytnuty finanční prostředky v celkové výši 1 450 322 tis. Kč. Nesplacené splátky činily k 31. prosinci 2007 celkem 489 424 tis. Kč.

Kontrolované FÚ evidovaly 65 oznámení o porušení rozpočtové kázně v celkové výši 92 720 tis. Kč, která podaly MPO a MZe v letech 2000 až 2007.

2. Evidence pohledávek a splátek z NFV

2.1 Ministerstvo průmyslu a obchodu

MPO účtovalo o pohledávkách z NFV na účtech účtové skupiny 27. Na účtu 274 – *Poskytnuté přechodné výpomoci podnikatelským subjektům* byl k 31. prosinci 2007 vykázán stav pohledávek ve výši 585 342 516,32 Kč.

Podle ustanovení § 8 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, jsou účetní jednotky povinny vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.

Podle ustanovení § 29 a § 30 zákona č. 563/1991 Sb. účetní jednotky inventarizací zjišťují skutečný stav veškerého majetku a závazků a ověřují, zda zjištěný stav odpovídá stavu majetku a závazků v účetnictví. Skutečný stav pohledávek účetní jednotky zjišťují dokladovou inventurou.

Kontrolou účetnictví bylo zjištěno:

- MPO v rozporu s § 8 zákona č. 563/1991 Sb.
  - v účetních obdobích 2001 a 2002 zaúčtovalo dva účetní případy v celkové výši 5 800 tis. Kč na nesprávný syntetický účet,
  - v účetních obdobích 1998, 1999 a 2000 neúčtovalo o čtyřech účetních případech v celkové výši 8 537 tis. Kč.
- MPO neprovedlo inventarizaci majetku a závazků k 31. prosinci 2007 v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., neboť inventarizace nezjistila rozdíl mezi skutečným stavem pohledávek a stavem pohledávek na syntetickém účtu 274 ve výši 14 337 tis. Kč, který vznikl v důsledku chyb ve vedení účetnictví popsanych výše. Na účtu 274 byly k 31. prosinci 2007 vykázány jako pohledávky z NFV již uhrazené splátky NFV v celkové výši 6 937 tis. Kč, NFV převedené na dotaci ve výši 5 400 tis. Kč a umořená pohledávka ve výši 2 000 tis. Kč.
- MPO odúčtovalo pohledávky z neuhrazených splátek NFV na základě oznámení o porušení rozpočtové kázně, která zasílalo příslušným FÚ. Na kontrolovaných FÚ bylo zjištěno, že FÚ stanovily ve čtyřech případech odvod nižší celkem o 3 686 tis. Kč. MPO přesto pohledávky odúčtovalo v plné výši. Došlo k tomu, že pohledávky ve výši 3 686 tis. Kč nebyly vedeny ani v účetnictví MPO jako pohledávky z NFV ani v evidenci FÚ jako odvod za porušení rozpočtové kázně.

Kontroly dodržování splátkových kalendářů bylo podrobena 88 spisů příjemců NFV, kterým byly formou NFV poskytnuty finanční prostředky ve výši 1053 924 tis. Kč. Kontrolou bylo zjištěno, že v letech 1998 až 2004 porušilo 22 příjemců NFV rozpočtovou kázeň tím, že minimálně v 58 případech neuhradili splátku NFV v termínu stanoveném ve splátkovém kalendáři. Z toho:

- a) MPO v 16 případech, kdy příjemce NFV uhradil splátku na účet MPO po stanoveném termínu, neoznámilo příslušnému finančnímu úřadu porušení rozpočtové kázně. Příjemce je přitom podle § 44a zákona č. 218/2000 Sb., resp. § 30 zákona č. 576/1990 Sb.,¹ povinen uhradit penále vyměřené místně příslušným FÚ. V 16 kontrolovaných případech by penále za dobu zadržení prostředků státního rozpočtu v celkové výši 20 260 tis. Kč činilo celkem 2 196 tis. Kč.
- b) MPO u dvanácti příjemců NFV neoznámilo v 20 případech porušení rozpočtové kázně, ale uzavřelo s příjemci dodatky ke smlouvám o poskytnutí NFV, kterými prodloužilo splatnost splátek v celkové výši 18 615 tis. Kč, ačkoliv lhůta splatnosti stanovená splátkovým kalendářem již uplynula. MPO tak neoprávněně rozhodovalo o prostředcích státního rozpočtu v době, kdy se již nejednalo o splátky NFV, ale o neoprávněně zadržené prostředky, které byli příjemci povinni odvést do státního rozpočtu.

¹ Zákon č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky).

MPO porušilo ustanovení § 14 odst. 5 zákona č. 218/2000 Sb. tím, že nezajistilo, aby bylo včas uplatněno právo státu na penále, neboť neoznámilo místně příslušným FÚ zadržení prostředků státního rozpočtu v celkové výši 38 875 tis. Kč.

- c) V jednom případě příjemce NFV v celkové výši 6 150 tis. Kč neuhradil v letech 1997 až 2002 žádnou z šesti splátek. MPO zaslalo FÚ oznámení o podezření na porušení rozpočtové kázně až 30. května 2002, přestože první splátka ve výši 500 tis. Kč byla splatná již 31. prosince 1997.
- d) Ve druhém případě byl příjemce NFV, poskytnuté v roce 1995 ve výši 1 500 tis. Kč, povinen vrátit poskytnuté prostředky do 31. prosince 2001. MPO porušení rozpočtové kázně FÚ neoznámilo. Příjemce vrátil NFV na výzvu MPO až dne 24. listopadu 2008.

V uvedených dvou případech MPO neoznámilo FÚ porušení rozpočtové kázně před zánikem práva na stanovení odvodu ve výši 2 000 tis. Kč a penále ve výši 2 000 tis. Kč.

- e) MPO ve dvou případech nepřihlásilo do konkursního řízení pohledávky z NFV v celkové výši 4 250 tis. Kč. Jednalo se o splátky NFV, jejichž splatnost nastala prohlášením konkursu. Podle § 14 odst. 1 písm. g) zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, se nesplátné pohledávky považují v konkursu za splátné.

2.2 Ministerstvo zemědělství

MZe o pohledávkách z NFV poskytnutých v letech 2000 až 2004 v rámci programů 329030, 329040 a 329180 neúčtovalo, neboť příjmy ze splátek byly příjmem kapitoly 398 – *Všeobecná pokladní správa*.

Kontrolou účetnictví bylo zjištěno, že v následujících případech neúčtovalo MZe o dalších pohledávkách z NFV v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. a ČÚS č. 517²:

- a) MZe v rozporu s § 8 zákona č. 563/1991 Sb. nezaúčtovalo pohledávku z poskytnuté NFV ve výši 25 212 807,67 Kč v roce 2005, ale až v roce 2007, zaúčtovalo ji na nesprávný analytický účet 315000000 – *Pohledávky za rozpočtové příjmy* a v nesprávné výši 25 214 tis. Kč.
- b) MZe účtovalo o pohledávkách z NFV na nesprávných souvztažných účtech k účtu 274, a to na analytickém účtu 959400000 – *Ostatní dlouhodobé závazky* a na analytickém účtu 347000000 – *Vypořádání závazků se státním rozpočtem*.

Kontrola dodržování splátkových kalendářů byla provedena u dvou příjemců, kterým byly v letech 2002 až 2005 poskytnuty formou NFV finanční prostředky v celkové výši 249 962 tis. Kč. V kontrolovaném období byly splatné pouze dvě splátky ve výši 3 125 tis. Kč a v roce 2008 jedna splátka ve výši 280 tis. Kč. Kontrolou bylo zjištěno, že MZe neoznámilo FÚ porušení rozpočtové kázně jedním příjemcem, který uhradil splátku ve výši 280 tis. Kč po termínu splatnosti. Penále, které je příjemce povinen odvést do státního rozpočtu, činí 3 640 Kč.

MZe porušilo ustanovení § 14 odst. 5 zákona č. 218/2000 Sb., neboť neoznámilo místně příslušnému FÚ zadržení prostředků státního rozpočtu ve výši 280 tis. Kč, a tím nezajistilo, aby bylo včas uplatněno právo státu na penále.

MZe v rozporu s ustanovením § 14 odst. 9 zákona č. 218/2000 Sb. nezahrnulo do rozpočtu kapitoly 329 – *Ministerstvo zemědělství* předpokládané příjmy z NFV v roce 2007 ve výši 1 350 tis. Kč a v roce 2008 ve výši 280 tis. Kč.

² Český účetní standard č. 517 – Vztahy ke státnímu rozpočtu, k rozpočtu územních samosprávných celků, k rozpočtu organizačních složek státu a rozpočtové a ostatní finanční účty.

2.3 Ministerstvo financí

MF do 31. prosince 2007 neúčtovalo o pohledávkách a příjmech z NFV, které byly vykázány jako výdaj v jiných kapitolách státního rozpočtu. Příjmy ze splátek vykazovalo MF v kapitole 398 – *Všeobecná pokladní správa*.

MF vedlo pouze evidenci splátek NFV, která obsahuje u jednotlivých příjemců celkovou výši NFV, rozpis splátek podle jednotlivých let, údaje o úhradách splátek v jednotlivých letech nebo poznámku o přerušení či ukončení evidence splátek v případech, u nichž FÚ stanovil odvod za porušení rozpočtové kázně.

Situace, kdy o pohledávkách a příjmech ze splátek neúčtovalo ani MF ani MZe, se změnila po novele vyhlášky č. 505/2002 Sb.³ Od 1. ledna 2008 účtuje MF o pohledávkách z NFV v účetní skupině 27 na syntetických účtech 271, 274 a 275 v analytickém členění podle odborů, které tyto pohledávky spravují.

Kontrolou dodržování splátkových kalendářů u 60 příjemců s celkovým objemem poskytnutých NFV ve výši 601 320 tis. Kč bylo zjištěno porušení rozpočtové kázně 13 příjemci, kteří neuhradili splátky NFV v celkové výši 6 977 tis. Kč v termínu stanoveném splátkovým kalendářem. MF porušení rozpočtové kázně FÚ neoznámilo. Penále, které byli příjemci povinni uhradit, činilo minimálně 168 tis. Kč.

V 8 případech MF posunulo splatnost splátek v celkové výši 3 026 tis. Kč v době, kdy se již nejednalo o splátky NFV, ale o zadržené prostředky státního rozpočtu.

MF porušilo ustanovení § 14 odst. 5 zákona č. 218/2000 Sb. tím, že nezajistilo, aby bylo včas uplatněno právo státu na penále za zadržení prostředků státního rozpočtu v celkové výši 6 977 tis. Kč.

2.4 Finanční úřady

2.4.1 Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně stanovených na základě oznámení MPO, MZe a MF

FÚ před stanovením odvodu provedly daňovou kontrolu podle § 16 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, aby prověřily skutečnosti uvedené v oznámení. Předpis odvodu zaevidovaly na základě platebního výměru v automatizovaném daňovém informačním systému (dále jen „ADIS“) na příjmovém účtu 472 – *Porušení rozpočtové kázně – státní rozpočet*.

Kontrolou bylo podrobeno 65 oznámení o zadržení prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu v celkové výši 92720 tis. Kč – z toho 61 oznámení zaslalo v kontrolovaném období MPO a 4 oznámení zaslalo MZe. V kontrolovaných případech stanovily FÚ odvod v celkové výši 96 018 tis. Kč. Kontrolou bylo zjištěno, že:

- a) u tří oznámení MPO v celkové výši 3 600 tis. Kč nestanovil FÚ odvody, neboť v době, kdy obdržel oznámení,
  - příjemce NFV již neexistoval,
  - příjemce NFV byl nekontaktní, a FÚ tedy nemohl provést daňovou kontrolu,
  - daňovou kontrolou bylo zjištěno, že dlužná částka byla již na účet FÚ převedena;
- b) u jednoho oznámení MPO stanovil FÚ na základě provedené daňové kontroly odvod o 86 052 Kč nižší;

³ Vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

- c) u pěti oznámení MPO stanovily FÚ odvody vyšší celkem o 5 656 tis. Kč. Jednalo se o případy, kdy byl odvod příjemcem uhrazen na účet poskytovatele po termínu splatnosti nebo kdy byl příjemce v důsledku pozdní úhrady splátky povinen vrátit celou NFV;
- d) u dvou oznámení MPO stanovil FÚ odvod ve výši 3 450 tis. Kč v době, kdy splátka NFV nebyla splatná, a nejednalo se tedy o zadržené prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu;
- e) u jednoho oznámení MZe ve výši 2 122 tis. Kč nestanovil FÚ odvod, neboť v době, kdy obdržel oznámení, byl ukončen konkurs na majetek příjemce NFV.

Celkem byly na základě 65 kontrolovaných oznámení stanoveny odvody a penále v celkové výši 127 171 tis. Kč; z toho bylo daňovými subjekty, na základě exekuce nebo na základě rozvrhového usnesení po ukončení konkursu, odvedeno do státního rozpočtu 15 232 tis. Kč.

Pro nedobytnost odepsaly FÚ 61 796 tis. Kč. K odpisům pohledávek přistupovaly FÚ zejména po ukončení konkursu vydáním rozvrhového usnesení nebo po zrušení konkursu pro nedostatek majetku. Pohledávky ve výši 50 143 tis. Kč evidují FÚ na osobních účtech dlužníků. Jedná se o pohledávky přihlášené do dosud neukončených konkursních řízení, pohledávky za obchodními společnostmi v likvidaci, pohledávky ve splátkovém režimu nebo vymáhané FÚ.

2.4.2 Evidence splátek NFV 1991–1995 a 2% úroků a odvodů za porušení rozpočtové kázně

FÚ evidovaly pohledávky ze splátek NFV 1991–1995, 2% úroků a z odvodů za porušení rozpočtové kázně v systému ADIS. Splátky NFV 1991–1995 a smluvní 2% úroky evidovaly FÚ na osobním účtu příjemce NFV jako nedaňovou pohledávku, a to jako druh příjmu 473 – *Vratky ke splátkám půjček od roku 1991*. V případě stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně převedly FÚ nedoplatek ve výši neuhrazené splátky z druhu příjmu 473 na druh příjmu 472 jako daňovou pohledávku.

Podle evidence kontrolovaných FÚ neuhradilo v letech 2000 až 2007 115 příjemců NFV 1991–1995 ve lhůtě splatnosti celkem 533 splátek v celkové výši 118 496 tis. Kč. FÚ nevyměřily odvody v celkové výši 727 870 Kč pouze v případech, kdy splátka sice byla uhrazena opožděně, ale penále by nedosáhlo minimální hranice pro vyměření. V jednom případě FÚ nestanovil odvod příjemci v konkursu a pohledávku přihlásil do konkursu jako splátku NFV.

Kontrolou penalizace nebyla zjištěna závažná pochybení. Pouze v jednom případě FÚ nevystavil platební výměr na penále ve výši 57 734 Kč, přičemž prekluzivní lhůta pro stanovení penále uplynula.

K 31. prosinci 2007 evidovaly kontrolované FÚ na příjmovém účtu 472 nedoplatky z odvodů a penále v celkové výši 199 097 tis. Kč.

III. Kontrola opatření přijatých v reakci na kontrolní závěr z kontrolní akce NKÚ č. 04/04

V letech 1991 až 1995 byly formou NFV 1991–1995 uvolněny finanční prostředky v celkové výši 7 315 114 tis. Kč na základě 7 626 smluv. Správu a nakládání s pohledávkami vzniklými z titulu poskytnutí NFV 1991–1995 prověřila kontrolní akce NKÚ č. 04/04 – *Návratné finanční výpomoci (bezúročné půjčky) poskytované na rozvoj zemědělsko-potravinářského komplexu*.

V kontrolním závěru z kontrolní akce č. 04/04 bylo konstatováno, že MZe jako poskytovatel NFV neplní všechny povinnosti a FÚ činí úkony nad rámec zákonného zmocnění, včetně vyplácení

tzv. přeplatků vzniklých v důsledku přiznání bonifikace. Bonifikací se rozumí prominutí části splátek NFV po splnění stanovených podmínek.

1. Změny právních předpisů

Zákonem č. 130/2006 Sb.⁴ byl s účinností od 14. května 2006 novelizován zákon č. 531/1990 Sb. Podle ustanovení § 1 odst. 1 písm. n) zákona č. 531/1990 Sb. FÚ *přijímají a evidují splátky návratných finančních výpomocí poskytnutých MZe v letech 1991 až 1995 včetně a případné úroky z nich vyplývající.*

Zákonem č. 130/2006 Sb. byl současně doplněn zákon č. 218/2000 Sb. o přechodné ustanovení, které potvrzuje platnost právních vztahů, vzniklých na základě postupů, dodatků, pokynů a podmínek, jež vydávaly MZe a MF a na jejichž základě byly uzavírány smlouvy o poskytnutí NFV a poskytovány úlevy v podobě odložení a rozložení splátek a bonifikací.

Touto novelou byl legalizován stav, kdy FÚ vykonávaly nad rámec svého zákonného zmocnění správu pohledávek z NFV 1991–1995, a zároveň potvrzena platnost smluv, kterými MZe přiznávalo příjemcům NFV 1991–1995 bonifikace.

2. Přeplatky vzniklé na základě přiznání bonifikace

Na základě pokynu MF zastavily FÚ s účinností od 1. března 2005 vyplácení přeplatků vzniklých na základě bonifikace. Po nabytí účinnosti *Opatření k uznání a k vrácení přeplatků vzniklých přiznáním bonifikací* zahájilo MZe v roce 2006 vyplácení přeplatků ze své kapitoly.

V roce 2006 byly příjemcům poukázány přeplatky ve výši 30 466 tis. Kč a v roce 2007 ve výši 5 069 tis. Kč.

3. Správa pohledávek z NFV 1991–1995

Kontrola NKÚ se v této souvislosti zaměřila na problematiku vymáhání neuhrazených 2% úroků a na přihlašování nesplacených splátek NFV a neuhrazených 2% úroků do konkursu.

a) Pohledávky z neuhrazených 2% úroků

Příjemci NFV 1991–1995 byli povinni v případě odložení nebo rozložení splátek platit 2% úroky, které se staly na základě dodatků ke smlouvám o poskytnutí NFV součástí splátkových kalendářů.

FÚ evidovaly 2% úroky v systému ADIS na příjmovém účtu 473 jako nedaňové příjmy, které jsou FÚ oprávněny pouze přijímat a evidovat. Případné neuhrazené 2% úroky, které nejsou zadrženy prostředky státního rozpočtu, zůstávají v evidenci FÚ jako nedaňová pohledávka. Tyto pohledávky je oprávněno vymáhat pouze MZe jako poskytovatel NFV.

Kontrolované FÚ evidovaly k 31. prosinci 2007 neuhrazené 2% úroky ve výši 17 413 tis. Kč. MZe v letech 2000 až 2007 nezjišťovalo výši neuhrazených 2% úroků. Tyto informace obdrželo MZe pouze v případech, kdy v souvislosti s prohlášením konkursu FÚ sdělil výši pohledávek, které není oprávněn do konkursu přihlásit.

MZe nepostupovalo v souladu s ustanovením § 14 odst. 5 zákona č. 219/2000 Sb., neboť průběžně nesledovalo, zda dlužníci plní řádně a včas své závazky, a proto nemohlo včas uplatnit, příp. vymáhat, pohledávky státu z neuhrazených 2% úroků.

⁴ Zákon č. 130/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

b) Přihlašování pohledávek do konkursu

FÚ jsou oprávněny přihlásit do konkursu pouze pohledávky z odvodů za porušení rozpočtové kázně, které spravují podle zákona č. 337/1992 Sb. Nesplatné splátky NFV 1991–1995 a neuhrazené 2% úroky je oprávněno přihlásit MZe.

MZe přihlašovalo nesplatné splátky a neuhrazené 2% úroky pouze v případech, kdy mu příslušný FÚ oznámil jejich výši. V období 2000 až 2007 přihlásilo MZe pohledávky do 93 konkursů prohlášených na majetek příjemce NFV 1991–1995. Celková výše takto přihlášených pohledávek činila 160 413 tis. Kč. V 57 konkursních řízeních ukončených vydáním rozvrhového usnesení byla uspokojena cca 3% z přihlášených pohledávek.

Kontrolované FÚ přihlásily do 38 konkursů prohlášených na majetek příjemců NFV 1991–1995 pohledávky v celkové výši 150 329 tis. Kč. V 22 ukončených konkursních řízeních byla uspokojena cca 3% z přihlášených pohledávek.

Porovnáním údajů poskytnutých MZe a kontrolovanými FÚ bylo zjištěno, že:

- minimálně v 16 případech MZe nepřihlásilo do konkursu nesplatné splátky a neuhrazené 2% úroky v celkové výši 34 216 tis. Kč, z toho pohledávky ve výši 24 224 tis. Kč přihlásily FÚ;
- pohledávky ve výši 9 992 tis. Kč nepřihlásilo do konkursu ani MZe, ani FÚ;
- kontrolované FÚ odepsaly v rozporu s § 66 zákona č. 337/1992 Sb. pro nedobytnost i neuhrazené 2% úroky v celkové výši 334 490 Kč, které nebyly daňovými nedoplatky.

c) Součinnost MZe a MF při správě pohledávek z NFV 1991–1995

Změny právních předpisů z roku 2006 neodstranily rozdělení kompetencí při správě pohledávek mezi MZe a FÚ, neboť správa pohledávek z NFV spadá i nadále částečně do působnosti MZe.

MF na základě prověření stávající praxe na FÚ vypracovalo *Metodický výklad k postupu FÚ při správě splátek návratné finanční výpomoci a po prohlášení úpadku řešeného formou konkursu na majetek dlužníka, který byl jejím příjemcem* (dále jen „Výklad“). FÚ jsou podle Výkladu povinny informovat MZe o prohlášení konkursu na majetek příjemce NFV a současně sdělit výši splátek, které se staly splatnými prohlášením konkursu, a výši neuhrazených 2% úroků.

MF dále uložilo FÚ oznamovat MZe výši neuhrazených 2% úroků evidovaných FÚ u příjemců NFV, kteří splatili poslední splátku nebo poslední splátku neuhradili a byl jim stanoven odvod za porušení rozpočtové kázně. FÚ postupují podle Výkladu od 20. února 2009 a průběžně předávají MZe informace o stavu neuhrazených 2% úroků. Podle vyjádření MZe jsou tyto úroky v naprosté většině promlčené.

IV. Shrnutí a vyhodnocení

Kontrolou byl prověřen postup MPO, MZe a MF při správě příjmů státního rozpočtu ze splátek NFV a spolupráce s FÚ při porušení rozpočtové kázně příjemcem NFV. Na FÚ byl prověřen postup při stanovování a správě odvodů za porušení rozpočtové kázně a postup při přijímání a evidenci splátek NFV poskytnutých MZe v letech 1991 až 1995.

Kontrolou bylo zjištěno:

- MPO, MZe a MF nezajistily, aby v souladu s rozpočtovými pravidly mohla být prostřednictvím FÚ uplatněna včas a řádně práva státu na odvod neoprávněně zadržovaných prostředků a penále, neboť
  - MPO, MZe a MF neoznámily všechny případy, kdy příjemce NFV uhradil splátku po termínu splatnosti, a byl by povinen uhradit penále za dobu zadržování prostředků poskytnutých ze

státního rozpočtu. Penále, které by byli příjemci ve zjištěných případech povinni odvést do státního rozpočtu, činilo 2,4 mil. Kč;

- MPO a MF povolily úpravu splátkových kalendářů v době, kdy již došlo k zadržení prostředků státního rozpočtu v celkové výši 21,6 mil. Kč. MPO a MF tak neoprávněně rozhodovaly o prostředcích státního rozpočtu v době, kdy se již jednalo o neoprávněně zadržené prostředky.
- MPO snižovalo stav pohledávek z NFV v účetnictví na základě oznámení o porušení rozpočtové kázně, která zasílalo FÚ. Kontrolou bylo zjištěno, že ve třech případech FÚ odvod v celkové výši 3 600 tis. Kč nestanovily a v jednom případě stanovil FÚ odvod oproti oznámení o 86 tis. Kč nižší. Pohledávky ve výši 3,7 mil. Kč tak nebyly vedeny v účetnictví MPO ani v evidenci FÚ.
- Při správě pohledávek z NFV 1991–1995 přetrvávaly problémy vyplývající z rozdělených kompetencí mezi MZe a FÚ, zejména při uplatňování pohledávek v konkursních řízeních a vymáhání smluvních 2% úroků. K 31. prosinci 2007 evidovalo 16 kontrolovaných FÚ nedoplatky na úrocích ve výši 17,4 mil. Kč, u nichž nebylo zahájeno vymáhání. Do konkursů prohlášených v letech 2000 až 2007 nebyly MZe ani kontrolovanými FÚ přihlášeny pohledávky ve výši 10 mil. Kč.
- Správa pohledávek z NFV určených na financování programů 329030, 329040 a 329180 nebyla realizována v souladu se stávající právní úpravou podmínek účasti státního rozpočtu na financování programů. MZe jako správce programů začalo po nabytí účinnosti zákona č. 218/2000 Sb. vydávat rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce, kterými „nahrazovalo“ původní rozhodnutí vydaná MF. MF však i nadále přijímá a eviduje splátky NFV, rozpočtuje příjmy ze splátek a od 1. ledna 2008 o pohledávkách z NFV účtuje.

08/36

Prostředky vybírané na základě zákona Vojenskou zdravotní pojišťovnou České republiky

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2008 pod číslem 08/36. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ JUDr. Eliška Kadaňová.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření Vojenské zdravotní pojišťovny České republiky s prostředky vybíranými na základě zákona na veřejné zdravotní pojištění.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2006 a 2007 a v případě věcných souvislostí i předchozí období a období do ukončení kontroly.

Kontrola byla provedena v době od října 2008 do května 2009 u Vojenské zdravotní pojišťovny České republiky. Kontrolováno bylo ústředí Vojenské zdravotní pojišťovny České republiky a její pobočky Hradec Králové, Olomouc, Plzeň a Praha.

Námítky proti kontrolnímu protokolu podané kontrolovanou osobou byly vypořádány vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Odvolání proti rozhodnutí o námitkách nebylo podáno.

Kolegium NKÚ na svém XI. zasedání, konaném dne 29. června 2009,

schválilo usnesením č. 6/XI/2009

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Vznik, činnost a zánik resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťoven (dále také „zaměstnanecská pojišťovna“) a jejich vztah k Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky (dále také „VZP ČR“) upravuje zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách. Podle tohoto zákona je zaměstnanecská pojišťovna právnickou osobou, v právních vztazích vystupuje svým jménem, může nabývat práv a povinností a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Zapisuje se do obchodního rejstříku. Zaměstnanecská pojišťovna hospodaří s vlastním majetkem a majetkem jí svěřeným.

Stěžejní činností zdravotních pojišťoven je výběr pojistného na veřejné zdravotní pojištění (dále také „pojistné“), správa svěřených prostředků a financování zdravotní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění (dále také „zdravotní péče“).

Oblast veřejného zdravotního pojištění vedle zákona č. 280/1992 Sb. upravují:

- zákon č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu,
- zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění,
- zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů,
- prováděcí vyhlášky k jednotlivým zákonům a další právní předpisy.

Kontrolní akce se zaměřila na ověření, zda kontrolované činnosti Vojenské zdravotní pojišťovny České republiky byly v souladu s právními předpisy a zda byly věcně a formálně správné.

Pozn.: Právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Základní informace

Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky (dále také „VoZP“) je ve smyslu platných právních předpisů nositelkou veřejného zdravotního pojištění pro pojištěnce, kteří jsou u ní zaregistrováni. Ze zákona jsou u ní registrováni vojáci v činné službě a žáci vojenských škol, proto VoZP navíc zprostředkovává úhradu zdravotní péče hrazené Ministerstvem obrany ČR (dále také „MO“). K tomu vytváří a spravuje dva specifické fondy.

Od svého vzniku, tj. od roku 1992, je VoZP otevřena všem pojištěncům bez ohledu na jejich zaměstnaneckou či oborovou profesní příslušnost, je zdravotní pojišťovnou s celorepublikovou působností a organizačně se člení na ústředí, sedm poboček, osm jednatelství a expozituru.

Tabulka č. 1 – Základní údaje o VoZP

	2006	2007
Průměrný počet pojištěnců VoZP	568 351	566 865
– z toho hrazených státem	286 130	282 766
Průměrný počet zaměstnanců VoZP	399	357
Průměrný počet pojištěnců na jednoho zaměstnance VoZP	1 424	1 588
Průměrné náklady na zdravotní péči na jednoho pojištěnce (v Kč)	15 399	16 316

Zdroj: výroční zprávy VoZP za roky 2006 a 2007.

2. Pojistné na veřejné zdravotní pojištění

Platby pojistného jsou základním příjmem zdravotní pojišťovny. Plátcí pojistného na veřejné zdravotní pojištění (dále také „plátce pojistného“) jsou pojištěnci, zaměstnavatelé pojištěnců a stát. Pojistné se platí zdravotní pojišťovně, u které je pojištěnec pojištěn. Veškeré vybrané pojistné je zdrojem základního fondu zdravotního pojištění (dále také „ZFZP“).

Veškeré vybrané pojistné (všemi zdravotními pojišťovnami) podléhá přerozdělování podle kritérií stanovených zákonem č. 592/1992 Sb. Správcem zvláštního účtu přerozdělování pojistného je VZP ČR.

Tabulka č. 2 – Vybrané a dlužné pojistné VoZP

(v tis. Kč)

	2006	2007
Příjmy ZFZP z pojistného*	9 229 407	10 004 831
Příjmy ZFZP z přerozdělování	-86 310	172 827
Pohledávky za plátcí pojistného po lhůtě splatnosti k 31. prosinci	1 085 384	1 386 193

Zdroj: výroční zprávy VoZP za roky 2006 a 2007, účetní záznamy.

* Bez peněžních prostředků plynoucích z přerozdělování.

V roce 2006 odvedla VoZP do systému přerozdělování 86 310 tis. Kč. V roce 2007 byla příjemcem prostředků ve výši 172 827 tis. Kč, které se staly součástí ZFZP.

2.1 Kontrola placení pojistného

V roce 2006 VoZP provedla celkem 4 502 kontrol placení pojistného evidovaných v informačním systému (dále také „IS“) a v roce 2007 celkem 7 728 těchto kontrol. Platební kázeň prověřovala VoZP také v souvislosti s vydáváním potvrzení o bezdlužnosti, kterých v roce 2006 vydala přes 13 000 a v roce 2007 téměř 16 000.

Na čtyřech kontrolovaných pobočkách bylo zjištěno, že přímo u plátce pojistného bylo v roce 2006 provedeno pouze šest fyzických kontrol a v roce 2007 pouze tři takové kontroly.

2.2 Vymáhání dlužného pojistného

Zákon č. 48/1997 Sb. ukládá zdravotním pojišťovnám povinnost vymáhat zaplacení pojistného včetně penále, nezaplátí-li plátce pojistné ve stanovené výši a včas. Zdravotní pojišťovny rozhodují platebními výměry a výkazy nedoplatků. Vykonatelné platební výměry a výkazy nedoplatků jsou titulem pro soudní nebo správní výkon rozhodnutí.

Na kontrolovaném vzorku 93 **pohledávek vymáhaných ve správním řízení** v celkové výši 8 779 409,50 Kč bylo zjištěno, že VoZP v letech 2006 a 2007:

- v sedmi případech (pohledávky v celkové výši 378 600,50 Kč) vydala platební výměr ve lhůtě delší, než jakou připouští správní řád;
- v šesti případech (pohledávky v celkové výši 1 168 889 Kč) následné úkony k vymožení dlužného pojistného a penále formou výkonu rozhodnutí (podala návrh na provedení exekuce) provedla s časovým odstupem sedmi až 23 měsíců a ve třech případech (nesplacené pohledávky v celkové výši 179 833 Kč) nevymáhala výkonem rozhodnutí do data kontroly NKÚ; v těchto případech uplynula doba od nabytí právní moci platebních výměrů 22 až 26 měsíců.

Na kontrolovaném vzorku 71 **pohledávek vymáhaných výkazem nedoplatků** v celkové výši 17 391 088 Kč bylo ověřeno, že výkazy nedoplatků obsahovaly zákonem požadované náležitosti. VoZP však:

- v pěti případech (pohledávky v celkové výši 551 186 Kč) následné úkony k vymožení dlužného pojistného a penále formou výkonu rozhodnutí (podala návrh na provedení exekuce) provedla s časovým odstupem sedmi až 26 měsíců a ve čtyřech případech (nesplacené pohledávky v celkové výši 806 281 Kč) nevymáhala výkonem rozhodnutí do data kontroly NKÚ; v těchto případech uplynula doba od vykonatelnosti výkazů nedoplatků 14 až 16 měsíců.

Na kontrolovaném vzorku 64 **pohledávek vymáhaných v konkursním řízení** v celkové výši 28 289 057 Kč bylo ověřeno, že VoZP přihlásila pohledávky do konkursního řízení včas a ve správné výši. Z uvedeného počtu (64) kontrolovaných pohledávek vymáhala VoZP v 19 případech pohledávky v úhrnné výši 7 244 663 Kč až přihlášením do konkursního řízení.

Obdobně tomu bylo u přihlašování pohledávek do likvidace, kdy ve 40 případech **pohledávek vymáhaných v souvislosti s likvidací** (z 60 kontrolovaných) vymáhala VoZP pohledávky v úhrnné výši 4 430 179 Kč až přihlášením do likvidace.

Dnem 1. srpna 2006 nabyl účinnosti zákon č. 214/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), a některé další zákony.

Tato novela sice zdravotním pojišťovnám umožňuje dávat živnostenským úřadům podnět ke zrušení živnostenského oprávnění podnikateli, u kterého jsou evidovány dluhy v platbách pojistného na veřejné zdravotní pojištění, avšak živnostenský zákon již neumožňuje

živnostenským úřadům zrušit živnostenské oprávnění z důvodu neplacení pojistného. Právní úprava tedy neplní svůj účel. VoZP ve svém vyjádření uvedla, že má řadu jiných nástrojů, jak pojistné vymáhat (zejména od drobných živnostníků), a proto této možnosti nevyužívala.

2.3 Aktualizace dat v informačním systému v oblasti výběru pojistného

VoZP neaktualizovala důsledně data ve svém informačním systému. V jejím IS bylo ze 42 kontrolovaných plátců vedeno 20 mezi „aktivními“ plátcí, přestože byli vymazáni z obchodního rejstříku bez právního nástupce, a to již v letech 2001 až 2006. K 31. prosinci 2007 u nich VoZP evidovala dlužné pojistné a penále v úhrnné výši 1 708 851 Kč.

3. Hrazení zdravotní péče

Hrazená zdravotní péče je vymezena zákonem č. 48/1997 Sb. a zahrnuje kromě léčebné péče také poskytování léčivých přípravků, prostředků zdravotnické techniky a lázeňskou péči.

Způsoby a výše úhrad za zdravotní péči se řídí vyhláškami vydanými Ministerstvem zdravotnictví ČR. S účinností od 30. března 2005 byla provedena změna zákona č. 48/1997 Sb., která odstranila možnost platby za počet registrovaných pojištěnců. Zákon od té doby počítá pouze s úhradou za poskytnutou zdravotní péči. Přesto je praktickým lékařům na základě prováděcí vyhlášky poskytována i fixní úhrada (kombinovaná kapitačně výkonová nebo kombinovaná kapitačně výkonová s dorovnáním kapítace), která je odvozena od počtu registrovaných pojištěnců v kalendářním měsíci, to znamená, že není vázána na poskytnutou zdravotní péči.

3.1 Smlouvy uzavírané se zdravotnickými zařízeními

Zdravotní pojišťovna je povinna zajistit poskytování zdravotní péče svým pojištěncům prostřednictvím zdravotnických zařízení (dále také „ZZ“), se kterými uzavřela smlouvu o poskytování a úhradě zdravotní péče (dále také „Smlouva“).

Smlouvy se nesmí odchýlit od rámcových smluv, které tvoří přílohu příslušných prováděcích vyhlášek k zákonu č. 48/1997 Sb. Smlouvu lze uzavřít jen na ty druhy zdravotní péče, které je ZZ oprávněno poskytovat a pro které je věcně a technicky vybaveno a pro něž má personální zajištění.

Tabulka č. 3 – Počet smluvních zdravotnických zařízení a náklady na zdravotní péči

	K 31. prosinci 2006		K 31. prosinci 2007	
	Počet ZZ	Náklady na ZP* (v tis. Kč)	Počet ZZ	Náklady na ZP* (v tis. Kč)
Zdravotnická zařízení celkem (dle IČZ**)	25 112	8 752 175	25 089	9 248 927
z toho:				
– ambulantní	21 545	2 339 694	21 571	2 293 964
– ústavní	382	4 038 922	382	4 548 298
– lékárenská	2 669	1 855 090	2 639	1 850 685
– lázně	45	188 995	45	194 246
– ostatní	471	329 474	452	361 734
Průměrné náklady za ZP na jednoho pojištěnce		15 399 Kč		16 316 Kč

Zdroj: výroční zprávy VoZP za roky 2006 a 2007, účetní záznamy.

* ZP – zdravotní péče.

** IČZ – identifikační číslo ZZ – u jednoho IČZ může být více IČZ.

V kontrolovaném období VoZP při uzavírání Smluv nepostupovala důsledně podle prováděcích vyhlášek k zákonu č. 48/1997 Sb.:

- neuzavřela 281 Smluv dle platné vyhlášky č. 290/2006 Sb., ale ponechala je v režimu předchozí již zrušené vyhlášky č. 457/2000 Sb.;
- šest Smluv (z 308 kontrolovaných) uzavřela v době účinnosti vyhlášek č. 290/2006 Sb. a 618/2006 Sb. podle již zrušené vyhlášky č. 457/2000 Sb.;
- 77 Smluv uzavřených dle vyhlášky č. 457/2000 Sb. nevedla do souladu s vyhláškou č. 618/2006 Sb. do 31. prosince 2007, učinila tak až v průběhu roku 2008.

Ve 26 případech ze 45 kontrolovaných neobsahovaly Smlouvy s lázeňskými ZZ informace o věcném a technickém vybavení a personálním zajištění. V průběhu kontroly vyzvala VoZP dopisem všechna lázeňská ZZ k doplnění Smluv.

3.2 Úhrady zdravotní péče

Kontrolou bylo ověřeno, že VoZP prováděla úhrady zdravotní péče z prostředků ZFZP. Úhrady smluvními ZZ prováděla včas a dle cenových ujednání. Úhrady se poskytují i ZZ, která poskytla nutnou a neodkladnou zdravotní péči, s těmito ZZ se Smlouvy nevyžadují.

VoZP v červnu 2006 zaslala 45 lázeňským ZZ dopis, kterým sdělila rozhodnutí správní rady „že stávající rámcové smlouvy, jejichž platnost končí k 30. 6. 2006, budou prodlouženy na základě dohody smluvních stran do 31. 12. 2006.“ Smlouvy však prodlouženy nebyly, což znamená, že nesmluvními lázeňským ZZ v období od 1. července do 31. prosince 2006 uhradila VoZP jimi vyúčtovanou lázeňskou zdravotní péči ve výši 111 429 069 Kč, jako kdyby se jednalo o smluvní lázeňská ZZ.

Informační centrum zdravotního pojištění (dále také „ICZP“), které spravuje VZP ČR, slouží ke kontrole čerpání finančních prostředků zdravotního pojištění jednotlivými smluvními ZZ.

Na úhradě nákladů spojených s činností ICZP se podle zákona č. 48/1997 Sb. mají podílet všechny zdravotní pojišťovny poměrně podle přepočteného počtu nositelů výkonů (zdravotnických pracovníků) jejich smluvních ZZ.

Podle smlouvy uzavřené v roce 2003 s VZP ČR o předávání dat a úhradě nákladů za jejich vedení byla dohodnuta úhrada ve výši 0,047 Kč na jednoho pojištěnce, nikoli na nositele výkonu, což je odlišný způsob výpočtu. Úhrady na činnost ICZP hradila VoZP z provozního fondu.

Zdravotní pojišťovny jsou podle zákona č. 48/1997 Sb. povinny upravit jednotlivým ZZ úhradu za zdravotní výkony v daném kalendářním čtvrtletí **korekčním koeficientem**, pokud jsou splněny zákonem stanovené podmínky, tj. je-li korekční koeficient vypočtený ICZP vyšší než jedna.

U některých typů ZZ (zejména ústavních ZZ) VoZP neuplatnila korekční koeficient, přestože jeho výše byla vyšší než jedna, a dokonce u jednoho zdravotnického zařízení (z 20 kontrolovaných) byl korekční koeficient vyšší než pět (v roce 2006), a vyšší než sedm (v roce 2007).

Úhrada za zdravotní péči poskytnutou pojištěncům v zahraničí je prováděna prostřednictvím sdružení zdravotních pojišťoven, kterým je Centrum mezistátních úhrad (dále také „CMÚ“). CMÚ je oprávněno jednat o podmínkách zúčtování nákladů za zdravotní péči se styčnými zahraničními institucemi. VoZP hradila zdravotní péči poskytnutou jejím pojištěncům v zahraničí včas a ve výši, kterou zahraniční pojišťovna požadovala, tj. ve výši, kterou uznal revizní lékař pojišťovny v zemi, kde byla péče pojištěnci poskytnuta.

Tabulka č. 4 – Náklady VoZP na léčení pojištěnců v zahraničí (v Kč)

	2006	2007
Finanční náklady na léčení pojištěnců v zahraničí	4 987 381	12 773 841
Počet pojištěnců léčených v zahraničí	447	867
Průměrné náklady na léčení jednoho pojištěnce	11 158	14 733

Zdroj: statistické ročenky CMÚ, účetní záznamy.

Pohledávky VoZP vzniklé na základě úhrad za **zdravotní péči poskytnutou cizincům v ČR** byly (prostřednictvím CMÚ) hrazeny zahraničními pojišťovnami s několikaletým odstupem od uhrazení zdravotní péče VoZP.

Tabulka č. 5 – Pohledávky za CMÚ vzniklé na základě úhrad za zdravotní péči poskytnutou cizincům v ČR (v Kč)

Pohledávky ve lhůtě splatnosti	2006	2007
k 1. lednu	4 156 532	5 347 659
k 31. prosinci	5 347 659	7 921 000

Zdroj: výroční zprávy VoZP za roky 2006 a 2007, účetní záznamy.

Do zdravotní péče hrazené ze zdravotního pojištění zahrnuje zákon č. 48/1997 Sb. také poskytování **prostředků zdravotnické techniky** (dále také „PZT“). Zdravotním pojišťovnám zákon ukládá vést evidenci o zapůjčených PZT. Konkrétní náležitosti vedení této evidence a ani její vztah k účetnictví tento zákon neřeší.

K 31. prosinci 2006 VoZP evidovala v mimoúčetní evidenci 6 633 zapůjčených PZT v zůstatkové hodnotě 86 348 087 Kč a k 31. prosinci 2007 evidovala 7 471 zapůjčených PZT v zůstatkové hodnotě 101 714 934 Kč.

VoZP v evidenci o zapůjčených PZT vykazovala k 31. prosinci 2006 nevrácené PZT v zůstatkové hodnotě 3 083 681 Kč za osobami, které již nebyly jejími pojištěnci, a k 31. prosinci 2007 evidovala za těmito osobami nevrácené PZT v zůstatkové hodnotě 4 877 295 Kč. VoZP s časovou prodlevou prováděla kroky, které vedly k navrácení PZT nebo k finančnímu vyrovnání od jiných zdravotních pojišťoven.

VoZP uzavřela 128 smluv o poradenské službě, dodání, úhradě a provádění cirkulace PZT s dodavatelskými organizacemi. Bylo zjištěno, že VoZP nevyužila možnost kontroly provádění cirkulace PZT u dodavatelských organizací. U dvou kontrolovaných poboček bylo zjištěno, že VoZP po dodavatelích nevyžadovala pravidelné informace o vrácených, uskladněných a repasovaných PZT.

3.3 Kontrola ZZ

Zdravotní pojišťovny mají podle zákona č. 48/1997 Sb. povinnost kontrolovat využívání a poskytování zdravotní péče hrazené ze zdravotního pojištění. VoZP dodržování základních omezení vyplývajících z právní úpravy a z uzavřených Smluv kontrolovala především prostřednictvím dat v IS, tak zvanou prereziví, a následným ověřením výstupů z prerezivizí revizními lékaři.

V roce 2006 VoZP na základě prerezivizí neuznala vykázanou zdravotní péči ve výši 370 359 760 Kč a v roce 2007 ve výši 255 007 177 Kč.

U VoZP v roce 2006 provádělo kontrolní činnost 34 revizních lékařů a v roce 2007 celkem 29 revizních lékařů. Kontrolou na pobočkách a ústředí bylo zjištěno, že revizní lékaři provedli v roce 2006 fyzické kontroly jen u 36 ZZ a v roce 2007 pouze u 19 ZZ z celkem 15 000 smluvních ZZ příslušných kontrolovaným pobočkám. Z 55 provedených fyzických kontrol u ZZ nebyl ve 12 případech zpracován zápis s uvedením nejdůležitějších zjištění a obsahující stanovisko ZZ a ve čtyřech případech nebyla zpracována zpráva obsahující závěry kontroly, jak ukládaly příslušné vyhlášky.

Od 1. dubna 1997 se na kontrole dle zákona č. 48/1997 Sb. mohli podílet také její pojištěnci, a to **kontrolou údajů z výpisů osobních účtů**.

VoZP postupovala v souladu s právními předpisy, když na vyžádání pojištěnce bez zbytečného odkladu písemně poskytla údaje o uhrazené zdravotní péči. Následné reklamace ze strany pojištěnců dále řešila.

Tabulka č. 6 – Přehled počtu pojištěnců a žádostí o výpisy z osobních účtů VoZP

	2006		2007	
Průměrný počet pojištěnců	568 351		566 865	
Počet žádostí o výpis z osobního účtu / podíl na celkovém průměrném počtu pojištěnců	2 210	0,39%	2 509	0,44%
– z toho počet reklamací / podíl na počtu žádostí	15	0,68%	9	0,36%

Zdroj: informace VoZP.

3.4 Aktualizace dat informačního systému v oblasti zdravotní péče

VoZP důsledně neaktualizovala data ve svém informačním systému. Seznam smluvních ZZ obsahoval 52 případů, se kterými VoZP neměla pro kontrolované období uzavřenu Smlouvu. Evidence zapůjčených PZT v 53 případech neodpovídala skutečnosti.

4. Fondy VoZP

Druhy, tvorbu a správu fondů zaměstnanecké pojišťovny upravuje zákon č. 280/1992 Sb. a vyhláška č. 418/2003 Sb., kterou se stanoví podrobnější vymezení okruhu a výše příjmů a výdajů fondů veřejného zdravotního pojištění zdravotních pojišťoven, podmínky jejich tvorby, užití, přípustnosti vzájemných převodů finančních prostředků a hospodaření s nimi, stanoví také limit nákladů na činnost zdravotních pojišťoven krytých ZFZP a určuje i postup propočtu tohoto limitu.

VoZP tvořila a spravovala osm fondů, jak uvádí tabulka č. 7. Fond majetku, který VoZP používá ke sledování zůstatkové hodnoty dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, nebyl předmětem kontroly NKÚ.

Tabulka č. 7 – Tvorba a čerpání fondů VoZP

(v tis. Kč)

	2006		2007	
	Tvorba	Čerpání	Tvorba	Čerpání
Základní fond zdravotního pojištění	9 583 192	9 052 657	10 666 038	9 750 124
Provozní fond	250 820	479 045	364 206	411 570
Fond reprodukce majetku	32 092	67 837	202 728	42 952
Sociální fond	2 625	5 373	4 464	3 878
Rezervní fond	5 821	16	5 740	16
Fond prevence	44 200	29 216	76 300	27 536
Fond pro úhradu preventivní péče*	7 021	7 152	6 659	5 945
Fond zprostředkování úhrady zdravotní péče*	8 019	7 780	10 851	9 490

Zdroj: výroční zprávy VoZP za roky 2006 a 2007, účetní záznamy.

Pozn.: Názvy fondů jsou uváděny dle vyhlášky č. 418/2003 Sb.

* Specifický fond vytvořený na základě zákona č. 280/1992 Sb.

ZFZP slouží především k úhradě zdravotní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění a k přidělování do dalších fondů. Tvorba byla ověřována v souvislosti s výběrem a vymáháním pojistného (blíže viz bod 2.) a jeho čerpání v souvislosti s úhradami za zdravotní péči (blíže viz bod 3.).

Zákon č. 280/1992 Sb. ukládá zaměstnanecké pojišťovně povinnost udržovat **rezervní fond** ve stanovené výši. Výše rezervního fondu VoZP k 31. prosinci 2006 činila 124 898 tis. Kč a k 31. prosinci 2007 činila 130 622 tis. Kč. Tvorba, výše i čerpání rezervního fondu VoZP byly v souladu s příslušnými právními předpisy.

Provozní fond zdravotní pojišťovny se používá k úhradě nákladů na její činnost dle principů stanovených vyhláškou č. 418/2003 Sb. Při tvorbě provozního fondu VoZP postupovala v souladu s uvedenou vyhláškou.

VoZP v průběhu kontrolovaného období hradila z prostředků provozního fondu náklady související s odděleným vedením a správou fondu zprostředkování úhrady zdravotní péče (dále také „FZÚZP“) a fondu pro úhradu preventivní péče (dále také „FPÚPP“) v roční výši 1 332 700 Kč. VoZP nepostupovala v souladu s vyhláškou č. 418/2003 Sb., neboť v letech 2006 a 2007 nepřevedla z bankovních účtů FZÚZP a FPÚPP na bankovní účet provozního fondu čtvrtletní zálohy na úhradu výše uvedených provozních nákladů. Dále VoZP průkazně nedoložila převod finančních prostředků ve výši 1 332 700 Kč z bankovních účtů FZÚZP a FPÚPP na bankovní účet provozního fondu v souvislosti se zúčtováním provozních nákladů specifických fondů za rok 2007.

Fond reprodukce majetku zdravotní pojišťovny se používá k soustředování prostředků na pořízování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku zdravotní pojišťovny. VoZP nepostupovala v souladu s vyhláškou č. 418/2003 Sb. tím, že v roce 2006 ani 2007 neprovedla přiděl z provozního fondu do fondu reprodukce majetku ve výši kladného rozdílu mezi prodejní a zůstatkovou cenou prodaného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku sníženého o náklady související s prodejem. Jednalo se o přiděl za rok 2006 ve výši 12 900 Kč a za rok 2007 ve výši 382 100 Kč.

Základní přiděly do **sociálního fondu** VoZP souhrnně za roky 2006 a 2007 byly v souladu s vyhláškou č. 418/2003 Sb. VoZP zaúčtovala v roce 2007 přiděl ze zisku po zdanění ze zdaňované činnosti do sociálního fondu ve výši 1 904 199,50 Kč. VoZP nepřevedla z bankovního účtu zdaňované činnosti finanční prostředky odpovídající uvedenému přidělu na bankovní účet sociálního fondu. VoZP použila na finanční vypořádání tohoto přidělu peněžní prostředky

provozního fondu. K této skutečnosti došlo v důsledku neoddělení zdaňované činnosti od provozního fondu pro účely stanovení výše převodů peněžních prostředků mezi bankovními účty jednotlivých fondů VoZP.

VoZP při tvorbě **fondu prevence** postupovala v kontrolovaném období podle zákona č. 280/1992 Sb. Zdroji tohoto fondu byly příjmy plynoucí z penále a pokut a dále finanční prostředky vytvářené využíváním ZFZP (úroky z bankovního účtu) převedené ze ZFZP.

Zákon č. 280/1992 Sb. a prováděcí vyhláška k němu č. 418/2003 Sb. neupravují shodným způsobem zdroje fondu prevence z hlediska povinnosti zdravotní pojišťovny realizovat přiděl do tohoto fondu ani vymezení druhu přidělovaných prostředků. Zákon stanovuje jako zdroj fondu prevence příjmy plynoucí z pokut, přírážek k pojistnému a z penále účtovaných zdravotní pojišťovnou v oblasti veřejného zdravotního pojištění a finanční prostředky vytvářené využíváním ZFZP. Např. za rok 2007 se u VoZP jednalo o částku příjmů 76 379 668 Kč. Oproti tomu z vyhlášky č. 418/2003 Sb. vyplývá přiděl výše vyjmenovaných prostředků do fondu prevence ve formě předpisů pohledávek za plátcí pojistného (prvotně účtovaných jako zdroj ZFZP). V případě VoZP se jednalo např. za rok 2007 o předpisy v celkové částce 185 061 756 Kč. Dále z obou uvedených právních předpisů vyplývá rozdíl týkající se povinnosti použít výše vyjmenované prostředky jako zdroj fondu prevence v případě vyrovnaného hospodaření zdravotní pojišťovny. Vyhláška ukládá povinnost převést všechny výše uvedené prostředky, které byly zdrojem ZFZP, do fondu prevence. Oproti tomu zákon dává zdravotním pojišťovnám pouze možnost použít tyto prostředky jako zdroje fondu prevence.

VoZP zprostředkovávala úhradu zdravotní péče hrazené MO prostřednictvím specifických fondů (FZÚZP a FPÚPP). Zdrojem byly finanční prostředky státního rozpočtu zálohově poskytované prostřednictvím MO na bankovní účty FZÚZP a FPÚPP.

FZÚZP je určen k financování rozdílu mezi výší úhrady zdravotní péče, která je částečně hrazena z veřejného zdravotního pojištění, a výší úhrady poskytnuté VoZP za vojáky v činné službě, s výjimkou vojáků v záloze povolanych k vojenskému cvičení, a za žáky vojenských škol (dále také „vojáci“). Dále VoZP může vytvářet **FPÚPP**, ze kterého hradí vojákům zdravotní péči poskytovanou nad rámec preventivní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění.

VoZP čerpala prostředky FZÚZP na léky (doplatky) a na PZT pro vojáky dle stanoveného účelu. Prostředky FPÚPP čerpala VoZP na úhradu nákladů na roční preventivní prohlídky, na léky nehrazené z veřejného zdravotního pojištění a na preventivní péči u zubních lékařů pro vojáky. Dále VoZP použila prostředky FZÚZP a FPÚPP na úhradu provozních nákladů souvisejících s odděleným vedením a správou těchto fondů.

VoZP zasílala MO vyúčtování čerpání FZÚZP a FPÚPP za každé čtvrtletí kontrolovaného období. Vyúčtování obsahovala přehledy o tvorbě, čerpání a zůstatcích FZÚZP a FPÚPP a dále o příjmech, výdajích a zůstatcích bankovních účtů těchto fondů.

Právní předpisy týkající se fondů zdravotní pojišťovny (zákon č. 280/1992 Sb. a vyhláška č. 418/2003 Sb.) upravují přiděly prostředků do jednotlivých fondů. Přiděly účtují zdravotní pojišťovny jako tvorbu fondů bez ohledu na to, zda byly finanční prostředky převedeny na bankovní účty fondů. Výjimkou je pouze rezervní fond, u kterého je vyhláškou stanoven termín 31. března následujícího účetního období, do kterého musí být finanční prostředky převedeny na bankovní účet rezervního fondu.

Uvedené právní předpisy dále podrobněji neupravují pravidla a postupy pro převody finančních prostředků mezi bankovními účty jednotlivých fondů v souvislosti se zaúčtovanými přiděly; nestanovují termíny pro převod ani metody pro stanovení částek.

VoZP prováděla převody finančních prostředků mezi bankovními účty jednotlivých fondů na základě výpočtu částek těchto převodů dle „tabulek finančního narovnání jednotlivých fondů“. V souvislosti s touto metodou, používanou VoZP, bylo zjištěno, že převody finančních prostředků

z bankovního účtu provozního fondu na bankovní účet fondu reprodukce majetku a sociálního fondu převážně nekorespondovaly s částkami zaúčtovaných přídelů do těchto fondů. Dále byly zjištěny nedostatky v převodech finančních prostředků mezi bankovními účty fondů, jak výše uvádí část týkající se provozního fondu a sociálního fondu.

5. Účetnictví

Zdravotní pojišťovna je povinna podle zákona č. 280/1992 Sb. zajistit ověření účetní závěrky a výroční zprávy za příslušný rok prostřednictvím nezávislého auditora nebo právnické osoby, která je zapsána v seznamu auditorů. Výroční zprávy VoZP za roky 2006 a 2007 obsahovaly mimo jiné i účetní závěrky a zprávy nezávislého auditora o ověření údajů výroční zprávy a účetní závěrky – pro oba roky byl vydán výrok bez výhrad.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, (dále jen „zákon o účetnictví“) stanoví účetním jednotkám povinnost vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a vést jej způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.

Dle zákona o účetnictví je účetnictví účetní jednotky správné, jestliže účetní jednotka vede účetnictví tak, že to neodporuje tomuto zákonu a ostatním právním předpisům ani neobchází jejich účel.

VoZP nepostupovala v souladu se zákonem o účetnictví, když v roce 2007 účtovala v nesprávné výši (duplicitně) o pohledávkách z veřejného zdravotního pojištění ve výši 126 182 Kč a o penále ve výši 2 798 370 Kč.

Podle zákona o účetnictví účetní jednotky **inventarizaci** zjišťují skutečný stav veškerého majetku a závazků a ověřují, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu v účetnictví. Účetní jednotky jsou mimo jiné povinny skutečné stavy majetku a závazků zjištěné při inventurách zaznamenat v inventurních soupisech, jejichž obsah je vymezen zákonem o účetnictví.

VoZP neprokázala, že provedla dokladovou inventuru pohledávek účtu 311 – *Pohledávky z veřejného zdravotního pojištění za plátcí pojistného* k 31. prosinci 2006 ani k 31. prosinci 2007 a že porovnála skutečnou výši pohledávek se stavem těchto pohledávek v účetnictví. Např. zůstatky na analytických účtech 311 010, 311 020 a 311 030 dosáhly k 31. prosinci 2006 úhrnné výše 1 443 688 188,66 Kč a k 31. prosinci 2007 úhrnné výše 1 743 783 151,20 Kč.

Předložené inventurní soupisy u ostatních dokladových a fyzických inventur neobsahovaly všechny náležitosti stanovené zákonem o účetnictví. Inventurní soupisy k 31. prosinci 2006 a 31. prosinci 2007 u dokladové inventury neobsahovaly způsob zjišťování skutečných stavů, okamžik zahájení a ukončení inventury. Inventurní soupisy u fyzické inventury k 31. říjnu 2006 a 31. říjnu 2007 neobsahovaly způsob zjišťování skutečných stavů.

6. Ostatní zdaňovaná činnost

Ustanovení vyhlášky č. 418/2003 Sb. stanoví zdravotní pojišťovně povinnost odděleně sledovat a účtovat o veškerých nákladech a výnosech z činnosti podléhající dani z příjmů právnických osob.

Tabulka č. 8 – Ostatní zdaňovaná činnost

(v tis. Kč)

	2006	2007
Ostatní výnosy	2 976	3 143
Ostatní náklady	688	905
Daň z příjmů	384	390
Hospodářský výsledek po zdanění	1 904	1 848

Zdroj: výroční zprávy VoZP za roky 2006 a 2007, účetní záznamy.

O výnosech ostatní zdaňované činnosti účtovala VoZP odděleně a jednalo se především o výnosy z pronájmů nebytových a bytových prostor.

V rozporu s vyhláškou č. 418/2003 Sb. VoZP nepřevedla nejpozději k rozvahovému dni finanční prostředky z bankovního účtu zdaňované činnosti na bankovní účet provozního fondu, a to ve výši podílu odpisů vytvořených z poměrné části hmotného a nehmotného majetku využívaného ve zdaňované činnosti ve výši:

- 688 296 Kč, které měly být převedeny do 31. prosince 2006,
- 904 677 Kč, které měly být převedeny do 31. prosince 2007.

Zdravotním pojišťovnám je zákonem zakázáno zřizovat a provozovat zdravotnické zařízení. Kontrolou bylo ověřeno, že VoZP v kontrolovaném období nezřídila ani neprovozovala takové zařízení.

III. Vyhodnocení

Stěžejní činností zdravotní pojišťovny je výběr pojistného na veřejné zdravotní pojištění, správa svěřených prostředků a financování zdravotní péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění.

Veškeré vybrané pojistné je příjmem základního fondu zdravotního pojištění a podléhá přerozdělování. Příjmy VoZP z vybraného pojistného po přerozdělení činily v roce 2006 přes 9 mld. Kč a v dalším roce více než 10 mld. Kč.

Sledované údaje o hospodaření VoZP vypovídají, že příjmy z pojistného, 95 % v roce 2006 a 90 % v roce 2007, byly použity na úhradu vykázané zdravotní péče.

Úhrady za zdravotní péči prováděla VoZP včas a dle cenových ujednání. V oblasti uzavírání smluv se zdravotnickými zařízeními VoZP nepostupovala důsledně podle příslušných prováděcích vyhlášek k zákonu č. 48/1997 Sb. Smlouvy neobsahovaly náležitosti stanovené vyhláškami, např. ze 45 kontrolovaných smluv s lázeňskými zdravotnickými zařízeními jich 26 neobsahovalo informace o věcném a technickém vybavení a personálním zajištění.

VoZP vůči některým zdravotnickým zařízením neuplatnila korekční koeficient, přestože zákon stanoví jeho uplatnění jako povinnost.

Kontrolu poskytnuté zdravotní péče VoZP prováděla především pomocí informačního systému a kontrolami výstupů z tohoto systému prostřednictvím revizních lékařů. V jednotlivých zdravotnických zařízeních byly fyzické kontroly revizními lékaři VoZP prováděny minimálně.

Do zdravotní péče zákon zahrnuje i poskytování prostředků zdravotnické techniky. VoZP nekontrolovala provádění cirkulace prostředků zdravotnické techniky a o pořízení nových prostředků zdravotnické techniky rozhodovala bez potřebných informací. U dvou kontrolovaných poboček bylo zjištěno, že po dodavatelích nevyžadovala pravidelné informace o vrácených a repasovaných prostředcích zdravotnické techniky.

VoZP tvořila a spravovala osm fondů, z toho dva specifické fondy určené pro úhradu zdravotní péče hrazené Ministerstvem obrany ČR.

Kontrolou tvorby fondů bylo zjištěno, že VoZP v rozporu s vyhláškou nepřevedla z bankovních účtů specifických fondů na bankovní účet provozního fondu čtvrtletní zálohy na úhradu provozních nákladů souvisejících s odděleným vedením a správou specifických fondů. Provozní náklady těchto fondů za roky 2006 a 2007 činily celkem 2 665 400 Kč. Dále VoZP hradila z provozního fondu náklady spojené se zdaňovanou činností, tyto náklady činily v kontrolovaném období celkem 1 592 973 Kč. Uvedené finanční prostředky nepřevedla z bankovního účtu zdaňované činnosti na bankovní účet provozního fondu, jak stanoví vyhláška.

VoZP neprokázala, že k 31. prosinci 2006 a k 31. prosinci 2007 provedla podle zákona o účetnictví dokladovou inventuru pohledávek z veřejného zdravotního pojištění.

Při kontrole byla zjištěna také řada nedostatků právních předpisů upravujících oblast veřejného zdravotního pojištění, např.:

- Hospodaření zdravotních pojišťoven pomocí zákonem stanovených fondů není potřebným způsobem dopracováno. Zdravotní pojišťovny vytváří a spravují předepsané fondy a vedou k nim samostatné bankovní účty. Přestože je stanovena povinnost odděleně sledovat tvorbu a čerpání fondů, nejsou již stanovena pravidla a postupy pro převody finančních prostředků mezi jednotlivými bankovními účty fondů v souvislosti se zaúčtovanými příděly; s výjimkou rezervního fondu nejsou stanoveny termíny pro převody prostředků na bankovní účty vedené k jednotlivým fondům.
- Zákon č. 280/1992 Sb. a prováděcí vyhláška k němu neupravují shodně zdroje fondu prevence. Tyto předpisy se liší i v otázce, zda má zdravotní pojišťovna povinnost nebo pouze možnost realizovat daný příděl.
- Předmětem úhrady zdravotních pojišťoven má být dle zákona pouze poskytnutá zdravotní péče. Prováděcí vyhláška však nad rámec zákona stanoví způsob úhrady odvozený od počtu registrovaných pojištěnců, tj. bez přímé vazby na poskytnutou zdravotní péči.
- Právní předpisy požadují vést evidenci o zapůjčených prostředcích zdravotnické techniky, avšak konkrétní náležitosti vedení této evidence ani její vztah k účetnictví již předpisy neřeší.
- Užívané pojmy nejsou vždy právními předpisy blíže vymezeny nebo jednotně používány.

08/38

Peněžní prostředky určené na programy podpor výroby energie z obnovitelných zdrojů energie a úspor energie

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2008 pod číslem 08/38. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Zdeněk Brandt.

Cílem kontroly bylo prověřit použití peněžních prostředků na podporu využití obnovitelných zdrojů energie, včetně vytvoření podmínek pro naplnění indikativního cíle dosažení podílu elektřiny vyrobené z obnovitelných zdrojů na hrubé spotřebě elektřiny v České republice ve výši 8 % k roku 2010.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2005 až 2008, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla prováděna od listopadu 2008 do června 2009.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále též „MPO“); Ministerstvo životního prostředí (dále též „MŽP“); Státní fond životního prostředí České republiky (dále též „SFŽP“); Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest (dále též „CzechInvest“); Pardubický kraj; město Litvínov; obec Hrušovany, okres Chomutov; obec Kněžmost; obec Zdíkov; ASOMPO, a.s., Životice u Nového Jičína 194; KRKONOŠSKÉ PAPIRNY a.s., Hostinné, Nádražní 266; Step TRUTNOV a.s., Trutnov, Horská 695; SVEP, a.s., Ústí nad Labem, Bělehradská 6; VADS, a.s., Bohumín, Nový Bohumín 1183; BYSTRÁ, s.r.o., Bystrá nad Jizerou 41; in-Power s.r.o., Planá 67, okres České Budějovice; KOROWATT s.r.o., Bušanovice 13; MVE Šestidomí, spol. s r.o., Trutnov, Hüttlova 871; NATUR ENERGO s.r.o., Olomouc, Lošov, Pod Lešem 143/21; TEODICEA s.r.o., Praha 2, Lužická 1538/10; Domov pro seniory Stachy-Kúsov, Kúsov 1, Stachy; Nemocnice v Ústí nad Orlicí, Čs. armády 1076, Ústí nad Orlicí; Sdružení obcí pro nakládání s odpady, Čížkovice 104; Společenství vlastníků Soukenická 725-728, Liberec 6, Soukenická 728.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podalo MPO, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutím o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách podáno nebylo.

Kolegium NKÚ na svém XV. zasedání, konaném dne 14. září 2009,

schválilo usnesením č. 8/XV/2009

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Kontrolní akce byla zaměřena na vyhodnocení vývoje v oblasti úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie (dále též „OZE“)¹. U poskytovatelů i příjemců podpor bylo

¹ Obnovitelnými zdroji energie se rozumí dle § 2 zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), obnovitelné nefosilní přírodní zdroje energie, jimiž jsou energie větru, energie slunečního záření, geotermální energie, energie vody, energie půdy, energie vzduchu, energie biomasy, energie skládkového plynu, energie kalového plynu a energie bioplynu.

kontrolováno dodržování zásad hospodárného a účelného nakládání s peněžními prostředky státního rozpočtu, s prostředky SFŽP a fondů EU užitými v této oblasti.

Kontrolované ústřední orgány MPO a MŽP mají pravomoci týkající se mj. energetiky a jejich dopadů na životní prostředí. Zpracovávají koncepce zahrnující tuto problematiku, včetně *Národního programu hospodárného nakládání s energií a využívání jejich obnovitelných a druhotných zdrojů* (dále též „Národní program“). Národní program byl realizován prostřednictvím *Státního programu na podporu úspor energie a využívání obnovitelných zdrojů energie* (dále též „Státní program“). Na řízení Státního programu a jeho financování se podílejí oba kontrolované resorty. Dalšími peněžními zdroji byly prostředky operačních programů (financovaných z fondů EU), jejichž řídicími orgány jsou MPO a MŽP.

V kontrolovaném období byly na podporu OZE a úspory energie použity peněžní prostředky státu ve výši cca 2 080 mil. Kč.

Pozn.: Právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Cíle v oblasti úspor energie a její výroby z OZE v koncepčních dokumentech a jejich plnění

1.1 Státní energetická koncepce (dále též „Koncepce“)

Koncepce stanovuje na období příštích 30 let státní priority pro dlouhodobý vývoj energetického hospodářství. Byla schválena vládou v roce 2004 a za její realizaci odpovídá MPO. Cílem je mj. i rozvoj OZE, jejichž využití přispěje k posílení energetické nezávislosti ČR a k ochraně životního prostředí. Stejným ukazatelem uváděným nejen v Koncepci je národní cíl dosáhnout v roce 2010 podílu výroby elektřiny z OZE na její hrubé spotřebě² ve výši 8 %. Tento cíl vyplývá ze směrnice EU 2001/77/ES, ČR se zavázala ke splnění tohoto cíle ve *Smlouvě o přistoupení k EU*. Stejný závazek ČR je deklarován i v zákoně č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů). K hlavním cílům Koncepce se řadí i zachování maximální šetnosti k životnímu prostředí, což souvisí s úkolem zajistit efektivní výši a strukturu spotřeby primárních energetických zdrojů (dále též „PEZ“)³.

V roce 2006 MPO vyhodnotilo plnění Koncepce za období let 2004 a 2005. Výroba elektřiny z OZE se do roku 2005 podílela na hrubé domácí spotřebě elektřiny z méně než 5 % a podíl OZE na spotřebě PEZ byl 4,3 %. Podíl výroby elektřiny z OZE je ve spolupráci MPO, MŽP a Energetického regulačního úřadu (dále též „ERÚ“) každoročně vyhodnocován ve zprávách o plnění indikativního cíle výroby elektřiny z OZE a za roky 2006 a 2007 nepřevýšil 5 % hranici. Vývoj byl v těchto zprávách hodnocen jako neuspokojivý, např. podle zprávy za rok 2006 nebude indikativní cíl pro rok 2010 s vysokou pravděpodobností splněn.

1.2 Národní program hospodárného nakládání s energií a využívání jejich obnovitelných a druhotných zdrojů

Národní program byl střednědobým dokumentem, který zpracovávalo MPO v dohodě s MŽP podle zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, a jeho účelem bylo mj. stanovit postupné cíle, jež by vedly k realizaci dlouhodobých koncepcí. Jmenovitě MPO a MŽP odpovídají za

² Hrubou spotřebou elektřiny v tuzemsku se rozumí vyrobená elektřina s připočtením dovozů a odečtením vývozu elektřiny (§ 2 odst. 2 písm. c) zákona č. 180/2005 Sb.).

³ V souvislostech uváděných v tomto kontrolním závěru jsou PEZ souhrnem spotřebovaných energetických zdrojů v ČR (fosilních, obnovitelných a jaderných) se zahrnutím salda dovozu a vývozu elektřiny.

realizaci programu. Národní program na období 2002–2005 byl schválen vládou v roce 2001 a obsahoval řadu cílů. Ve vyhodnocení jeho plnění bylo již v roce 2006 konstatováno, že cíl nazvaný *Dosažení podílu elektřiny z OZE na hrubé spotřebě elektřiny ve výši 5,1 % v roce 2005* nebyl naplněn, a tím je ohroženo i plnění cíle (ve výši 8 %) pro rok 2010.

Národní program na roky 2006–2009 rozpracoval požadavky a cíle Koncepce v oblasti úspor energie a OZE a k jejich naplnění konkretizoval soubor realizačních nástrojů. V oblasti vyššího využití OZE byly stanoveny indikativní cíle pro rok 2009, podle nich měl podíl elektřiny vyrobené z OZE dosáhnout minimálně 7,5 % z celkové spotřeby elektřiny. **Nezohledňoval však neuspokojivý vývoj naplňování podílu výroby elektřiny z OZE na spotřebě elektřiny, který byl patrný z hodnocení Národního programu na období 2002–2005 a vyplýval i ze zpráv o plnění indikativního cíle výroby elektřiny z OZE, neprovedl revizi cílů ani nenavrl, jak tento vývoj změnit.**

V souladu s novelou zákona č. 406/2000 Sb. byl Národní program na roky 2006–2009 nahrazen každoročním Státním programem. Vláda ČR schválila dílčí vyhodnocení Národního programu pouze za období 2006–2007 a rokem 2007 vláda Národní program na roky 2006–2009 ukončila. **Předčasným ukončením Národního programu na roky 2006–2009 zanikl dokument s celostátní působností, který byl zaměřen na hospodárné nakládání s energií a na využívání OZE a který zároveň obsahoval kontrolovatelné cíle ve střednědobém cyklu.**

Každoročně aktualizovanému Státnímu programu byl ponechán charakter realizačního nástroje. MPO poskytovalo dotace v podnikatelském sektoru a MŽP se orientovalo na neziskovou sféru. V obou kontrolovaných resortech byly prostředky Státního programu omezeny (u MPO velmi výrazně) a Státní program se stal pouze doplňkovým programem operačních programů.

2. Nástroje použité k dosažení cílů v oblasti podpory úspor energie a její výroby z OZE

Předmětem kontroly byly dotační programy, které jsou jedním z nástrojů motivujících k investování do úspor energie a její výroby z OZE. Zdrojem peněžních podpor byl po celé kontrolované období Státní program. Dalšími peněžními zdroji podpor byly fondy EU, z nichž se financovaly operační programy zaměřené některými svými částmi na úspory energie a její výrobu z OZE.

2.1 Státní program na podporu úspor energie a využití OZE

2.1.1 Státní program na podporu úspor energie a využití OZE – část A, spravovaná MPO

Státní program byl od roku 2003 veden v režimu financování programů reprodukce majetku pod číslem 222 040. Financován byl z kapitoly MPO. Souhrn investičních a neinvestičních potřeb programu 222 040 byl na období 2003–2007 stanoven na 3 710 mil. Kč – tato částka zahrnuje i zdroje účastníků programu. Systémově určené výdaje státního rozpočtu činily 555 mil. Kč. Podle schválené dokumentace má být v cílovém roce dosažena mj. výroba z OZE v hodnotě 1 000 GWh/rok. Stanovený cíl představuje cca 4% podíl na energii vyrobené z OZE v roce 2007.⁴ Administraci poskytování podpor ze státního rozpočtu zajišťovala do roku 2007 Česká energetická agentura, která byla k 31. prosinci 2007 zrušena. Celý proces poskytování podpor nyní řídí a administruje MPO bez dalšího zprostředkujícího subjektu. Realizace tohoto programu měla být ukončena v prosinci 2007. Na základě žádosti MPO byl termín ukončení stanoven Ministerstvem financí nově na říjen 2009.

⁴ Podle Zprávy nezávislé odborné komise pro posouzení energetických potřeb ČR v dlouhodobém časovém horizontu bylo v roce 2007 vyrobeno ze všech OZE cca 91,2 . 10⁶ GJ energie.

Tabulka č. 1 – Shrnutí ročních vyhodnocení části A Státního programu (program 222 040)

Rok		2003	2004	2005	2006	2007	Celkem
Počet podpořených projektů (akcí)	Celkem	299	228	228	208	264	1227
	z toho investiční	61	51	68	36	37	253
Poskytnutá dotace (tis. Kč)	Celkem	102 274	100 719	95 493	85 310	67 216	451 012
	z toho investiční	69 851	69 984	75 386	48 929	34 591	298 741
Úspora energie (GJ)		465 505	152 423	106 959	187 474	123 384	1 035 745

Zdroj: MPO, vyhodnocení části A Státního programu.

Pozn.: Do hodnoty „úspora energie“ je zahrnut ekvivalent vyrobené energie z OZE jako nespotebovaná energie z klasických uhelných elektráren. Tato hodnota je těžko porovnatelná s cílovou hodnotou („výrobou“).

Z tabulky č. 1 vyplývá mj. trend snižování objemu i počtu investičních dotací. Tento trend souvisí s postupným náběhem dotací z operačních programů.

Do konce roku 2006 nebyl žádný typ OZE v resortu MPO preferován ani vyloučen z podpory, od roku 2007 nebylo možné podle aktualizovaných podmínek podporovat větrnou energii a fotovoltaiku. MPO dotuje i projekty, které jsou podporovány formou zvýhodněné ceny elektřiny.

Od roku 2008 je Státní program veden jako program EFEKT č. 122 040. Bilance potřeb a zdrojů financování počítá s rovnoměrným ročním rozpočtem zdrojů ve výši 333 mil. Kč, z toho ze státního rozpočtu 100 mil. Kč, za období 2008–2013 bude na tento program vynaloženo ze státního rozpočtu celkem 600 mil. Kč. V rámci programu EFEKT lze podporovat výrobu energie z omezeného sortimentu OZE – v oblasti biomasy jsou podporovány pouze kogenerační jednotky s pístovým motorem na skládkový plyn a plyn z biologicky rozložitelných komunálních odpadů, dále malé vodní elektrárny a tepelná čerpadla kombinovaná se solárními termálními systémy. Nelze tedy podporovat např. energii větrnou; solární technologie, tepelná čerpadla a využití biomasy pouze v uvedených případech. Nebyla doložena souvislost mezi zvolenými typy podporovaných OZE a jejich rozvojovými potenciály (o nich blíže viz část 3. tohoto kontrolního závěru). Přínos výroby energie z OZE u programu EFEKT 2008–2013 má být téměř shodný jako u Státního programu 2003–2007, tedy pouze cca 4 % dosavadní výroby energie z OZE.

MPO ve svém vyhodnocení Státního programu zvolilo vhodnou formu vykazování výsledků, a to pomocí hodnot úspory energie a snížení emisí CO₂.

Kontrolou byl podroben zejména systém výběru schvalovaných akcí. Použitý způsob výběru byl kontrolou NKÚ vyhodnocen jako objektivní a transparentní.

Kontrolou NKÚ byly zjištěny nedostatky ve vedení dokumentace akcí programu 222 040.

MPO kromě „seznamu dokumentů ve složce“ nemá zpracován systém evidence doručených dokladů k příslušnému projektu a zejména pak postrádá systém sledování termínů stanovených rozhodnutími o poskytnutí podpory (dále též „Rozhodnutí“) a jejich plnění ze strany příjemců.

Byly zjištěny nedostatky v závěrečných vyhodnoceních akcí (dále též „ZVA“). Doba pro podání ZVA uplynula u některých projektů již v roce 2007, u zbývajících projektů byl termín podání ZVA stanoven nejpozději na prosinec 2008. Z 19 kontrolovaných projektů nebylo ZVA obsaženo ve složkách dokumentace u pěti projektů; z toho čtyři ZVA dosud MPO od příjemců neobdrželo.

Definitivní přiznání dotace (pojem používaný MPO v dokumentaci programu) **MPO neprovedlo u žádného z kontrolovaných projektů.**

Kontrola NKÚ zjistila i neúplné vedení monitoringu zaměřeného na plnění projektovaných parametrů akcí. Podle podmínek Rozhodnutí má MPO od příjemců dostávat roční přehledy

o dosahování projektovaných parametrů, a to po dobu dvou let od definitivního přiznání dotace. Někteří příjemci však zprávy o plnění projektovaných parametrů po realizaci akce neodevzdali, protože MPO neprovedlo definitivní přiznání dotace. MPO postrádá systém sledování plnění parametrů stanovených Rozhodnutími, v důsledku čehož nemá o plnění těchto parametrů úplné informace.

2.1.2 Státní program na podporu úspor energie a využití OZE – část B, spravovaná MŽP

Tato část byla dotována výhradně z prostředků SFŽP, není tedy součástí financování programů reprodukce majetku. Podmínky podpory jsou uvedeny v každoročně aktualizovaných přílohách II, jež jsou součástí směrnice MŽP o poskytování prostředků SFŽP ČR. Peněžní prostředky na financování této části Státního programu jsou součástí každoročně schvalovaného rozpočtu SFŽP.

Část B Státního programu nebyla koncipována na základě analýz ani technických a ekonomických vyhodnocení a **neobsahuje žádný kvantitativní cíl, výsledek nebo indikátor.**

V letech 2005–2007 mohly fyzické osoby získat příspěvek na pořízení kotlů na biomasu, termosolárních systémů, tepelných čerpadel a v roce 2007 i na fotovoltaiku. Zároveň mohly právnické osoby žádat o podporu zejména ekologicky šetrných způsobů vytápění a ohřevu vody, šetrných způsobů zásobování energií v obcích či podporu výstavby zařízení pro společnou výrobu elektrické energie a tepla z biomasy a z bioplynu. V roce 2008 byla podpora omezena pouze na akce fyzických osob. Většina prostředků byla určena na investice.

Většina projektů realizovaných fyzickými osobami je méně investičně náročná, tudíž programy zaměřené na tyto projekty vykazují nižší míru podpory na jednotku instalovaného výkonu. Podpora začíná již od 1,7 tis. Kč / instalovaný kW u kotlů na biomasu. Programy určené pro právnické osoby vykazují vyšší míru podpory – většinou se pohybuje mezi 17 a 25 tis. Kč / instalovaný kW. Všem srovnáním se vymyká měrná podpora fotovoltaické výroby elektřiny u fyzických osob – cca 64 tis. Kč / instalovaný kW. Největší podpora byla v roce 2007 věnována právě tomuto programu s nejmenším přínosem. Na výhradní podporu biomasy bylo poskytnuto necelých 11 % objemu podpor; všechny ostatní investiční prostředky byly v tomto roce věnovány podpoře solárních systémů a tepelných čerpadel.

Tabulka č. 2 – Sumarizované přínosy části B Státního programu v jednotlivých letech

Rok	2005	2006	2007	2008	Celkem	
Podpora – Rozhodnutí (tis. Kč)	163 904	87 367	144 886	158 090	554 247	
Počet schválených projektů	774	929	1 811	3 045	6 559	
Výroba tepla (GJ/rok)	72 489	56 683	110 747	148 833	388 752	
Výroba	(GJ/rok)	5 173	176	1 466	12	6 827
elektřiny	(MWh/rok)	1 437	49	407	3	1 896

Zdroj: MŽP, vyhodnocení části B Státního programu.

Ministr životního prostředí rozhodl pro léta 2005–2008 o podporách ve výši přes 554 mil. Kč. Z tabulky č. 2 vyplývá, že by tyto podpory měly vyvolat zvýšení výroby energie z OZE o 395 579 GJ (součet elektrické a tepelné energie), což je pouze 0,45 % energie vyrobené z OZE v roce 2007⁴. Ani výrobu samotné elektřiny tato investice významně nezvyší.

Podpory ze SFŽP tedy významněji neovlivní produkci energie z OZE.

Stejně jako vyhodnocení celého Státního programu prováděné MPO, tak i **vyhodnocení části B Státního programu vychází z výše podpor, o jejichž poskytnutí bylo rozhodnuto v daném období, a z předpokládaných efektů. Hodnocení nezohledňuje skutečně dosažené efekty.**

Realizaci části B Státního programu zajišťuje SFŽP, který současně zpracovává podklady pro její vyhodnocení v jednotlivých letech. V podkladech uvádí mezi indikátory jak předpokládanou **výrobu** energie, tak i její **úsporu**. Předmětem podpory přitom nebyly projekty zaměřené na úspory energie. Vykazovaná úspora je vypočítána z produkce energie. Použití obou indikátorů zároveň může vést k nadhodnocení vykazovaných přínosů. SFŽP navíc neprokázal transparentní způsob převodu produkce energie na její úspory.

MŽP přebíralo podklady SFŽP a zpracovávalo je bez ověření správnosti. V podkladech byly kontrolou NKÚ zjištěny chyby, z nichž některé SFŽP během kontroly opravil. Kontrolou byly zjištěny až řádové chyby ve výši dotace vztažené k přínosu celých programů, a tedy významné zkreslení jejich výstupů. MŽP nezachytilo evidentní chyby v podkladech a neprověřovalo ani nápadné rozdíly mezi jednotlivými roky. Některé podprogramy vyhodnotilo MŽP podle vládou schválené metodiky, tzn. způsobem vycházejícím z teorie čisté současné hodnoty. Výpočty čisté doby návratnosti nebo vnitřního výnosového procenta prováděné MŽP však byly nepoužitelné; evidentními rozporů se MŽP nezabývalo.

2.2 Operační programy financované EU

2.2.1 V resortu MPO byla administrace poskytování podpor z operačních programů prováděna agenturou CzechInvest. Financování se spoluúčastí státního rozpočtu probíhalo v rámci dvou operačních programů:

- a) Operační program *Průmysl a podnikání* byl určen pro období 2004–2006, jeho součástí bylo mj. i opatření 2.3 – *Snižování energetické náročnosti a vyšší využití obnovitelných zdrojů energie*. Opatření obsahovalo dva podprogramy – *Úspory energie* a *Obnovitelné zdroje energie*. V letech 2005–2008 bylo na realizaci obou podprogramů použito ze státního rozpočtu (tj. včetně fondů EU) celkem 795,6 mil. Kč. Rozhodnutím Evropské komise došlo k prodloužení konečné lhůty realizace operačních programů do 30. června 2009. Proto v rámci této kontroly nebylo možno zkontrolovat vyhodnocení realizace obou podprogramů.

Dle vydaných Rozhodnutí by měla být realizací projektů dosažena souhrnná úspora energie 164 161 GJ/rok. Pokud budou dodrženy parametry uvedené v Rozhodnutích, bude kvantitativní cíl programu *Úspory energie* splněn, resp. překročen.

- b) Operační program *Podnikání a inovace* na období 2007–2013 rovněž obsahuje části zabývající se využíváním OZE a úsporou energie. Oblast podpory 3.1 – *Úspory energie a obnovitelné zdroje energie* je realizována prostřednictvím programu EKO-ENERGIE, v jehož rámci lze podporovat všechny druhy OZE, přičemž žádný není preferován. Pro financování programu EKO-ENERGIE bylo na celé programovací období alokováno 243 305 tis. EUR z prostředků EU, dále se počítá s částkou 42 936 tis. EUR z národních veřejných zdrojů. Do doby ukončení kontroly byly v rámci programu uskutečněny dvě výzvy k podání žádosti o podporu.

Cíl programu EKO-ENERGIE jako části operačního programu *Podnikání a inovace* **není srovnatelný s cíli předchozího operačního programu *Průmysl a podnikání***. MPO nevhodně definovalo jako cílový ukazatel pro rok 2015 u programu EKO-ENERGIE podíl výroby elektřiny z OZE na hrubé domácí spotřebě elektřiny. Jedná se o celostátní cíl, jehož hodnotu ovlivní i ostatní nástroje, další dotační programy apod.

2.2.2 V resortu MŽP byl zprostředkujícím subjektem pro poskytování podpor z operačních programů SFŽP. Financování se spoluúčastí prostředků SFŽP probíhalo v rámci dvou operačních programů:

- a) Operační program *Infrastruktura* (dále též „OPI“) na období 2004–2006 obsahuje mimo jiné i část 3.3.C – *Využívání obnovitelných zdrojů energie*. **Součástí OPI není kvantitativní vyjádření cílů v oblasti OZE.** Jako indikátory programu jsou definovány instalovaný elektrický i tepelný výkon, výroba tepla a elektřiny a snížení emisí skleníkových plynů, avšak bez cílových hodnot, přestože výkonové i produkční ukazatele jsou požadovány u každého projektu už ve fázi žádosti o podporu z OPI. Následně jsou součástí Rozhodnutí i smlouvy o poskytnutí podpory. U jednotlivých projektů tedy lze porovnat jejich očekávané i skutečně dosažované přínos vyjádřené v ukazatelích charakterizujících výrobu energie z OZE. Samotný program však nelze vyhodnotit s ohledem na absenci vytyčených cílů.

Část OPI týkající se životního prostředí a její výsledky zatím nebyly vyhodnoceny, termín pro vyhodnocení celého OPI, nebyl v době kontroly znám, neboť byl stanoven až po 30. červnu 2009, tj. po termínu, do kterého bylo možné uplatnit uznatelné výdaje.

Z údajů uvedených ve výročních zprávách vyplývá, že význam podpory z OPI je pro plnění cílů uvedených v koncepčních materiálech (Národní programy) nízký. Součet podpor ve výši cca 425 mil. Kč, o jejichž poskytnutí bylo rozhodnuto v rámci části 3.3.C operačního programu, má podle Rozhodnutí zvýšit výrobu energie z OZE o cca 0,25 %. Navýšení výroby elektřiny o 13,6 TJ (tj. 3,77 GWh) představuje cca 1% podíl na výrobě elektřiny z OZE v roce 2007.

- b) Operační program *Životní prostředí* (dále též „OPŽP“) na období 2007–2013 obsahuje rovněž část zaměřenou na energii – jde o tzv. prioritní osu 3 – *Udržitelné využívání zdrojů energie*. Do doby ukončení kontroly byly v rámci prioritní osy 3 vyhlášeny dvě výzvy k podání žádosti o podporu. Na rozdíl od OPI i části B Státního programu je možné podporovat z OPŽP i realizaci úspor energie. Žádný z druhů OZE není z podpory vyloučen ani preferován.

Ani naplnění indikátorů prioritní osy 3 nemá významný dopad na plnění stanovených koncepčních cílů. Např. úspora energie by v důsledku realizace OPŽP měla činit 430 TJ/rok. V porovnání s úsporou podle *Akčního plánu energetické účinnosti* má výsledek podpory z OPŽP přispět k plnění vytyčeného cíle z cca 0,6%. *Akční plán energetické účinnosti* zpracovalo MPO v roce 2007 na základě čl. 14 směrnice 2006/32/ES.

2.3 Podpora výroby elektřiny z OZE formou cenové regulace

Cenová regulace výkupu elektřiny z OZE je využívána od roku 2006. Zákon č. 180/2005 Sb. stanovuje výkupní cenu elektřiny ze všech druhů OZE takovou, aby byla zaručena návratnost investice. Investičně nejnáročnější zdroje tak mohou získávat nejvyšší podporu bez ohledu na velikost jejich podílu na výrobě elektřiny z OZE. Náklady spojené s podporou OZE se promítají do regulovaných cen elektrické energie všem konečným zákazníkům v ČR ve formě celostátně jednotného příspěvku na výrobu elektřiny z OZE. Výše příspěvku na OZE každoročně roste; výpočty provádí a cenové předpisy vydává ERÚ.

V souladu s tímto principem čerpá podle aktuální cenové vyhlášky daleko nejvyšší podporu na jednotku vyrobené energie fotovoltaika. Např. výkupní cena elektřiny vyrobené ve fotovoltaickém zařízení uvedeném do provozu po 1. lednu 2009 s instalovaným výkonem do 30 kW je 12,89 Kč/kWh. Cena elektřiny vyrobené spalováním čisté biomasy v nových zdrojích elektrické energie je 2,57–4,49 Kč/kWh podle kategorie, v malých vodních elektrárnách uvedených do provozu po 1. lednu 2008 je 2,70 Kč/kWh a 2,34 Kč/kWh je výkupní cena elektřiny vyrobené ve větrných elektrárnách uvedených do provozu po 1. lednu 2009. Tím, že roste výroba v investičně nejnáročnějších zdrojích (současný bouřlivý rozvoj fotovoltaiky – produkce elektřiny z tohoto

zdroje vzrostla za I. pololetí 2009 oproti stejnému období roku 2008 téměř devítinásobně), stoupá významně i celkový objem podpory.

Z důvodové zprávy k návrhu zákona č. 180/2005 Sb. vyplývá, že regulovaná výkupní cena elektřiny z OZE má být konstruována tak, aby sama o sobě zajistila ekonomickou efektivnost investice. Přesto jsou tyto akce (podporované formou regulované výkupní ceny elektřiny) zároveň předmětem dotační podpory. MŽP a MPO zdůvodňují zmíněné dotace tím, že při poskytnutí podpory posuzují investiční náročnost konkrétního projektu.

3. Dosavadní vývoj a analýzy potenciálu jednotlivých OZE

Tabulka č. 3 – Vývoj základních ukazatelů charakterizujících podíl OZE (v %)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	Cíl pro rok 2010
Podíl výroby elektřiny z OZE na hrubé domácí spotřebě	4	4,5	4,9	4,74	5,18*	8
Podíl energie z OZE na celkové spotřebě PEZ	2,9	3,99	4,2	3,9	4,47*	6

Zdroj: MŽP.

* Jedná se o předběžné údaje dosud neschválené vládou ČR poskytnuté z pracovních materiálů.

Z vývoje ukazatele podílu výroby elektřiny z OZE na hrubé spotřebě elektřiny uvedeného v tabulce č. 3 vyplývá nereálnost dosažení podílu ve výši 8 % k roku 2010.

Je možné konstatovat, že **v současné době existuje dostatek podkladů pro rozhodování o tom, jaké zdroje energie by měly být podporovány z hlediska dostupného potenciálu a jaký může být v ČR dosažen výsledek.** Již při koncipování zákona, který měl řešit podporu výroby elektřiny a původně i tepla z OZE (pozdější zákon č. 180/2005 Sb.), byly analyzovány cesty, jak dospět k indikativnímu cíli 8 % v produkci elektřiny z OZE v roce 2010. Z důvodové zprávy k návrhu tohoto zákona je zřejmé, že hlavní možnosti růstu byly spatřovány ve spalování biomasy. Rovněž z dalších rozborů, které byly k dispozici, vyplývá rozhodující podíl biomasy na využívání OZE v ČR. **Např. podle Národního programu 2006–2009 má biomasa zajistit téměř 80 % výroby energie z OZE.**

Usnesením vlády ze dne 21. listopadu 2007 č. 1322 byl schválen odhadovaný potenciál OZE v ČR (vycházející z analýzy MPO) ve výši 8,6 % spotřeby PEZ v roce 2020. Z celkové produkce energie z OZE ve výši 146 tis. TJ v roce 2020 (zvýšení produkce cca o 60 % oproti roku 2007) má činit biomasa vč. biopaliv přes 87 %, tento dominující podíl je limitován především rozlohou zemědělské půdy pro záměrné pěstování energetických plodin. Další zdroje – vítr, slunce, energie prostředí – by podle analýzy neměly přesáhnout celkově 4 % výroby energie z OZE.

Za další vyhodnocení lze považovat zprávu nezávislé odborné komise pro posouzení energetických potřeb ČR v dlouhodobém časovém horizontu (dále též „Komise“). Komise byla ustavena usnesením vlády ze dne 24. ledna 2007 č. 77, zpráva byla zveřejněna 30. září 2008. Komise navrhuje mj. řešit zvýšení podílu OZE zejména využitím biomasy.

Akční plán energetické účinnosti stanovuje úsporu energie mezi roky 2006–2016 ve výši 9 %, zároveň však počítá s absolutním zvýšením spotřeby energie o cca 17 %; u elektřiny se předpokládá růst spotřeby o 12 %. Vzhledem ke konstrukci indikativního ukazatele výroby elektřiny (výroba z OZE / domácí spotřeba) se podíl OZE mění nejen v závislosti na výrobě, ale také na spotřebě, takže zvýšenou spotřebu je třeba kompenzovat vyšší výrobou. Podle statistických údajů spotřeba elektřiny od října 2008 klesá s ohledem na propad domácí ekonomiky. Při ustálené výrobě elektřiny z OZE se tak indikativní podíl poměrně výrazně zlepšil.

Tento trend však nelze považovat za trvalý a je třeba počítat s nárůstem spotřeby energie vč. elektřiny.

Celostátní koncepce, která by stanovila priority pro využívání jednotlivých druhů OZE a která by vedla k cílenému směřování podpor, zatím stanovena není. Zejména pokud má být v dohledné době dosaženo cíle 8% podílu výroby elektřiny z OZE na celkové hrubé domácí spotřebě, je nutné radikálně změnit dosavadní přístup. MŽP ani MPO však návrh řešení nepředložily.

4. Skutečnosti zjištěné při kontrole u vybraných příjemců

Kontrolou NKÚ u vybraných příjemců dotací bylo prověřeno devatenáct akcí, na které byly čerpány prostředky ve výši 167 886 tis. Kč, z toho prostředky EU činily 126 469 tis. Kč, prostředky státního rozpočtu 33 555 tis. Kč a prostředky SFŽP 7 862 tis. Kč. Ze Státního programu byly kontrolovány čtyři akce, z toho tři akce v gesci MPO a jedna akce v gesci MŽP. Z operačního programu *Průmysl a podnikání* bylo kontrolováno devět akcí a z OPI šest akcí. Kontrola byla zaměřena na akce, které již měly být podle původně stanovených podmínek dokončeny.

Kontrolou bylo zjištěno, že příjemci v žádostech dokládali reálné hodnoty závazných ukazatelů a parametrů. Kontrolou ukončených akcí nebyly zjištěny výrazné rozdíly mezi ukazateli uvedenými v Rozhodnutích a skutečně dosaženými přínosy.

Kontrolou výše uvedených akcí byly zjištěny následující nedostatky:

- Při zadávání veřejných zakázek tři příjemci nedodrželi některé podmínky zákona o veřejných zakázkách a metodiky pro výběr dodavatelů; finanční objem těchto veřejných zakázek činil 37 059 tis. Kč bez DPH.
- Do uznatelných nákladů čtyři příjemci zařazovali i takové náklady, které uznatelné nebyly. Ve dvou případech poskytovatelé dotací – SFŽP a CzechInvest – vynaložené náklady uznali, přestože se vzhledem k podmínkám poskytnutí dotace jednalo o neuznatelné náklady – předložené faktury tedy neměly být akceptovány.
- Příjemci neinformovali včas kontaktní pracoviště o některých změnách projektu; v pěti případech neinformovali včas o změnách, ze kterých vyplynulo prodloužení termínu dokončení akce.
- Při realizaci akcí devět příjemců nedodrželo původní termín ukončení projektu stanovený v Rozhodnutí. Žádosti o prodloužení doby ukončení projektu poskytovatelé dotací akceptovali. V důsledku toho třem příjemcům v době kontroly NKÚ termín pro splnění ukazatelů ještě neuplynul.
- Příjemce ASOMPO, a.s., nesplnil povinnost stanovenou mu v Rozhodnutí, neboť nerealizoval (neukončil) akci v termínu uvedeném v Rozhodnutí. Nesplnění této povinnosti stanovené v Rozhodnutí je ve smyslu § 3 písm. e) a § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, porušením rozpočtové kázně. Postih za nesplnění povinnosti realizovat (ukončit) akci v termínu uvedeném v Rozhodnutí činí 5% z celkové částky poskytnuté dotace, tj. v tomto případě 90 tis. Kč.
- Třem příjemcům vydalo MPO Rozhodnutí (s celkovou částkou dotace ve výši 6 346 tis. Kč) se zkrácenými a chybnými hodnotami závazných ukazatelů. Tyto chybné hodnoty nebylo možné použít pro vyhodnocení splnění závazných ukazatelů.

III. Shrnutí

Kontrola byla zaměřena na peněžní prostředky státu, které byly v období 2005–2008 určeny v celkové výši 2 080 mil. Kč na podporu obnovitelných zdrojů energie a její úspory. U jednotlivých akcí bylo kontrolováno dodržení projektovaných parametrů a dosažení očekávaných přínosů.

Kontrolou ukončených akcí nebyly zjištěny výrazné rozdíly mezi ukazateli uvedenými v Rozhodnutích a skutečně dosaženými parametry a přínosy.

Při čerpání peněžních prostředků podpor nebyly na straně příjemců zjištěny závažné nedostatky, které by významně snížily efektivitu využití podpor. Jedinou výjimkou bylo porušení rozpočtové kázně, které bylo postoupeno příslušnému finančnímu úřadu.

Z vyhodnocení aktuálních podkladů předložených kontrolovanými osobami vyplývá nedosažitelnost indikativního cíle 8% podílu výroby elektrické energie z OZE na hrubé domácí spotřebě elektřiny v roce 2010. Na toto nebezpečí upozornila již kontrolní akce NKÚ 05/08 – *Hospodaření s finančními prostředky určenými na Státní program podpory úspor energie a využití obnovitelných zdrojů* (kontrolní závěr zveřejněn v částce 4/2005 Věstníku NKÚ). Přesto ani MPO, které má rozhodující pravomoci v oblasti energetické politiky státu, ani MŽP nepředložilo návrh koncepčního řešení vedoucího k obratu ve vývoji tohoto ukazatele.

Kontrolou bylo zjištěno, že kontrolované programy přispívají pouze v malé nebo zanedbatelné míře ke zvyšování objemu výroby energie z OZE či úsporám energie.

Přestože existují analýzy hovořící o tom, že v podmínkách ČR má největší rozvojový potenciál výroba energie z biomasy především cíleně pěstované, je podpora využívání OZE aplikována plošně. Cenová regulace u výkupu elektřiny z OZE zaručuje rentabilitu u všech druhů OZE. Podpora zdrojů s nejvyšší investiční náročností zvyšuje významnou měrou cenu elektřiny, za kterou je prodávána konečným zákazníkům (platí to především pro fotovoltaické elektrárny). Celostátní koncepce, která by stanovila priority pro využívání jednotlivých druhů OZE a která by vedla k cílenému směřování podpor, zatím České republice chybí.

Příloha

Seznam zkratk:

CzechInvest	– Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest
ČR	– Česká republika
ERU	– Energetický regulační úřad
EU	– Evropská unie
Komise	– komise pro posouzení energetických potřeb ČR v dlouhodobém časovém horizontu
Koncepce	– Státní energetická koncepce
MPO	– Ministerstvo průmyslu a obchodu
MŽP	– Ministerstvo životního prostředí
Národní program	– Národního programu hospodárného nakládání s energií a využívání jejích obnovitelných a druhotných zdrojů
OPI	– operační program <i>Infrastruktura</i>
OPŽP	– operační program <i>Životní prostředí</i>
OZE	– obnovitelné zdroje energie
PEZ	– primární energetické zdroje
Rozhodnutí	– rozhodnutí o poskytnutí podpory
SFŽP	– Státní fond životního prostředí České republiky
Státní program	– Státní program na podporu úspor energie a využívání obnovitelných zdrojů energie
ZVA	– závěrečné vyhodnocení akce

Seznam mezinárodních písmenných značek:

CO ₂	– kyslíčnický uhličitý
GJ	– gigajoule
GWh	– gigawatthodina
kW	– kilowatt
kWh	– kilowattthodina
TJ	– terajoule

09/01

Majetek státu, se kterým jsou příslušné hospodařit policejní školy Ministerstva vnitra

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2009 pod číslem 09/01. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Ladislav Zeman.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření a nakládání s dlouhodobým hmotným majetkem státu, se kterým jsou příslušné hospodařit policejní školy Ministerstva vnitra.

Kontrola byla prováděna v době od ledna do dubna 2009. Kontrolovaným obdobím byly roky 2007 a 2008, v případě věcných souvislostí i období předchozí a období do ukončení kontroly.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo vnitra (dále také „MV“),

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Holešově (dále jen „VPŠ a SPŠ v Holešově“),

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze (dále jen „VPŠ a SPŠ v Praze“),

Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Brně (dále jen „VPŠ v Brně“),

Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Jihlavě (dále jen „VPŠ v Jihlavě“),

Vyšší policejní škola Ministerstva vnitra v Pardubicích (dále jen „VPŠ v Pardubicích“).

Námítky proti kontrolním protokolům podané MV a VPŠ v Pardubicích byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách, které podala VPŠ v Pardubicích, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XII. zasedání, konaném dne 20. července 2009,

schválilo usnesením č. 9/XII/2009

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy, jehož působnost je stanovena zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. MV je mimo jiné správcem kapitoly státního rozpočtu 314 – *Ministerstvo vnitra*, správcem programů reprodukce majetku v této kapitole a zřizovatelem kontrolovaných policejních škol MV.

Policejní školy MV, které jsou organizačními složkami státu, poskytují celoživotní povinné vzdělávání příslušníkům a zaměstnancům Policie ČR a resortu vnitra.

Kontrola u MV byla zaměřena zejména na plnění funkce správce programu ev. č. 214 020 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny školství, vzdělávání a tělovýchovy* (dále také „program“) a na vykonávání veřejnosprávní kontroly u policejních škol MV.

U policejních škol MV byla kontrolována zejména evidence dlouhodobého hmotného majetku (dále také „DHM“), jeho přírůstky, úbytky, opravy a správnost účtování o majetku.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Ministerstvo vnitra

1.1 Dotace poskytované policejním školám MV v rámci programu ev. č. 214 020 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny školství, vzdělávání a tělovýchovy*

Hlavním cílem programu je realizace schválené *Koncepce celoživotního povinného vzdělávání příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky a resortu ministerstva vnitra*.

V období let 2003 až 2008 bylo na program skutečně čerpáno celkem 889 707 tis. Kč.

Tabulka č. 1 – Čerpání prostředků SR na program 214 020 (v tis. Kč)

Rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Zapojení mimorozpočt. zdrojů	Skutečně čerpáno vč. převodu do RF	Převedeno do rez. fondu
2003	49 900	50 019	0	50 016	93
2004	95 073	99 518	0	99 509	1 407
2005	143 861	171 057	1 326	172 370	9 375
2006	165 828	178 761	8 157	187 249	29 064
2007	170 488	185 672	29 079	191 112	23 625
2008	142 439	166 351	23 273	189 451	0
Celkem	767 589	851 378	61 835	889 707	63 564

Zdroj: závěrečné účty kapitoly 314 – *Ministerstvo vnitra* za příslušné roky.

V letech 2007 a 2008 byly u kontrolovaných policejních škol MV realizovány akce ze tří podprogramů:

214 021 – *Pořízení, obnova a provozování ICT školství, vzdělání a tělovýchovy,*

214 022 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny školství,*

214 029 – *Racionalizace spotřeby a využití obnovitelných zdrojů energií.*

Ke kontrole bylo vybráno 15 akcí (z toho devět akcí stavebního charakteru) realizovaných u policejních škol MV, na které bylo čerpáno celkem 153 628 tis. Kč.

1.1.1 Dokumentace programu ev. č. 214 020

Podle základních údajů programu ev. č. 214 020 uvedených v *Informačním systému programového financování* (dále jen „ISPROFIN“) bylo zahájení realizace programu stanoveno na březen 2003. MV nepostupovalo v souladu s ustanovením § 2 odst. 1 vyhlášky č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku, neboť dokumentaci programu předložilo Ministerstvu financí 31. ledna 2003, tj. o osm měsíců později, než stanoví vyhláška. Ministerstvo financí ji schválilo v březnu 2004.

Do doby, než Ministerstvo financí schválilo program ev. č. 214 020, vydalo MV na akce zařazené v programu celkem 50 016 tis. Kč. Registraci těchto akcí v ISPROFIN provádělo MV po jejich odsouhlasení Ministerstvem financí.

1.1.2 Schvalování investičních záměrů

a) MV nepostupovalo v souladu s vyhláškou č. 40/2001 Sb., když schvalovalo akce na základě investičních záměrů (dále jen „IZ“), které nebyly vždy úplné, jak tato vyhláška stanovuje.

- U některých stavebních rekonstrukcí chyběly v IZ dokumentace současného stavu, včetně rozhodujících technicko-ekonomických údajů o provozu (užívání) obnovované kapacity a způsobu jeho financování (akce ev. č. 214 022 5093 – *SPŠ MV Jihlava, Tolstého 14 – rekonstrukce ubytovny s kuchyní*, akce ev. č. 214 022 6035 – *Rekonstrukce budovy SPŠ Hrdlořezy č. 8*).
- IZ akce ev. č. 214 022 6035 – *Rekonstrukce budovy SPŠ Hrdlořezy č. 8* neobsahoval majetkoprávní vztahy doložené snímkem pozemkové mapy a výpisem z katastru nemovitostí.
- IZ akce ev. č. 214 022 7019 – *Rekonstrukce pěchotní a pistolové střelnice Dobrotice* neobsahoval požadavky na zabezpečení budoucího provozu stavby energiemi, vodou a pracovníky a neuváděl ani předpokládanou výši finančních potřeb v roce následujícím po roce uvedení stavby do provozu.
- IZ akce ev. č. 214 022 7020 – *Vybavení nové školní kuchyně SPŠ MV v Jihlavě* neobsahoval dostatečné zdůvodnění nezbytnosti akce ani vyhodnocení její efektivity v rozsahu a formě stanovené správcem programu. Účastník programu nedoložil konkrétní specifikaci nahrazovaného majetku (včetně uvedení stáří jednotlivých vyřazovaných kusů majetku) ani zdůvodnění potřeby doplnění vybavení o nové zařízení.

b) MV nestanovilo účastníkům programu povinnost zpracovat k IZ propočet zdůvodňující předpokládanou výši nákladů a neurčilo jim ani povinnost uvádět, z jakých údajů vycházely jednotkové ceny v případě nestavebních akcí. Následně nemohlo posoudit, zda byly do ceny zahrnuty veškeré možné vlivy na průběh realizace akce zjištěné v přípravné fázi. Došlo například:

- K podcenění nákladů u akce ev. č. 214 029 7004 – *Odstranění závad EA – II. etapa*, které byly navýšeny z registrovaných 3 900 tis. Kč na konečných 6 349 tis. Kč. Ve výběrovém řízení na odstranění závad zjištěných energetickým auditem, které se uskutečnilo jen několik měsíců po vypracování IZ, zvítězil uchazeč s nejnižší cenovou nabídkou, jež o 2 521 tis. Kč, tj. o 69 %, převyšovala částku uvedenou v IZ.
- Ke změnám v objemu prací a dodávek u akce ev. č. 214 022 5007 – *Zajištění požární bezpečnosti ubytovny E, F ve VPŠ v Brně*. Účastník programu v IZ z roku 2004 předpokládal výstavbu dvou nouzových schodišť za celkem 10 350 tis. Kč a akce takto byla i zaregistrována v ISPROFIN. Až v roce 2006 oznámil MV, že předpokládané náklady uvedené v IZ vycházely z cen roku 1999. Vzhledem k nárůstu cen byla realizace prací v plánovaném objemu nereálná. Za konečnou částku 10 209 tis. Kč bylo vybudováno pouze jedno nouzové schodiště.
- K prodlužování termínů dokončení staveb, a to zejména z důvodu provádění víceprací:
  - akce ev. č. 214 022 4028 – *Rekonstrukce elektroinstalace v objektu VPŠ Pardubice – Opatovice* zahájená v roce 2004 s plánovaným termínem dokončení v listopadu 2005 byla prodloužena o 25 měsíců,
  - akce ev. č. 214 022 6035 – *Rekonstrukce budovy SPŠ Hrdlořezy č. 8* zahájená v roce 2005 s plánovaným termínem dokončení v prosinci 2007 byla prodloužena o 13 měsíců.

1.1.3 Registrace akcí v ISPROFIN

Vyhláška č. 40/2001 Sb. ukládá správci programu posoudit IZ ve lhůtě 60 dnů ode dne předložení. V této lhůtě mělo MV vydat buď rozhodnutí o registraci akce, nebo stanovisko

obsahující pokyny k přepracování. U čtyř akcí MV nepostupovalo v souladu s vyhláškou č. 40/2001 Sb., neboť zpozdilo vydání rozhodnutí o registraci akce v rozmezí od 29 do 756 dní po termínu stanoveném vyhláškou. Stanovisko obsahující pokyny k přepracování IZ u těchto akcí MV nevydalo.

1.1.4 Stanovení výdajů státního rozpočtu na financování akcí

Vyhláška č. 40/2001 Sb. stanoví, že rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce vydá správce programu mj. na základě posouzení návrhu smlouvy o dílo a případně návrhů jiných smluvních dokumentů realizace akce. MV nepostupovalo v souladu s vyhláškou č. 40/2001 Sb., protože v roce 2004 vydalo *Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce ev. č. 214 022 4028 Rekonstrukce elektroinstalace v objektu VPŠ Pardubice - Opatovice*, ve kterém stanovilo na rok 2005 částku 2 047 tis. Kč, aniž by mělo tuto částku podloženou návrhem smlouvy s dodavatelem. Stejně tak v roce 2005 stanovilo pro rok 2006 u této akce částku 1 000 tis. Kč bez návrhu smlouvy.

1.2 Veřejnosprávní kontrola vykonávaná MV na policejních školách MV

U VPŠ v Pardubicích a VPŠ v Jihlavě byla funkce interního auditu nahrazena na základě rozhodnutí zřizovatele výkonem veřejnosprávní kontroly, kterou zajišťovalo MV. V roce 2007 však MV nevykonalo veřejnosprávní kontrolu ani u jedné z těchto dvou škol, v roce 2008 pouze u VPŠ v Pardubicích. Byla to zároveň jediná následná veřejnosprávní kontrola, kterou odbor finanční kontroly MV provedl v letech 2007 a 2008 u kontrolovaných policejních škol MV.

Odbor interního auditu a supervize MV v kontrolovaném období vykonal dvě kontroly, a to u VPŠ a SPŠ v Praze (v roce 2007) a u VPŠ a SPŠ v Holešově (v roce 2007), obě byly zaměřeny na zadávání podlimitních veřejných zakázek.

Minimálně od roku 2003 neprovedlo MV žádnou následnou veřejnosprávní kontrolu u VPŠ v Brně.

2. Policejní školy MV

2.1 Evidence a inventarizace dlouhodobého hmotného majetku

Přehled stavu DHM k 31. prosinci 2007 a k 31. prosinci 2008 u kontrolovaných policejních škol MV uvádí tabulka č. 2.

Tabulka č. 2 – Přehled DHM k 31. prosinci 2007 a k 31. prosinci 2008 (v tis. Kč)

DHM/rok	VPŠ a SPŠ v Holešově		VPŠ a SPŠ v Praze		VPŠ v Brně		VPŠ v Jihlavě		VPŠ v Pardubicích	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Pozemky	4 984	4 984	22 624	22 624	6 965	6 965	2 913	4 271	6 535	6 535
Stavby	623 704	629 617	519 085	584 207	287 600	287 600	153 666	154 972	142 993	148 692
Sam. movité věci	77 157	77 690	75 513	72 811	68 573	71 386	41 724	41 555	52 714	53 885
Drobný DHM	62 458	64 787	81 513	80 349	67 494	67 228	28 996	29 888	29 501	31 531
Nedokončený DHM	0	3 337	30 487	0	0	644	6 134	23 766	0	0
Celkem	768 303	780 415	729 222	759 991	430 632	433 823	233 433	254 452	231 743	240 643

Zdroj: účetní závěrky policejních škol MV k 31. prosinci 2007 a k 31. prosinci 2008.

2.1.1 Vykazování DHM v účetní závěrce

Všechny kontrolované policejní školy MV porušily ustanovení § 4 odst. 8 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a ustanovení § 8 odst. 6 a § 11 odst. 1 vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu. V účetní závěrce k 31. prosinci 2007 a v účetní závěrce k 31. prosinci 2008 nedodržely kontrolované policejní školy MV obsahové vymezení položek rozvahy a vykázaly drobný dlouhodobý hmotný majetek (dále jen „DDHM“) v celkové výši 1 246 tis. Kč a software v celkové výši 65 tis. Kč (rok 2007) a DDHM v celkové výši 1 454 tis. Kč (rok 2008) v oběžných aktivech rozvahy na položce *B.1. Zásoby celkem č. 51*, přestože tento majetek má být vykázán ve stálých aktivech. Finančně nejvýznamnější nadhodnocení oběžných aktiv rozvahy bylo zjištěno u VPŠ a SPŠ v Praze – v roce 2007 o 1 117 tis. Kč, v roce 2008 o 1 269 tis. Kč.

2.1.2 Porovnání nemovitého DHM v majetkové evidenci se stavem v katastru nemovitostí

VPŠ a SPŠ v Praze neměla ke dni 31. prosince 2008 v katastru nemovitostí na svých listech vlastnictví zapsány budovy s pořizovací cenou celkem 144 956 tis. Kč. Jednalo se o budovy umístěné na patnácti stavebních parcelách dvou katastrálních území. V době kontroly VPŠ a SPŠ v Praze zahájila jednání s katastrálním úřadem ve věci zápisu budov do katastru nemovitostí.

VPŠ a SPŠ v Holešově nevedla v majetkové evidenci ani v účetnictví stavbu zapsanou v katastru nemovitostí na parcele č. 2003/57 v katastrálním území Holešov. Při inventarizaci majetku k 31. prosinci 2007 ani k 31. prosinci 2008 tuto stavbu nezjistila.

2.2 Nabývání DHM formou účasti na programu ev. č. 214 020

Akce ev. č. 214 022 4028 – Rekonstrukce elektroinstalace v objektu VPŠ Pardubice - Opatovice

Prostředky vynaložené na akci: **17 879 tis. Kč.**

VPŠ v Pardubicích uzavřela dne 30. června 2004 smlouvu o dílo se zhotovitelem I. etapy akce ev. č. 214 022 4028 – *Rekonstrukce elektroinstalace v objektu VPŠ Pardubice - Opatovice*, aniž by tento uchazeč o veřejnou zakázku prokázal splnění kvalifikačních předpokladů stanovených zákonem č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Vybraný uchazeč nedoložil potvrzení, že nemá v evidenci daní zachyceny daňové nedoplatky, že nemá splatný nedoplatek na veřejném zdravotním pojištění či na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Nedoložil ani výpis z evidence rejstříku trestů.

Akce ev. č. 214 022 8056 – Kinosál - Opatovice

Prostředky vynaložené na akci: **4 645 tis. Kč.**

VPŠ v Pardubicích nezaúčtovala v roce 2008 částku 826 tis. Kč za dodávku 96 křesel do kinosálu na účet 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* souvztažně s účtem 901 – *Fond dlouhodobého majetku*, ale pouze do nákladů na účet 410 – *Materiální náklady*. Tímto k datu 31. prosince 2008 podhodnotila o tuto částku rozvahovou položku *A.3. Drobný dlouhodobý hmotný majetek č. 22*.

2.3 Opravy a udržování

VPŠ v Pardubicích v prosinci 2007 chybně zaúčtovala dodávku nových vjezdových vrat s cenou 110 tis. Kč jako opravu, ačkoliv se jednalo o pořízení nového DHM.

III. Shrnutí

Kontrolou zaměřenou na prověření hospodaření a nakládání s dlouhodobým majetkem státu, se kterým jsou příslušné hospodařit policejní školy Ministerstva vnitra, byly zjištěny následující skutečnosti:

Ministerstvo vnitra jako správce programu ev. č. 214 020 – *Rozvoj a obnova materiálně technické základny školství, vzdělávání a tělovýchovy* schvalovalo jednotlivé investiční záměry akcí i v případech, kdy investiční záměry neobsahovaly veškeré náležitosti stanovené vyhláškou č. 40/2001 Sb.

V kontrolovaném období let 2007 a 2008 provedlo MV následnou veřejnosprávní kontrolu jen u VPŠ v Pardubicích. Kontroly úzce zaměřené na zadávání podlimitních veřejných zakázek byly vykonány u VPŠ a SPŠ v Praze a VPŠ a SPŠ v Holešově. U VPŠ v Brně neprovedlo MV za posledních šest let žádnou veřejnosprávní kontrolu.

V oblasti evidence a inventarizace majetku bylo u všech kontrolovaných policejních škol MV zjištěno nesprávné vykazování drobného dlouhodobého hmotného majetku v rozvahové položce *B.1. Zásoby celkem č. 51*.

U VPŠ a SPŠ v Praze a VPŠ a SPŠ v Holešově byly zjištěny nesrovnalosti mezi majetkovou evidencí a údaji v katastru nemovitostí. VPŠ a SPŠ v Praze neměla v katastru nemovitostí na svých listech vlastnictví zapsány budovy s pořizovací cenou 144 956 tis. Kč, umístěné na 15 stavebních parcelách. VPŠ a SPŠ v Holešově neměla v majetkové evidenci ani v účetnictví uvedenu stavbu, která byla zapsána na jejím listu vlastnictví v katastru nemovitostí.

Nedostatky byly zjištěny také v případech nabývání dlouhodobého hmotného majetku.

09/05

Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí za rok 2008

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2009 pod číslem 09/05. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Jan Vedral.

Cílem kontroly bylo prověřit spolehlivost účetních závěrek předkládaných k 31. prosinci 2008 Ministerstvem práce a sociálních věcí a Úřadem práce v Plzni jako podklad pro závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu. Cílem kontroly bylo dále prověřit, zda Ministerstvo práce a sociálních věcí postupovalo při sestavování závěrečného účtu kapitoly za rok 2008 v souladu s příslušnými právními předpisy.

Kontrola byla prováděna v době od února do července 2009. Kontrolovaným obdobím byl rok 2008, v případě věcných souvislostí i období předcházející.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále také „MPSV“),
Úřad práce v Plzni (dále jen „ÚP v Plzni“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podalo MPSV, byly vypořádány rozhodnutím vedoucího skupiny kontrolujících. MPSV uplatnilo po stanovené lhůtě další námítky, které byly posouzeny, ale nebylo o nich vydáno rozhodnutí. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách, které podalo MPSV, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XV. zasedání, konaném dne 14. září 2009,

schválilo usnesením č. 9/XV/2009

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

MPSV bylo zřízeno zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky. MPSV je ústředním orgánem státní správy, organizační složkou státu, samostatnou účetní jednotkou a správcem kapitoly odpovídajícím za sestavení závěrečného účtu kapitoly 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí* a za sestavení sumářů výkazů organizací náležejících do této kapitoly. MPSV je z hlediska finančních charakteristik aktiv, příjmů a výdajů druhou nejvýznamnější účetní jednotkou kapitoly 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí*.

ÚP v Plzni byl zřízen zakládací listinou vydanou dne 9. října 1990 k zabezpečování státní politiky zaměstnanosti. ÚP v Plzni je správním úřadem, organizační složkou státu a účetní jednotkou. ÚP v Plzni je jedním ze 77 úřadů práce náležejících do kapitoly 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí*; úřady práce tvoří významnou skupinu účetních jednotek v rámci této kapitoly.

Kontroly byly podrobeny činnosti a skutečnosti, které byly předmětem účetnictví MPSV a ÚP v Plzni a které měly vliv na hodnotu kontrolovaných konečných zůstatků v účetní závěrce (dále také „ÚZ“) k 31. prosinci 2008 jednotlivých kontrolovaných osob náležejících do kapitoly 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí*, a to za období roku 2008 včetně souvisejících skutečností z let předchozích a roku 2009.

V případě MPSV se jednalo o opakovanou kontrolní akci. V roce 2007 a 2008 byly u této kontrolované osoby provedeny z hlediska předmětu a cíle kontroly obdobně zaměřené kontrolní akce č. 07/13 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí* (kontrolní závěr byl publikován v částce 1/2008 Věstníku NKÚ) a 08/13 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo práce a sociálních věcí za rok 2007* (kontrolní závěr byl publikován v částce 4/2008 Věstníku NKÚ).

Pozn.: Všechny právní předpisy uvedené v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Údaje vykazované v ÚZ

Tabulka č. 1 – Údaje z výkazu rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací (dále jen „výkaz Rozvaha“) k 31. prosinci 2008 (v tis. Kč)

Kontrolovaná osoba	Aktiva k 31. prosinci 2008			Pasiva k 31. prosinci 2008		
	Stálá aktiva	Oběžná aktiva	Aktiva celkem	Vlastní zdroje	Cizí zdroje	Pasiva celkem
MPSV	9 896 214,54	769 619,69	10 665 834,23	7 945 782,52	2 720 052,10	10 665 834,62
ÚP v Plzni	100 535,26	36 040,86	136 576,12	131 455,45	5 120,68	136 576,13

Zdroj: účetní závěrky MPSV a ÚP v Plzni k 31. prosinci 2008.

Tabulka č. 2 – Údaje z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu správců kapitol, jimi zřízených organizačních složek státu a státních fondů (dále jen „výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu“) k 31. prosinci 2008 (v tis. Kč)

Kontrolovaná osoba	Rozpočtové příjmy		Rozpočtové výdaje	
	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
MPSV	5 608 581,00	5 893 929,31	45 344 898,00	42 540 310,14
ÚP v Plzni	1 166,00	30 496,84	1 034 830,00	982 431,77

Zdroj: účetní závěrky MPSV a ÚP v Plzni k 31. prosinci 2008.

2. Nesprávnosti zjištěné v ÚZ sestavených k 31. prosinci 2008

Tabulka č. 3 zobrazuje celkovou nesprávnost v ÚZ kontrolovaných osob v údajích, které jsou dle vyhlášky č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, a vyhlášky č. 16/2001 Sb., o způsobu, termínech

a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtu státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků, předávány k další agregaci pro zpracování závěrečného účtu kapitoly.

Tabulka č. 3 – Celkové nesprávnosti v ÚZ kontrolovaných osob (v Kč)

Kontrolovaná osoba	Nesprávnost ve výkazech ÚZ		Celková nesprávnost v ÚZ
	Rozvaha	Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu	
MPSV	3 279 973 728,02	247 530 085,88	3 527 503 813,90
ÚP v Plzni	2 990 999,00	0,00	2 990 999,00
Celkem	3 282 964 727,02	247 530 085,88	3 530 494 812,90

Na celkové nesprávnosti se podílely nadhodnocení, podhodnocení a neprůkaznost zůstatků jednotlivých položek příslušného výkazu Rozvaha a výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu.

2.1 Identifikace nesprávnosti

Nesprávnosti byly identifikovány dle jednotlivých položek ÚZ s ohledem na jejich obsahové vymezení dle ustanovení § 4 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a dále podle vyhlášky č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, a podle vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě.

2.2 Hlavní příčiny zjištěných nesprávností v ÚZ

Ustanovení § 8 odst. 1 zákona o účetnictví stanoví účetním jednotkám povinnost vést účetnictví správné, úplné, průkazné, srozumitelné, přehledné a způsobem zaručujícím trvalost účetních záznamů.

2.2.1 Správnost vedení účetnictví a správnost třídění příjmů a výdajů

V ustanovení § 8 odst. 2 zákona o účetnictví je stanoveno, že účetnictví účetní jednotky je správné, jestliže účetní jednotka vede účetnictví tak, že to neodporuje tomuto zákonu a ostatním právním předpisům ani neobchází jejich účel.

MPSV

MPSV nevedlo v roce 2008 správné účetnictví podle zákona o účetnictví a dalších právních předpisů, neboť v některých případech nedodržovalo obsahové vymezení položek účetní závěrky a položek rozpočtové skladby.

- MPSV nesprávně účtovalo o existenci závazků na účtu 379 – *Jiné závazky* v případě projektů spolufinancovaných z *Evropského sociálního fondu* v rámci operačního programu *Lidské zdroje a zaměstnanost*. O vzniku závazku na tomto účtu účtovalo v okamžiku vydání rozhodnutí, a to na rozvahové účty 379 – *Jiné závazky* a 204 – *Poskytnuté dotace ostatním subjektům*, a zároveň i na účty podrozvahové. V okamžiku vydání rozhodnutí se však o závazek k zaúčtování na rozvahový účet nejednalo, protože MPSV ihned nevznikla automatická povinnost odeslat celkovou částku uvedenou na rozhodnutí příjemci. Celková částka daná rozhodnutím byla maximální možná částka, kterou za splnění určitých stanovených podmínek může příjemce vyčerpat v průběhu několika let.

V důsledku toho MPSV ve výkazu Rozvaha **nadhodnotilo konečný zůstatek účtu 379 – Jiné závazky** a podhodnotilo zůstatek účtu 964 – *Saldo výdajů a nákladů o částku 2 668 674 170,36 Kč.*

- MPSV nedodrželo obsahovou náplň některých paragrafů a položek rozpočtové skladby a v rozporu s vyhláškou č. 323/2002 Sb. (z níž obsahová náplň těchto položek vyplývá) nesprávně zatřídilo následující příjmy a výdaje:
  - **dotace poskytnuté na dofinancování sociálních služeb.** MPSV použilo k rozpočtovému zatřídění výdaje paragraf 6401 – *Transfery všeobecné povahy jiným úrovním vlády* namísto příslušných paragrafů z oddílu 43 – *Sociální služby a společné činnosti v soc. zabezpečení a politice zaměstnanosti*, které byly pro transfery tohoto typu v rozpočtové skladbě vyčleněny. MPSV tím ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu **nadhodnotilo výdaje vykázané pod rozpočtovým paragrafem 6401 – Transfery všeobecné povahy jiným úrovním vlády o částku 126 772 000,00 Kč** a o stejnou částku podhodnotilo výdaje, které měly být vykázány na příslušných paragrafech oddílu 43 – *Sociální služby a společné činnosti v soc. zabezpečení a politice zaměstnanosti*. Uvedený druh nedostatku byl zjištěn již při kontrolní akci č. 08/13 za období roku 2007;
  - **vratky tzv. hmotných podpor v rámci politiky zaměstnanosti.** MPSV v roce 2008 přijetí těchto prostředků na příjmový bankovní účet rozpočtově zatřídilo pod položku příjmů 2412 – *Splátky půjčených prostředků od podnikatelských nefinančních subjektů-právnických osob*, o splátky půjček se však nejednalo. MPSV mělo k zachycení vratky použít rozpočtovou položku 2229 – *Ostatní přijaté vratky transferů*. MPSV tím ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu **nadhodnotilo položku 2412 – Splátky půjčených prostředků od podnikatelských nefinančních subjektů-právnických osob o 39 619 416,00 Kč** a o stejnou částku podhodnotilo položku 2229 – *Ostatní přijaté vratky transferů*. Uvedený druh nedostatku byl zjištěn již při kontrolních akcích č. 07/13 za období roku 2006 a č. 08/13 (za období roku 2007);
  - transferové výdaje vynaložené v rámci **Programu na podporu obnovy nebo technického zhodnocení hmotného investičního majetku, který slouží k pracovnímu uplatnění osob se zdravotním postižením.** MPSV nesprávně rozpočtově zatřídilo výdaje vynaložené podle usnesení vlády ze dne 23. března 2005 č. 341 (ve znění usnesení vlády ze dne 12. března 2007 č. 238) jako výdaje neinvestiční, přestože se jednalo o výdaje povahy investičních transferů. MPSV tím ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu **podhodnotilo výdaje, které měly být vykázány v podseskupení položek 631 – Investiční transfery podnikatelským subjektům celkově o 21 276 000,00 Kč** a o stejnou částku nadhodnotilo výdaje vykázané v podseskupení položek 521 – *Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům*. Uvedený druh nedostatku byl zjištěn již při kontrolních akcích č. 07/13 a 08/13.
- MPSV v letech 2008, 2007, 2006 a letech předchozích **nepoužívalo při zachycování majetku na účet 013 – Software účetní metody jednotným způsobem**, čímž nebyl naplněn předpoklad pro srozumitelné a prokazatelné účtování o dlouhodobém nehmotném majetku. MPSV nepoužívalo jednotné postupy a kritéria vedoucí k jednoznačné identifikaci, oceňování a vykazování nehmotného majetku, založené na poznání skutečného stavu, a to v případě problematiky technického zhodnocení (*upgrade*) nebo nákladů na vývoj programového vybavení. Vzhledem k nekonzistentnímu používání metod není možné spolehlivě a jednoznačně určit správnost výše vykázaného zůstatku účtu 013 – *Software*:
  - MPSV nabývalo a užívalo různé softwary, jež měly být v souladu s obsahovou náplní účtu 013 – *Software* zaúčtovány jako software, avšak MPSV účtovalo jen o některých z nich. Vývoj softwarových produktů aplikačního programového vybavení (dále „APV“)

OKpráce (sloužící k zajištění informačního systému služeb zaměstnanosti) a *OKnouze* (sloužící k zajištění informačního systému hmotné nouze) hradilo MPSV z investičních výdajů a účtovalo o nich jako o software na účtu 013 – *Software*. Srovnatelné softwarové produkty APV *OKdávky* (sloužící k zajištění informačního systému státní sociální podpory) a APV *OKslužby* (sloužící k zajištění informačního systému sociálních služeb) však MPSV hradilo prostřednictvím provozních, tj. neinvestičních, výdajů a o jejich pořízení účtovalo do nákladů, nikoliv jako o majetku prostřednictvím účtu 013 – *Software*. V uvedeném případě tím MPSV ve výkazu Rozvaha podhodnotilo zůstatek účtu 013 – *Software* o částku 56 430 000,00 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 901 – *Fond dlouhodobého majetku*. Tento typ nedostatku byl zjištěn již při kontrolních akcích č. 07/13 a 08/13.

- MPSV nesprávně ocenilo tzv. veřejné informační terminály (dále „VIT“), které pořídilo po skončení období jejich nájmu. MPSV tyto VIT od pronajímatele odkoupilo v ceně 1 190,00 Kč za kus, ve svém účetnictví je však ocenilo částkou odpovídající součtu plateb nájemného a odkupní ceny. MPSV v důsledku toho ve výkazu Rozvaha **nadhodnotilo zůstatek účtu 022 – Samostatné movité věci a soubory movitých věcí o částku 1 295 910,00 Kč** a o stejnou částku nadhodnotilo zůstatek účtu 901 – *Fond dlouhodobého majetku*.

ÚP v Plzni

ÚP v Plzni nevedl v roce 2008 správné účetnictví ve smyslu zákona o účetnictví a v souladu s prováděcími právními předpisy, neboť prováděl nesprávné účetní zápisy a nesprávně aplikoval účetní metody:

- Účtoval na účtu 379 – *Jiné závazky* mj. i o částkách čistých mezd k výplatě zaměstnanců, ačkoliv závazky z pracovněprávních vztahů odpovídají obsahové náplni účtu 331 – *Zaměstnanci*. ÚP v Plzni tím ve výkazu Rozvaha **nadhodnotil zůstatek účtu 379 – Jiné závazky o částku 2 667 596,00 Kč** a o stejnou částku podhodnotil zůstatek účtu 331 – *Zaměstnanci*.
- Na účtu 901 – *Fond dlouhodobého majetku* účtoval ÚP v Plzni o tvorbě zdrojů k majetku, který nebyl plně profinancován, a tím ve výkazu Rozvaha **nadhodnotil zůstatek účtu 901 – Fond dlouhodobého majetku o částku 263 360,00 Kč** a o stejnou částku podhodnotil zůstatek účtu 964 – *Saldo výdajů a nákladů*.

2.2.2 Úplnost účetnictví

V ustanovení § 8 odst. 3 zákona o účetnictví je stanoveno, že účetnictví účetní jednotky je úplné, pokud účetní jednotka zaúčtovala v účetním období v účetních knihách všechny účetní případy, které v něm zaúčtovat měla, a sestavila účetní závěrku.

Výše uvedené ustanovení MPSV porušilo v účetním období roku 2008 například tím, že:

- **MPSV neúčtovalo** o pohybu a zůstatku peněžních prostředků (zejména přijatých dividend) na účtu vedeném u banky ve Spolkové republice Německo. K datu 31. prosince 2008 mělo MPSV na bankovním účtu uloženo 15 102 279,52 EUR, tj. při kurzu ČNB k 31. prosinci 2008 ve výši 26,93 CZK/EUR celkem **406 704 387,42 Kč**. MPSV tím ve výkazu Rozvaha o tuto částku **podhodnotilo zůstatek účtu 245 – Ostatní běžné účty**.
- **MPSV neúčtovalo** o závazcích za dodavatele, které mají být hrazeny z provozních výdajů. MPSV v tomto případě zachycovalo v účetnictví pouze úhradu fakturované částky, a to souvztažně s účtováním souvisejících nákladů. Neúčtování o veškerých platných závazcích bylo zjištěno již při kontrolních akcích č. 07/13 a 08/13.
- **MPSV neúčtovalo** o uvedení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku do užívání a o drobném dlouhodobém hmotném majetku. Přestože byl majetek způsobilý k užívání již v roce 2008, MPSV účetní zápisy o zařazení majetku do užívání provedlo až v účetním

období roku 2009. V důsledku toho MPSV ve výkazu Rozvaha nadhodnotilo zůstatek účtu 041 – *Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek* o 25 151 084,00 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatek účtu 013 – *Software*, nadhodnotilo zůstatek účtu 042 – *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* o 78 938 800,00 Kč a o stejnou částku podhodnotilo zůstatky účtů 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* a podhodnotilo zůstatky účtů 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* a 901 – *Fond dlouhodobého hmotného majetku* o 12 727 509,00 Kč. Uvedený nedostatek byl konstatován již při kontrolních akcích č. 07/13 a 08/13.

- **MPSV neúčtovalo** o některých výsledcích výzkumu. V souladu se svými vnitřními předpisy vyhotovilo MPSV v roce 2007 podklady pro zachycení dlouhodobého nehmotného majetku (charakteru dlouhodobě využitelných výsledků výzkumu) do účetnictví, avšak k jejich předání k evidenčnímu a účetnímu zpracování došlo až v roce 2009. Majetek proto nebyl zachycen do správného účetního období. MPSV v důsledku toho k 31. prosinci 2008 ve výkazu Rozvaha **nevykázalo na účtu 012 – *Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje majetkové položky* v celkové hodnotě 5 112 700,00 Kč.**

2.2.3 Průkaznost účetnictví

V ustanovení § 8 odst. 4 zákona o účetnictví je stanoveno, že účetnictví účetní jednotky je průkazné, jestliže všechny účetní záznamy tohoto účetnictví jsou průkazné (§ 33a) a účetní jednotka provedla inventarizaci. V § 6 odst. 3 zákona o účetnictví je dále stanoveno, že účetní jednotky jsou povinny inventarizovat majetek a závazky podle § 29 a § 30.

Výše uvedené ustanovení MPSV porušilo například tím, že:

- **neprovedlo za rok 2008 inventarizaci veškerého majetku a závazků**, neboť neprokázalo provedení inventury zůstatků účtů 335 – *Pohledávky za zaměstnanci* a 378 – *Jiné pohledávky* průkaznými inventurními soupisy v celkové výši 14 134 870,74 Kč. Neprokázání zůstatků uvedených účtů inventurními soupisy bylo zjištěno již při kontrolních akcích č. 07/13 a 08/13.

2.2.4 Srozumitelnost účetnictví

V ustanovení § 8 odst. 5 zákona o účetnictví je stanoveno, že účetnictví účetní jednotky je srozumitelné, pokud umožňuje jednoznačně a spolehlivě určit obsah účetních případů a účetních záznamů. Výše uvedená ustanovení byla porušena například tím, že:

- MPSV **nevedlo srozumitelné účetnictví v oblasti výdajů na dávky státní sociální podpory** (dále „DSSP“) a souvisejících pohledávek vykázaných v ÚZ MPSV k 31. prosinci 2008. Přestože prostředky DSSP rozpočtovalo MPSV podle zákona o státním rozpočtu jako prostředky kapitoly 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí*, nakládání s DSSP a souvisejícími pohledávkami bylo v pravomoci a odpovědnosti úřadů městských částí hlavního města Prahy. MPSV účtovalo ve svém účetnictví o DSSP na základě souhrnných měsíčních výkazů, tj. ve formě souhrnných částek výdajů a pohledávek za určité období (měsíc) a bralo je na vědomí. Informace o jednotlivých účetních případech, tvořících souhrnnou částku, však MPSV při vedení účetnictví neznalo. Systém vedení účetnictví DSSP v roce 2008 neumožňoval jednoznačně a spolehlivě určit obsah účetních záznamů a zachycených účetních případů. Uvedené zjištění bylo učiněno již při kontrolních akcích č. 07/13 a 08/13.

MPSV v této záležitosti iniciovalo příslušné změny právních předpisů a od 1. ledna 2009 přešla problematika DSSP z MPSV a městských částí hlavního města Prahy na Úřad práce

hlavního města Prahy. Od účetního období roku 2009 tedy vedení účetnictví o výplatě DSSP není předmětem účetnictví MPSV.

2.3 Náležitosti a úplnost sestavení ÚZ

U obou kontrolovaných osob byly zjištěny nesprávnosti v příloze účetní závěrky. V souladu s § 18 zákona o účetnictví a vyhláškou č. 505/2002 Sb. příloha účetní závěrky vysvětluje a doplňuje údaje obsažené ve výkazu Rozvaha a výkazu zisku a ztráty a obsahuje další údaje, které jsou podstatné pro posouzení majetkoprávní situace a které jsou rozhodující pro hospodaření účetní jednotky. Příloha účetní závěrky obsahuje také informace o použitých účetních metodách. V ÚZ kontrolovaných osob však nebyly tyto informace v požadované míře uvedeny, jak vyplývá z následujících skutečností:

MPSV neuvedlo v příloze např.:

- informace o probíhajících soudních sporech, ve kterých bylo MPSV žalovanou stranou. MPSV k datu 31. prosince 2008 vyčíslilo hodnotu svých potenciálních (nejistých) závazků z tohoto titulu (zejména náhrady škody za pracovní úraz či nesprávný úřední postup) v minimální výši 168 174 809,00 Kč;
- informace o hodnotě majetku pořízovaného centrálně MPSV a zapůjčovaného územním samosprávným celkům v souvislosti s vedením agendy hmotné nouze;
- informace vysvětlující vysoký konečný zůstatek účtu 379 – *Jiné závazky* (2 668 674 000,00 Kč);
- informace o některých používaných účetních metodách, např. o stanovení hranice pořizovací ceny drobného dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

ÚP v Plzni neuvedl v příloze informace:

- o použitých účetních metodách,
- o využíváném cizím majetku.

3. Vnitřní kontrolní systém

Vnitřní kontrolní systém má být způsobilý včas zjišťovat, vyhodnocovat a minimalizovat rizika související s činnostmi, které jsou předmětem účetnictví. V oblasti vnitřního kontrolního systému bylo zjištěno:

MPSV

- V případě vratek hmotných podpor ve výši 39 619 416,00 Kč vyplácených v rámci investičních pobídek neprovedlo předběžnou finanční kontrolu po vzniku nároku ministerstva ve smyslu vyhlášky č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě.
- V některých případech neprovedlo předběžnou finanční kontrolu po vzniku svého závazku ve smyslu vyhlášky č. 416/2004 Sb., např. v případě:
  - některých dotací zaslaných poskytovatelům sociálních služeb na účet Středočeského kraje. V rozporu s vyhláškou č. 416/2004 Sb. schválil hlavní účetní provedení platby v celkové výši 149 967 000,00 Kč o dva dny dříve, než oprávněný příkazce operace svým podpisem schválil platební poukaz (pokyn k plnění veřejných výdajů). Platba v bance byla proto provedena den před schválením platby příkazcem operace;
  - dotace na podporu rodiny. V rozporu s vyhláškou č. 416/2004 Sb. nebyly podpisem hlavního účetního odsouhlaseny platební poukazy v částce 366 814,00 Kč;
  - výplaty některých mzdových prostředků. MPSV v tomto případě nedoložilo schválení příslušných platebních poukazů podpisem oprávněného příkazce.

ÚP v Plzni

- neměl ve smyslu zákona č. 320/2001 Sb. upraveno oddělení pravomocí a odpovědností při přípravě, schvalování, provádění a kontrole operací ve vztahu k uzavírání smluv.

4. Majetkové účasti

MPSV na účtu 069 – *Ostatní dlouhodobý finanční majetek* vykazovalo ve své účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2008 majetkové účasti ve výši 6 980 883 622,83 Kč.

Problematiku spojenou s majetkovými účastmi kontroloval NKÚ v roce 2006 v rámci kontrolní akce č. 06/20 – *Závěrečný účet kapitoly státního rozpočtu Ministerstvo průmyslu a obchodu* (kontrolní závěr byl publikován v částce 1/2007 Věstníku NKÚ), v roce 2007 v rámci kontrolní akce č. 07/13 (kontrolní závěr byl publikován v částce 1/2008 Věstníku NKÚ) a v roce 2008 v rámci kontrolní akce č. 08/13 (kontrolní závěr byl publikován v částce 4/2008 Věstníku NKÚ). NKÚ konstatoval, že účtování a vykazování majetkových účastí státu vyžaduje komplexní úpravu a že předpisy regulující účetnictví jsou v této oblasti nedostatečné a nejednoznačné. Tento stav nadále přetrvává a např. zařazování majetkových účastí podle míry uplatňovaného vlivu v jednotlivých osobách na účty dle směrné účtové osnovy postrádá potřebná kritéria, a to s ohledem na skutečnost, že jde o majetkové účasti státu jako právnické osoby.

5. Veřejné informační terminály

V roce 2007 uzavřelo MPSV smlouvu, na jejímž základě byly této organizační složce státu poskytnuty do užívání tzv. veřejné informační terminály (dále jen „VIT“). Ve smlouvě byla zakotvena možnost jejich následného odkoupení za zůstatkovou cenu, tedy možnost následného převodu této věci do vlastnictví státu za podmínek stanovených smlouvou. Odkup VIT byl ze strany MPSV předpokládán a v kalkulaci ceny služby byla možnost odkoupení přímo zahrnuta. S odkazem na uzavřenou smlouvu byl odkup za zůstatkovou cenu 1 000,00 Kč bez DPH za jeden kus VIT následně také realizován. Uvedeným postupem došlo k pořízení dlouhodobého majetku z provozních prostředků.

MPSV tímto postupem pořídilo dlouhodobý hmotný majetek, a to způsobem, který nerespektoval omezení organizačních složek státu při nabývání majetku pro stát, stanovené v § 12 odst. 8 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Toto ustanovení zákona zakazuje uzavírání smluv o poskytnutí věcí do užívání spojených se smlouvou o následném převodu tohoto majetku do vlastnictví státu.

6. Porušení rozpočtové kázně

MPSV porušilo rozpočtovou kázeň tím, že na příjmový účet státního rozpočtu neodvedlo ve stanovené lhůtě příjmy plynoucí z dividend.

MPSV má u banky ve Spolkové republice Německo zřízen účet, který sloužil jako depozitní účet pro cenné papíry vedené v Německém centrálním depozitáři a zároveň jako běžný účet využívaný pro vypořádávání bezhotovostních operací (v EUR) souvisejících s úschovou cenných papírů. MPSV je v souladu s usneseními vlády příslušné hospodařit s akciemi zahraniční společnosti, z toho důvodu má MPSV účet ve Spolkové republice Německo.

Na běžném účtu v německé bance přijímá MPSV zejména dividendy plynoucí z majetkové účasti v zahraniční společnosti. V souladu s usnesením vlády z 6. května 2002 č. 477 a usnesením vlády z 25. srpna 2004 č. 797 má MPSV povinnost převést prostředky získané z těchto dividend na bankovní účet Ministerstva financí, a to na příjmový účet kapitoly 397 – *Operace státních finančních aktiv*. Výnosy z dividend mají být určeny na řešení problémů spojených s důchodovou reformou.

Dle výpisů z bankovního účtu přijalo MPSV v letech 2007 a 2008 na tento účet dividendy a ponechalo je zde uložené až do roku 2009, kdy je příkazem k úhradě převedlo na bankovní účet Ministerstva financí. Na stanovený příjmový účet kapitoly 397 – *Operace státních finančních aktiv* byla dne 26. února 2009 připsána částka 426 005 100,70 Kč, tj. 15 102 279,52 EUR.

Účet v německé bance má povahu běžného bankovního účtu. V souladu s § 6 odst. 1 písm. l) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, jsou výnosy v podobě dividend od zahraniční společnosti příjmem státního rozpočtu, dle usnesení vlády z 25. srpna 2004 č. 797 tyto výnosy náleží do kapitoly 397 – *Operace státních finančních aktiv*, spravované Ministerstvem financí. Jak vyplývá z popisu stavu, MPSV mělo po celý rok 2008 na svém zahraničním účtu uloženy prostředky z dividend. Ustanovení § 45 odst. 10 zákona č. 218/2000 Sb. stanoví, že příjmy státního rozpočtu soustředěné na jiných než příjmových rozpočtových účtech je organizační složka státu povinna do 10 pracovních dnů po připsání částky na její účet odvést do státního rozpočtu. MPSV však prostředky uložené na účtu neodvedlo ve stanovené lhůtě do státního rozpočtu, čímž porušilo tento zákon, a dopustilo se tak porušení rozpočtové kázně ve výši 15 102 279,52 EUR, tj. 426 005 100,70 Kč.

MPSV odvod uskutečněný až v roce 2009 zdůvodňovalo zdlouhavým vyřizováním formalit a zejména tím, že v roce 2008 nebyl výhodný kurz (CZK/EUR) pro převod prostředků do České národní banky na účet Ministerstva financí. Proto MPSV rozhodlo, že převod prostředků ze zahraničního účtu do státního rozpočtu provede až po oslabení české koruny. Takovýto postup však z hlediska platných právních předpisů nelze akceptovat, neboť k němu MPSV nebylo oprávněno.

7. Závěrečný účet

Podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí* byly mimo jiné účetní závěrky MPSV a ÚP v Plzni. Některé zjištěné nedostatky těchto účetních závěrek byly popsány v části II.2 tohoto kontrolního závěru.

Kromě nedostatků zjištěných v účetních závěrkách kontrolovaných osob byly zjištěny některé drobné nedostatky mající povahu nedostatečného popisu a hodnocení některých informací uvedených v průvodní zprávě k závěrečnému účtu, jejíž povinný obsah a rozsah je stanoven vyhláškou č. 419/2001 Sb.

III. Shrnutí a vyhodnocení

1. Spolehlivost účetní závěrky k 31. prosinci 2008

Tabulka č. 4 – Hladina významnosti a celková nesprávnost

(v Kč)

Kontrolovaná osoba	Vykázané výdaje	Hladina významnosti	Celková nesprávnost
MPSV	42 540 310 140,00	850 806 202,80	3 527 503 813,90
ÚP v Plzni	982 431 770,00	19 648 635,40	2 990 999,00

V souladu s doporučením mezinárodních kontrolních standardů INTOSAI je nejvyšší možná míra špatné evidence, kterou uživatelé účetních výkazů mohou sledovat jako ještě přijatelnou, stanovena jako 2 % z hodnoty, která nejpřiměřeněji zobrazuje rozsah finanční činnosti účetní jednotky. V případě MPSV a ÚP v Plzni představují tuto hodnotu výdaje.

Vzhledem k rozsahu zjištěné celkové nesprávnosti v ÚZ MPSV sestavené k 31. prosinci 2008 a jeho porovnání se stanovenou nejvyšší možnou mírou špatné evidence (hladinou významnosti) je zřejmé, že ÚZ MPSV **nepodává** věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví za účetní období roku 2008 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými právními předpisy. Naproti tomu při shodném způsobu posouzení je zřejmé, že ÚZ ÚP v Plzni **podává** věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví za účetní období roku 2008 v souladu se zákonem o účetnictví a příslušnými právními předpisy. V případě MPSV se na celkové nesprávnosti ve výkazu Rozvaha nejvýznamněji podílelo nesprávné účtování závazků týkajících se projektů spolufinancovaných z *Evropského sociálního fondu* v rámci operačního programu *Lidské zdroje a zaměstnanost* (viz část II.2.2.1 tohoto kontrolního závěru). Pokud by se tato specifická nesprávnost nevyskytla, blížila by se celková nesprávnost v ÚZ MPSV přijatelné míře chybné evidence podle kontrolních standardů.

2. Závěrečný účet kapitoly 313 – Ministerstvo práce a sociálních věcí za rok 2008

Účetní závěrka sestavená MPSV k 31. prosinci 2008 nebyla spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí* za rok 2008 podle vyhlášky č. 419/2001 Sb. Účetní závěrka ÚP v Plzni sestavená k 31. prosinci 2008 byla spolehlivým podkladem pro sestavení závěrečného účtu kapitoly státního rozpočtu 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí*.

Celková nesprávnost v závěrečném účtu kapitoly 313 – *Ministerstvo práce a sociálních věcí* za rok 2008 byla zjištěna ve výši 3 530 494 812,90 Kč, z toho:

- nesprávnost ve výkazu rozvaha organizačních složek státu činila 3 282 964 727,02 Kč;
- nesprávnost ve výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu dosáhla hodnoty 247 530 085,88 Kč.

Vzhledem ke zjištěným nesprávnostem v ÚZ jednotlivých kontrolovaných osob je nezbytné, aby kontrolované osoby provedly ve svém účetnictví takové opravy, které by odstranily výše popisované nedostatky.

3. Vyhodnocení opatření přijatých k nápravě nedostatků zjištěných při kontrolních akcích č. 07/13 a 08/13

Kontrolní akce č. 09/05 následuje po kontrolních akcích č. 08/13 a 07/13, které byly při použití stejných kontrolních postupů zaměřeny na typově shodný předmět kontroly; rozdíl mezi kontrolními akcemi spočívaly v kontrolovaném účetním období.

MPSV v reakci na výsledky kontrolních akcí č. 07/13 a 08/13 deklarovalo, že přijme opatření směřující k nápravě zjištěných nedostatků. Přestože nejvýznamnější nedostatky zjištěné kontrolními akcemi č. 07/13 a 08/13 byly ze strany MPSV napravovány či napraveny, některé nedostatky a nesprávnosti se i v kontrolovaném období roku 2008 opakovaly. Opakování těchto nedostatků je konstatováno u příslušných zjištění v části II. tohoto kontrolního závěru.

09/06

Majetek státu, se kterým jsou příslušné hospodařit organizační složky státu a příspěvkové organizace vzniklé v letech 2007 a 2008

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2009 pod číslem 09/06. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Mgr. Zdeňka Profeldová.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s majetkem státu, vedení majetku státu v účetní evidenci a nakládání s majetkem státu, se kterým jsou příslušné hospodařit organizační složky státu a příspěvkové organizace vzniklé v letech 2007 a 2008.

Kontrolovaným obdobím byly roky 2007 a 2008, v případě věcných souvislostí i období navazující.

Kontrolované osoby:

Ústav pro studium totalitních režimů; Archiv bezpečnostních složek; Česká rozvojová agentura; Dětský domov se školou a základní škola, Ostrava-Kunčice, Jeseninova 4.

Námítky proti kontrolnímu protokolu podané Ústavem pro studium totalitních režimů a Archivem bezpečnostních složek byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách, která podal Ústav pro studium totalitních režimů a Archiv bezpečnostních složek byla vypořádána usneseními Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém XIV. zasedání, konaném dne 26. srpna 2009,

schválilo usnesením č. 8/XIV/2009

kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

1. Právní postavení kontrolovaných osob

Ústav pro studium totalitních režimů (dále také „Ústav“) je organizační složka státu, která vznikla na základě zákona č. 181/2007 Sb.¹ dne 1. srpna 2007. Ústav je podle uvedeného zákona účetní jednotkou a jeho činnost je hrazena ze samostatné kapitoly státního rozpočtu (kapitola č. 355 – *Ústav pro studium totalitních režimů*). Ústav je správcem uvedené kapitoly státního rozpočtu.

Orgány Ústavu jsou Rada Ústavu pro studium totalitních režimů (dále jen „Rada“) a ředitel. Nejvyšším orgánem Ústavu je Rada, která se skládá ze sedmi členů volených a odvolávaných Senátem Parlamentu České republiky. Rada jmenuje a odvolává ředitele Ústavu.

Prvních 6 členů Rady zvolil Senát Parlamentu České republiky až 5. prosince 2007. Rada následně jmenovala od 1. ledna 2008 ředitele Ústavu. V období od 1. srpna 2007 tedy existovala

¹ Zákon č. 181/2007 Sb., o Ústavu pro studium totalitních režimů a Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů.

organizační složka Ústavu, avšak až do 31. prosince 2007 neměla svého statutárního zástupce, který by jejím jménem mohl činit právní úkony.

Archiv bezpečnostních složek (dále také „Archiv“) je organizační složka státu. Byl zřízen zákonem č. 181/2007 Sb. dne 1. srpna 2007. Podle ustanovení § 12 tohoto zákona je Archiv správní úřad, který je přímo řízený Ústavem. Archiv je účetní jednotkou a je součástí rozpočtové kapitoly 355 – *Ústav pro studium totalitních režimů*. V čele Archivu stojí ředitel, kterého jmenuje a odvolává po projednání s radou Ústavu ředitel Ústavu.

Česká rozvojová agentura (dále také „Agentura“) je organizační složka státu, která byla zřízena v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb.². Agentura byla zřízena dne 1. ledna 2008 na základě rozhodnutí ministra zahraničních věcí č. 33 ze dne 28. listopadu 2007 zřizovací listinou České rozvojové agentury ze dne 28. listopadu 2007. Zřizovací listina mimo jiné stanoví, že finanční prostředky pro činnost Agentury budou vyčleněny v rámci rozpočtové kapitoly Ministerstva zahraničních věcí a že se na Agenturu nepřevádí, resp. nesvěřuje, žádný majetek. Agentura je účetní jednotkou. Statutárním orgánem Agentury je ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr zahraničních věcí. Ředitel Agentury řídí a organizuje činnost Agentury, zastupuje ji navenek a odpovídá za její činnost.

Dětský domov se školou a základní škola, Ostrava-Kunčice, Jeseninova 4 (dále také „Dětský domov“) je státní příspěvková organizace, která byla zřízena k 1. lednu 2007 podle § 169 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb.³, v souladu s § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 109/2002 Sb.⁴. Dětský domov byl zřízen zřizovací listinou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 2. ledna 2007, č. j. 24 723/06-25.

Pozn.: Všechny právní předpisy uváděné v tomto kontrolním závěru jsou aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Skutečnosti zjištěné při kontrole

1. Ústav pro studium totalitních režimů

1.1 Majetek státu, s nímž je Ústav příslušný hospodařit

Ústav neměl ke dni svého vzniku příslušnost hospodařit s žádným majetkem státu, proto zahajovací rozvaha sestavená ke dni vzniku, tj. k 1. srpnu 2007, neobsahuje žádné stavy na majetkových účtech. Příslušnost Ústavu hospodařit s majetkem státu vznikla podle souhrmného delimitačního protokolu ze dne 21. února 2008 a jeho příloh až převzetím majetku dne 1. února 2008.

² Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

³ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

⁴ Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů.

Tabulka č. 1 – Objem majetku

(v tis. Kč)

Aktiva	Ke dni vzniku	K 31. 12. 2007	K 31. 12. 2008
Stálá aktiva	0	0	253 623,24
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	14 650,20
- software	0	0	13 306,16
- drobný dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	1 344,04
Dlouhodobý hmotný majetek	0	0	238 973,04
- pozemky	0	0	4 168,27
- umělecká díla a předměty	0	0	85,35
- stavby	0	0	148 230,91
- samostatné movité věci a soubory movitých věcí	0	0	59 594,02
- drobný dlouhodobý hmotný majetek	0	0	26 894,49
Oběžná aktiva	0	491,40	7 748,47
Zásoby	0	0	388,40
- materiál na skladě	0	0	388,40
Pohledávky	0	0	445,50
- poskytnuté provozní zálohy	0	0	425,84
- ostatní pohledávky	0	0	18,23
- pohledávky za zaměstnanci	0	0	1,43
Finanční majetek	0	180,60	6 914,57
- běžný účet FKSP	0	0	678,06
- ostatní běžné účty	0	180,60	6 236,51
Prostředky rozpočtového hospodaření	0	310,80	0
- běžné účty finančních fondů	0	310,80	0
AKTIVA CELKEM	0	491,40	261 371,71

Zdroj: rozvahy Ústavu sestavené k 1. 8. 2007, 31. 12. 2007 a 31. 12. 2008.

1.2 Hospodaření s majetkem a vedení majetku v účetnictví

Zápisem o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu ze dne 31. ledna 2008 mezi Ministerstvem vnitra a Ústavem se k 1. únoru 2008 Ústav stal příslušným hospodařit s pěti pozemky v souhrnné účetní hodnotě 4 168 tis. Kč a s dvěma stavbami v souhrnné účetní hodnotě 145 154 tis. Kč. Ústav zavedl do své majetkové evidence na příslušné majetkové účty uvedené pozemky souhrnně pod jednou položkou a uvedené stavby pod další souhrnnou položkou, čímž nedodržel povinnost ocenit jednotlivé složky majetku, jak mu ukládá ustanovení § 24 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb.

Ústav nedodržel povinnost vyplývající z ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., neboť tvorbu souborů movitých věcí, jejich zařazování do majetku, změny a vyřazování spolu s jejich oceňováním nedoložil průkazným účetním záznamem ve smyslu ustanovení § 33a zákona č. 563/1991 Sb. a zároveň neoceňoval v uvedených případech majetek v souladu s ustanovením § 24 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb.

Do majetkové evidence zařadil Ústav jak soubory movitých věcí, tak i jednotlivé položky movitých věcí. V některých případech jsou v jednotlivých položkách majetkové evidence Ústavu oceněny nejen soubory jako celek, ale i některé jednotlivé věci tvořící tyto soubory. Hodnota ocenění jednotlivých věcí byla v celkové účetní hodnotě tedy započtena dvakrát. U některých souborů movitých věcí kontrola NKÚ prokázala, že Ústav převzal a zařadil do majetku i neúplné soubory

a současně převzal a zařadil do majetkové evidence vedené v účetnictví i souhrnné ocenění těchto souborů. Souhrnné ocenění tak není průkazné, neboť není zřejmé, zda jde o ocenění celého nebo již neúplného souboru. Současně kontrola NKÚ prokázala, že dochází ke změnám v rozsahu souborů movitých věcí, které nejsou průkazně doloženy a nepromítají se do ocenění těchto souborů.

Na základě zápisu o fyzickém předání a převzetí areálu Praha 3, Havelkova 2, ze dne 31. ledna 2008 převzal Ústav i nedokončenou investici, která se týkala investiční akce *Rekonstrukce obvodového pláště objektu č. p. 2428 Havelkova 2, Praha 3*, v celkové částce 1 155 tis. Kč. Ústav uvedený nedokončený majetek do své majetkové evidence nezavedl a nezaúčtoval na příslušný majetkový účet. Ústav svým postupem nedodržel povinnost, kterou mu ukládá ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., tedy vést účetnictví úplné, neboť podle ustanovení § 8 odst. 3 téhož zákona nezaúčtoval v účetním období 2008 v účetních knihách všechny účetní případy, a tím podhodnotil ve své rozvaze sestavené k 31. prosinci 2008 položku *A3. Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek č. 24* o částku 1 155 174 Kč.

1.3 Inventarizace majetku a závazků

Při inventarizaci majetku a závazků Ústav nepostupoval v souladu s ustanoveními § 29 odst. 1 a § 30 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., neboť ze zápisu příslušné dílčí inventarizační komise je zřejmé, že zjišťování skutečného stavu pozemků a staveb neproběhlo fyzickou inventurou ale pouze dokladově. Kontrolou NKÚ bylo zjištěno, že dva pozemky o celkové rozloze 25 m² jsou mimo areál Ústavu a nachází se na nich zařízení k osvětlení sousedního fotbalového hřiště. Ačkoliv uvedené pozemky a stavbu Ústav zjevně nevyužívá, neposoudil jejich nepotřebnost ve smyslu ustanovení zákona č. 219/2000 Sb.

V případě inventarizace dlouhodobého nehmotného majetku v celkové účetní hodnotě 14 650 tis. Kč a majetku v operativní evidenci v celkové hodnotě 59 tis. Kč Ústav nepostupoval v souladu s ustanovením § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., neboť neprovedl inventarizaci uvedeného majetku ke dni, ke kterému sestavil účetní závěrku, tj. k 31. prosinci 2008.

V případě inventarizace dlouhodobého hmotného majetku v celkové účetní hodnotě 238 973 tis. Kč Ústav nepostupoval v souladu s ustanovením § 30 odst. 4 zákona č. 563/1991 Sb., neboť neprokázal stav hmotného majetku ke konci rozvahového dne stavy fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období.

2. Archiv bezpečnostních složek

2.1 Majetek státu, s nímž je Archiv příslušný hospodařit

V souladu s ustanovením § 4 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. vedl Archiv účetnictví ode dne vzniku, tj. od 1. srpna 2007. Podle ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. účetní jednotka sestavila zahajovací rozvahu ke dni vzniku povinnosti vést účetnictví. Počáteční zůstatky účtů, které obsahuje rozvaha k 1. lednu 2008, navazovaly na konečné zůstatky rozvahových účtů k 31. prosinci 2007. Hodnota aktiv celkem k 31. prosinci 2008 činila 111 090,59 tis. Kč.

Tabulka č. 2 – Objem majetku

(v tis. Kč)

Aktiva	Ke dni vzniku	K 31. 12. 2007	K 31. 12. 2008
Stálá aktiva	0	4 245,31	103 707,74
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	512,28	4 277,90
- software	0		
- drobný dlouhodobý nehmotný majetek	0		
Dlouhodobý hmotný majetek	0	3 733,03	99 429,84
- pozemky	0		
- umělecká díla a předměty	0		
- stavby	0		
- samostatné movité věci a soubory movitých věcí	0		
- drobný dlouhodobý hmotný majetek	0		
Oběžná aktiva	0	1 334,94	7 382,85
Zásoby	0	0	876,35
- materiál na skladě	0		
Pohledávky	0	0	607,01
- poskytnuté provozní zálohy	0		
- ostatní pohledávky	0		
- pohledávky za zaměstnanci	0		
Finanční majetek	0	859,86	5 899,49
- běžný účet FKSP	0		
- ostatní běžné účty	0		
Prostředky rozpočtového hospodaření	0	475,08	0
- běžné účty finančních fondů	0		
AKTIVA CELKEM	0	5 580,25	111 090,59

Zdroj: rozvahy Archivu sestavené k 1. 8. 2007, 31. 12. 2007 a 31. 12. 2008.

2.2 Hospodaření s majetkem a vedení majetku v účetnictví

Archiv zavedl dne 31. ledna 2008 do své účetní evidence stavby v hodnotě 46 987 tis. Kč. Jednalo se o stavby předané Ministerstvem vnitra na základě zápisu o změně příslušnosti hospodařit s majetkem státu ze dne 22. ledna 2008. V případě uvedených staveb Archiv nepostupoval podle ustanovení § 19 odst. 2 zákona č. 219/2000 Sb. ani podle ustanovení § 7 odst. 2 zákona č. 265/1992 Sb.⁵, neboť ve věci změny příslušnosti hospodařit s uvedenými stavbami v hodnotě 46 987 tis. Kč na pozemcích v katastrálním území Kanice nezajistil u katastrálního úřadu provedení záznamů do katastru nemovitostí.

Účetní doklad ze dne 31. ledna 2008 na částku 105 896 068,51 Kč neobsahoval náležitosti podle ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., tj. označení účetního dokladu, podpisový záznam osoby odpovědné za účetní případ, podpisový záznam osoby odpovědné za jeho zaúčtování a u některých položek chybělo označení účastníků účetního případu. Obdobné nedostatky vykazoval i účetní doklad, kterým zaúčtoval Archiv dne 27. března 2008 částku 3 814 696,14 Kč.

⁵ Zákon č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem.

2.3 Inventarizace majetku a závazků

Archiv k 31. prosinci 2007 sestavil účetní závěrku. Ke kontrole předložil inventurní soupisy účtů č. 028 – *Drobný dlouhodobý hmotný majetek* a č. 022 – *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* k datu 31. prosince 2007. Na těchto inventurních soupisech nebyl uveden okamžik zahájení ani okamžik ukončení fyzické inventury. Originální inventurní soupisy dle sdělení Archivu nebyly dohledány. Archiv neprokázal, že ověřil fyzickou inventurou stav dlouhodobého hmotného majetku v termínech stanovených v ustanovení § 30 odst. 4 zákona č. 563/1991 Sb.

2.4 Vnitřní kontrolní systém

Od doby vzniku organizace do 14. července 2008 Archiv nestanovil vnitřním předpisem oprávnění, povinnosti a odpovědnost osob v účetní jednotce vztahující se k připojování podpisového záznamu, aby bylo možno určit nezávisle na sobě odpovědnost jednotlivých osob za obsah účetního záznamu v souladu s ustanovením § 33a odst. 9 zákona č. 563/1991 Sb.

Pro období od svého vzniku do 8. února 2008 Archiv nevymezil funkci správce rozpočtu. Pro období do 14. července 2008 Archiv nevymezil funkce příkazce operací a hlavní účetní, jak je stanoveno v ustanovení § 26 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb.

Podle podpisových vzorů Archivu k 15. červenci 2008 byli vedoucí oddělení ekonomiky a provozu, vedoucí skupiny ekonomiky a rozpočtu a hlavní účetní označeni jako příkazci operací. Sloučením funkcí příkazce operace a správce rozpočtu neodpovídal systém vnitřní kontroly Archivu ustanovení § 26 odst. 2 zákona č. 320/2001 Sb.

3. Česká rozvojová agentura

3.1 Majetek státu, s nímž je Agentura příslušná hospodařit

Podle zřizovací listiny se Agentuře nepřevádí, resp. nesvěřuje, žádný majetek. Majetek, který využívá ke své činnosti, byl stanoven na základě smlouvy o výpůjčce a smlouvy o poskytování služeb.

Zároveň se ve zřizovací listině uvádí, že finanční prostředky určené na činnost Agentury budou vyčleněny z rozpočtové kapitoly Ministerstva zahraničních věcí a budou převedeny na samostatný účet k 1. lednu 2008.

Tabulka č. 3 – Objem majetku (v tis. Kč)

Aktiva	Ke dni vzniku	K 31. 12. 2008
Stálá aktiva	0	0
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0
- software	0	
- drobný dlouhodobý nehmotný majetek	0	
Dlouhodobý hmotný majetek	0	0
- pozemky	0	
- umělecká díla a předměty	0	
- stavby	0	
- samostatné movité věci a soubory movitých věcí	0	
- drobný dlouhodobý hmotný majetek	0	
Oběžná aktiva	0	837,30
Zásoby	0	0
- materiál na skladě	0	
Pohledávky	0	44,86
- poskytnuté provozní zálohy	0	
- ostatní pohledávky	0	
- pohledávky za zaměstnanci	0	
Finanční majetek	0	792,44
- běžný účet FKSP	0	
- ostatní běžné účty	0	
Prostředky rozpočtového hospodaření	0	0
- běžné účty finančních fondů	0	
AKTIVA CELKEM	0	837,30

Zdroj: rozvahy Agentury sestavené k 1. 1. 2008 a 31. 12. 2008.

3.2 Hospodaření s majetkem a vedení majetku v účetnictví

Účetnictví Agentury nebylo v účetním období 2008 úplné, neboť porušila § 8 odst. 3 zákona č. 563/1991 Sb. tím, že nevykazovala pořízený drobný dlouhodobý hmotný majetek a pořízený drobný dlouhodobý nehmotný majetek v rozvaze, a tím podhodnotila stav aktiv a pasiv v účetní závěrce ke dni 31. prosince 2008 o 210 tis. Kč.

3.3 Vnitřní kontrolní systém

Agentura neměla od doby svého vzniku do dne 8. července 2008 vnitřním předpisem upraveny oprávnění, povinnosti a odpovědnost osob v rámci účetní jednotky v souladu s ustanovením § 33a odst. 9 zákona č. 563/1991 Sb.

4. Dětský domov se školou a základní škola, Ostrava-Kunčice, Jeseninova 4

4.1 Majetek státu, s nímž je Dětský domov příslušný hospodařit

V příloze ke zřizovací listině ze dne 2. ledna 2007 byl uveden majetek, s nímž je organizace příslušná hospodařit ke dni 1. ledna 2007. Tento majetek byl vykázán na účtech *Stavby*, *Movitý majetek* a *Pozemky* v celkové hodnotě 7 029 tis. Kč (zůstatková cena k 1. lednu 2007).

Tabulka č. 4 – Objem majetku

(v tis. Kč)

Aktiva	Ke dni vzniku	K 31. 12. 2007	K 31. 12. 2008
Stálá aktiva	7 028,55	7 840,51	7 739,05
Dlouhodobý nehmotný majetek	20,71	20,71	20,71
- software			
- drobný dlouhodobý nehmotný majetek			
- ostatní dlouhodobý nehmotný majetek			
Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku	- 20,71	- 20,71	- 20,71
- oprávky k softwaru			
- oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku			
- oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku			
Dlouhodobý hmotný majetek	9 215,63	10 933,14	11 031,81
- pozemky			
- umělecká díla a předměty			
- stavby			
- samostatné movité věci a soubory movitých věcí			
- drobný dlouhodobý hmotný majetek			
- nedokončený dlouhodobý hmotný majetek			
Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku	- 2 187,08	- 3 092,63	- 3 292,76
- oprávky ke stavbám			
- oprávky k samostatným movitým věcem a soub. movitých věcí			
- oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku			
Oběžná aktiva	0	679,60	1 230,42
Zásoby	0	0	0
- nedokončená výroba			
- výrobky			
- zboží na skladě			
Pohledávky	0	0	156,45
- odběratelé			
- poskytnuté provozní zálohy			
- daň z příjmů			
- daň z přidané hodnoty			
- nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem			
- pohledávky za zaměstnanci			
- jiné pohledávky			
Finanční majetek	0	672,75	1 057,15
- pokladna			
- běžný účet			
- běžný účet FKSP			
Přechodné účty aktivní	0	6,85	16,82
AKTIVA CELKEM	7 028,55	8 520,11	8 969,47

Zdroj: rozvahy Dětského domova sestavené k 31. 12. 2007 a 31. 12. 2008; delimitační protokol z 2. 1. 2007.

4.2 Hospodaření s majetkem a vedení majetku v účetnictví

Dětský domov porušil ustanovení § 19 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. tím, že ke dni svého vzniku, tj. k 1. lednu 2007, nesestavil zahajovací rozvahu.

Dětský domov nepostupoval podle § 26 odst. 3 vyhlášky č. 505/2002 Sb., neboť celkovou fakturovanou částku 704 tis. Kč za stavební úpravy hlavního objektu a prvotní vybavení vykázal ve výkazu zisku a ztráty v položce č. 5 – *Opravy a udržování*, přestože fakturovaná částka obsahovala výdaje na technické zhodnocení dlouhodobého hmotného majetku ve výši 96 tis. Kč, které měly být vykázány na majetkových účtech v rozvaze.

Dětský domov nepostupoval podle ustanovení § 7 odst. 6 zákona č. 563/1991 Sb. a dále podle ustanovení § 36 odst. 2 vyhlášky č. 505/2002 Sb., neboť neoprávněně započel částku vystavené penalizační faktury ve výši 12 tis. Kč proti daňovému dokladu na dodávku zařízení, čímž došlo k nesprávnému ocenění majetku vykazovaného v rozvaze. Jednotlivé předměty nebyly účtovány ve fakturované hodnotě, ale jejich ocenění bylo sníženo o hodnotu penalizační faktury.

Dětský domov nepostupoval podle ustanovení § 8 odst. 1 a 3 zákona č. 563/1991 Sb., neboť neúčtoval o pohledávkách z pronájmu nemovitosti, a to v účetním období 2007 ve výši 12 tis. Kč a v účetním období 2008 ve výši 18 tis. Kč.

4.3 Inventarizace majetku a závazků

Dětský domov nepostupoval v souladu s § 30 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 563/1991 Sb., neboť inventurní soupisy k dlouhodobému nehmotnému a hmotnému majetku (s výjimkou soupisů drobného dlouhodobého hmotného majetku a nedokončeného dlouhodobého majetku) k 31. prosinci 2007 a k 31. prosinci 2008 neobsahovaly podpisové záznamy osob odpovědných za provedení inventarizace.

III. Shrnutí a vyhodnocení

Nedostatky byly zjištěny u všech kontrolovaných osob především ve vedení majetku v účetnictví. Rovněž byly zjištěny nedostatky při provádění inventarizace majetku a závazků a nedostatky v nastavení vnitřního kontrolního systému.

V oblasti hospodaření s majetkem státu a vedení majetku v účetnictví bylo zjištěno zejména, že:

- Ústav průkazně nedoložil v roce 2008 tvorbu souborů movitých věcí, jejich zařazování do majetku, změny a vyřazování spolu s jejich oceňováním;
- Ústav nezavedl v roce 2008 do své účetní evidence nedokončený dlouhodobý hmotný majetek v hodnotě 1 155 tis. Kč;
- Agentura nevykazovala v roce 2008 pořízený dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek v hodnotě 210 tis. Kč v rozvaze;
- Dětský domov nevykázal výdaje na technické zhodnocení v hodnotě 96 tis. Kč na majetkových účtech v rozvaze, ale ve výkazu zisku a ztráty jako výdaje na opravy a udržování.

V oblasti inventarizace majetku a závazků bylo zejména zjištěno, že:

- Ústav neprovedl v roce 2008 fyzickou inventuru skutečného stavu pozemků a staveb, neprovedl inventarizaci dlouhodobého nehmotného majetku a majetku vedeného v operativní evidenci k stanovenému datu 31. prosince 2008 a zároveň neprokázal stav dlouhodobého hmotného majetku k 31. prosinci 2008 stavy fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do 31. prosince 2008;

- některé inventurní soupisy Archivu a Dětského domova neobsahovaly zákonem předepsané náležitosti.

V oblasti vnitřního kontrolního systému kontrolovaných osob bylo zjištěno, že:

- Archiv a Agentura nestanovily v určitém období oprávnění, povinnosti a odpovědnost osob, vztahující se k připojování podpisového záznamu;
- Archiv nevymezil v určitém období funkce správce rozpočtu, příkazce operace a hlavní účetní.

Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu

Ročník XVII (2009)

Vydavatel:

Nejvyšší kontrolní úřad, Jankovcova 2, 170 04 PRAHA 7

Redakce:

Odbor komunikace NKÚ; tel.: 233 045 156, fax: 233 044 156

E-mail: vestnik@nku.cz

Vychází čtvrtletně

Částka za III. čtvrtletí 2009 vyšla dne 30. září 2009

ISSN 1210-9703 (Print)

ISSN 1804-0608 (On-line)